

Grupa Kapitałowa **TAURON** Polska Energia SA

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	9
WPROWADZENIE	10
1. Informacje ogólne dotyczące Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostki dominującej	10
2. Skład Grupy TAURON oraz wspólne przedsięwzięcia	10
STWIERDZENIE ZGODNOŚCI Z MSSF	12
3. Oświadczenie o zgodności	12
4. Kontynuacja działalności	12
5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	12
PODSUMOWANIE ZASTOSOWANYCH ISTOTNYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	13
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	13
7. Nowe standardy i interpretacje	14
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i zmiany prezentacyjne	16
9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	17
9.1. Zasady konsolidacji oraz rozliczanie nabycia przedsięwzięć (w tym pod wspólną kontrolą)	17
9.1.1 Konsolidacja	17
9.1.2 Nabycia przedsięwzięć	17
9.1.3 Nabycia przedsięwzięć pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa	17
9.2. Rzeczowe aktywa trwałe (nota 18)	17
9.3. Wartość firmy (nota 19)	18
9.4. Świadczenia pochodzenia energii i prawa do emisji gazów (nota 20)	19
9.5. Pozostałe aktywa niematerialne (nota 21)	19
9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych (nota 18, 19)	19
9.7. Koszty finansowania zewnętrznego	20
9.8. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach (nota 22)	20
9.9. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć (nota 23)	20
9.10. Pozostałe aktywa niefinansowe (nota 25)	20
9.11. Zapasy (nota 26)	20
9.12. Należności od odbiorców (nota 27)	21
9.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 29)	21
9.14. Aktywa trwałe/grupa do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz związane z nimi zobowiązania (nota 30)	21
9.15. Kapitał podstawowy (nota 31.1)	21
9.16. Zobowiązania z tytułu zadłużenia (nota 33)	21
9.17. Pochodne instrumenty finansowe (nota 34)	22
9.18. Rachunkowość zabezpieczeń	22
9.19. Rezerwy na świadczenia pracownicze (nota 35)	22
9.20. Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywacji terenu (nota 36)	23
9.21. Rezerwa na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów	23
9.21.1 Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii (nota 37.1)	23
9.21.2 Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów ciepłarnianych (nota 37.2)	24
9.22. Pozostałe rezerwy (nota 36 i 38)	24
9.23. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe (nota 39)	24
9.24. Zobowiązania wobec dostawców, Zobowiązania inwestycyjne oraz Pozostałe zobowiązania finansowe	25
9.25. Podatek dochodowy bieżący oraz odroczony (nota 16)	25
9.26. Przychody ze sprzedaży (nota 11)	25
9.26.1 Przychody ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej w segmencie Dystrybucja	25
9.26.2 Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż	26
9.26.3 Przychody z hurtowej sprzedaży energii elektrycznej w segmencie Wytwarzanie	26
9.26.4 Przychody ze sprzedaży ciepła w segmencie Wytwarzanie	27
9.26.5 Przychody ze sprzedaży węgla w segmencie Wytwarzanie	27
9.27. Koszt działalności operacyjnej	27
9.28. Transakcje w walucie obcej oraz przeliczanie na walutę prezentacji działalności zagranicznej	28
9.29. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	28
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	29
10. Informacje dotyczące segmentów działalności	29
10.1. Segmenty operacyjne	31
10.2. Geograficzne obszary działalności	32
11. Przychody ze sprzedaży	32

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

12.	Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	33
12.1.	Koszty według rodzaju	33
12.2.	Koszty świadczeń pracowniczych	33
12.3.	Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące	34
13.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	35
14.	Przychody finansowe	35
15.	Koszty finansowe	35
16.	Podatek dochodowy	36
16.1.	Obciążenia podatkowe	36
16.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	36
16.3.	Odroczony podatek dochodowy	36
16.4.	Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego	37
17.	Zysk (strata) przypadająca na jedną akcję	37
18.	Rzeczowe aktywa trwałe	38
19.	Wartość firmy	42
20.	Świadectwa energii i prawa do emisji gazów	44
20.1.	Długoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów	44
20.2.	Krótkoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów	44
20.3.	Bilans praw do emisji dwutlenku węgla w Krajowym Rejestrze Uprawnień.....	45
21.	Pozostałe aktywa niematerialne.....	46
22.	Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	47
23.	Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	48
24.	Pozostałe aktywa finansowe	49
25.	Pozostałe aktywa niefinansowe	49
25.1.	Długoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	49
25.2.	Krótkoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	50
26.	Zapasy	50
27.	Należności od odbiorców	51
28.	Należności z tytułu podatków i opłat	51
29.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	51
30.	Aktywa trwałe i grupa do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	52
31.	Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	52
31.1.	Kapitał podstawowy	52
31.2.	Prawa akcjonariuszy	53
31.3.	Kapitał zapasowy	53
31.4.	Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	53
31.5.	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających.....	53
31.6.	Udziały niekontrolujące	54
32.	Dywidendy wypłacone.....	54
33.	Zobowiązania z tytułu zadłużenia	54
33.1.	Kredyty i pożyczki	54
33.2.	Wyemitowane obligacje	56
33.3.	Leasing finansowy.....	58
34.	Instrumenty pochodne.....	58
35.	Rezerwy na świadczenia pracownicze	59
35.1.	Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	59
35.2.	Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	61
36.	Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe	62
36.1.	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych.....	62
36.2.	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	63
36.3.	Rezerwa na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem	63
37.	Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów	64
37.1.	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	64
37.2.	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów.....	64
38.	Pozostałe rezerwy.....	65
39.	Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	66
39.1.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	66
39.2.	Bierne rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	66
40.	Zobowiązania z tytułu podatków i opłat.....	66
41.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	66
42.	Istotne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	67
42.1.	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	67
42.2.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	67
42.3.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	67
INNE INFORMACJE		69
43.	Zobowiązania warunkowe.....	69
44.	Zobowiązania i aktywa warunkowe związane z rozliczeniami podatkowymi	71

45.	Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	72
46.	Zobowiązania inwestycyjne	74
47.	Informacja o podmiotach powiązanych	74
47.1.	Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami	74
47.2.	Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa	74
47.3.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej	75
48.	Instrumenty finansowe	76
48.1.	Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych	76
48.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	78
49.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	78
49.1.	Ryzyko kredytowe	79
49.1.1	Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców oraz innymi należnościami finansowymi	79
49.1.2	Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami	81
49.1.3	Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami	81
49.2.	Ryzyko związane z płynnością	81
49.3.	Ryzyko rynkowe	82
49.3.1	Ryzyko stopy procentowej	82
49.3.2	Ryzyko walutowe	84
49.3.3	Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych	86
50.	Ryzyko operacyjne	87
51.	Zarządzanie kapitałem i finansami	87
52.	Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego	89
53.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	89

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	11	18 375 224	18 577 479
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług, w tym:	12	(19 140 775)	(15 648 779)
<i>Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych</i>	12	(3 594 654)	(50 050)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		(765 551)	2 928 700
Koszty sprzedaży	12	(488 859)	(549 164)
Koszty ogólnego zarządu	12	(618 969)	(664 187)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	13	(27 762)	114 764
Zysk (strata) operacyjna		(1 901 141)	1 830 113
Udział w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć	22	7 933	(936)
Przychody finansowe	14	73 452	85 906
Koszty odsetkowe od zadłużenia	15	(279 673)	(285 474)
Pozostałe koszty finansowe	15	(88 342)	(131 394)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		(2 187 771)	1 498 215
Podatek dochodowy	16	383 556	(312 655)
Zysk (strata) netto		(1 804 215)	1 185 560
Wycena instrumentów zabezpieczających		85 932	(20 207)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		595	245
Podatek dochodowy	16	(16 327)	3 839
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		70 200	(16 123)
Zyski/(straty) aktuarialne		64 523	(338 594)
Podatek dochodowy	16	(12 260)	64 333
Udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnych przedsięwzięć		(387)	-
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		51 876	(274 261)
Pozostałe całkowite dochody netto		122 076	(290 384)
Łączne całkowite dochody		(1 682 139)	895 176
Zysk (strata) netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(1 807 317)	1 180 893
Udziałom niekontrolującym		3 102	4 667
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(1 685 301)	890 879
Udziałom niekontrolującym		3 162	4 297
Zysk (strata) na jedną akcję podstawowy i rozwodniony (w złotych)	17	(1,03)	0,67

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	18	24 882 817	24 850 942
Wartość firmy	19	92 059	195 155
Świadectwa energii i prawa do emisji gazów do umorzenia	20.1	510 840	472 500
Pozostałe aktywa niematerialne	21	1 182 765	1 132 134
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	22	418 127	414 584
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	23	221 803	198 331
Pozostałe aktywa finansowe	24	211 215	179 052
Pozostałe aktywa niefinansowe	25	550 375	657 943
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16.3	54 184	62 108
		28 124 185	28 162 749
Aktywa obrotowe			
Świadectwa energii i prawa do emisji gazów do umorzenia	20.2	805 388	733 048
Zapasy	26	433 279	527 596
Należności od odbiorców	27	1 830 033	1 917 060
Należności z tytułu podatków i opłat	28	228 345	159 444
Pozostałe aktywa finansowe	24	34 334	79 648
Pozostałe aktywa niefinansowe	25	233 059	221 034
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29	364 912	1 420 909
Aktywa trwałe i aktywa grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	30	17 898	1 337 705
		3 947 248	6 396 444
SUMA AKTYWÓW		32 071 433	34 559 193

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – ciąg dalszy

	Nota	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy	31.1	8 762 747	8 762 747
Kapitał zapasowy	31.3	11 277 247	10 393 686
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	31.5	(73 414)	(143 019)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(791)	(1 386)
Zyski zatrzymane/(Niepokryte straty)		(3 947 461)	(1 045 580)
		16 018 328	17 966 448
Udziały niekontrolujące	31.6	29 829	30 116
Kapitał własny ogółem		16 048 157	17 996 564
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	33	4 924 127	7 468 775
Pochodne instrumenty finansowe	34	15 156	93 501
Rezerwy na świadczenia pracownicze	35	1 735 206	1 948 323
Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe	36	377 372	165 278
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	39	650 364	662 072
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16.3	795 176	1 357 157
Pozostałe zobowiązania finansowe		86 549	48 986
		8 583 950	11 744 092
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	33	3 214 520	644 991
Pochodne instrumenty finansowe	34	96 953	102 615
Zobowiązania wobec dostawców		790 706	916 744
Zobowiązania inwestycyjne		766 843	595 550
Rezerwy na świadczenia pracownicze	35	172 505	158 954
Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów	37	1 018 134	923 056
Pozostałe rezerwy	38	178 044	158 359
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	39	254 337	245 520
Zobowiązania z tytułu podatków i opłat	40	429 649	355 636
Pozostałe zobowiązania finansowe		243 713	354 571
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	41	273 922	277 571
Zobowiązania grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży	30	-	84 970
		7 439 326	4 818 537
Zobowiązania razem		16 023 276	16 562 629
SUMA PASYWÓW		32 071 433	34 559 193

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Nota	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	Razem		
Stan na 1 stycznia 2014 roku		8 762 747	9 037 699	(126 651)	(1 631)	(344 999)	17 327 165	466 334	17 793 499
Dywidenda	31.6, 32	-	-	-	-	(332 984)	(332 984)	(1 163)	(334 147)
Nabycie udziałów niekontrolujących	31.6	-	-	-	-	76 938	76 938	(407 596)	(330 658)
Pozostałe transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	31.6	-	-	-	-	4 450	4 450	(31 756)	(27 306)
Podział zysków z lat ubiegłych		-	1 355 987	-	-	(1 355 987)	-	-	-
Transakcje z właścicielami		-	1 355 987	-	-	(1 607 583)	(251 596)	(440 515)	(692 111)
Zysk netto		-	-	-	-	1 180 893	1 180 893	4 667	1 185 560
Pozostałe całkowite dochody		-	-	(16 368)	245	(273 891)	(290 014)	(370)	(290 384)
Łączne całkowite dochody		-	-	(16 368)	245	907 002	890 879	4 297	895 176
Stan na 31 grudnia 2014 roku		8 762 747	10 393 686	(143 019)	(1 386)	(1 045 580)	17 966 448	30 116	17 996 564
Dywidenda	31.6, 32	-	-	-	-	(262 882)	(262 882)	(2 787)	(265 669)
Pozostałe transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	31.6	-	-	-	-	63	63	(662)	(599)
Podział zysków z lat ubiegłych	31.3	-	883 561	-	-	(883 561)	-	-	-
Transakcje z właścicielami		-	883 561	-	-	(1 146 380)	(262 819)	(3 449)	(266 268)
Zysk (strata) netto		-	-	-	-	(1 807 317)	(1 807 317)	3 102	(1 804 215)
Pozostałe całkowite dochody		-	-	69 605	595	51 816	122 016	60	122 076
Łączne całkowite dochody		-	-	69 605	595	(1 755 501)	(1 685 301)	3 162	(1 682 139)
Stan na 31 grudnia 2015 roku		8 762 747	11 277 247	(73 414)	(791)	(3 947 461)	16 018 328	29 829	16 048 157

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		(2 187 771)	1 498 215
Udział w (zyskach)/stratach wspólnych przedsięwzięć		(7 933)	936
Amortyzacja		1 832 780	1 796 917
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i wartości firmy		3 595 895	51 036
Odsetki i prowizje		273 502	286 733
Pozostałe korekty zysku przez opodatkowaniem		329	(166)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	42.1	(7 628)	(707 371)
Podatek dochodowy zapłacony		(111 716)	(308 393)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		3 387 458	2 617 907
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	42.2	(3 973 510)	(3 464 578)
Nabycie aktywów finansowych	42.2	(29 067)	(6 684)
Udzielenie pożyczek	42.2	(26 100)	(18 050)
Pozostałe płatności		-	(184)
Razem płatności		(4 028 677)	(3 489 496)
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		36 554	47 800
Splata udzielonych pożyczek		14 500	11 700
Wykup dłużnych papierów wartościowych		21 732	-
Pozostałe wpływy		13 769	43 263
Razem wpływy		86 555	102 763
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(3 942 122)	(3 386 733)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wykup dłużnych papierów wartościowych	42.3	(450 000)	(1 148 200)
Splata pożyczek/kredytów	42.3	(140 585)	(169 971)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		(262 882)	(332 984)
Odsetki zapłacone	42.3	(276 305)	(273 392)
Pozostałe płatności		(44 059)	(156 077)
Razem płatności		(1 173 831)	(2 080 624)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	42.3	295 000	-
Emisja dłużnych papierów wartościowych	42.3	310 000	3 653 234
Otrzymane dotacje		43 139	63 139
Razem wpływy		648 139	3 716 373
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(525 692)	1 635 749
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(1 080 356)	866 923
Różnice kursowe netto		1 169	(177)
Środki pieniężne na początek okresu	29	1 408 071	541 148
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	29	327 715	1 408 071
o ograniczonej możliwości dysponowania	29	206 254	116 568

WPROWADZENIE

1. Informacje ogólne dotyczące Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostki dominującej

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa TAURON”) składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „Spółka dominująca”) i jej spółek zależnych. TAURON Polska Energia S.A., mająca siedzibę w Katowicach przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku. Do dnia 16 listopada 2007 roku Spółka działała pod firmą Energetyka Południe S.A.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 240524697.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony. Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

Podstawowy przedmiot działalności Grupy TAURON odzwierciedla podział na segmenty: Wydobycie, Wytwarzanie, Dystrybucja, Sprzedaż oraz działalność pozostała, o czym szerzej w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 8 marca 2016 roku.

Skład Zarządu

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

- Remigiusz Nowakowski - Prezes Zarządu,
- Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu,
- Kamil Kamiński - Wiceprezes Zarządu,
- Anna Striżyk – Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Zawistowski - Wiceprezes Zarządu.

Po dniu bilansowym w dniu 8 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza odwołała ze stanowiska Wiceprezes Zarządu Annę Striżyk. W dniu 29 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu TAURON Polska Energia S.A. Marka Wadowskiego, powierzając mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu nie uległ zmianie.

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2014 roku wchodził:

- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
- Aleksander Grad – Wiceprezes Zarządu,
- Katarzyna Rozenfeld – Wiceprezes Zarządu,
- Stanisław Tokarski – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu.

Zmiany składu Zarządu w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku zostały opisane w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku w punkcie 6.11.1.

2. Skład Grupy TAURON oraz wspólne przedsięwzięcia

Na dzień 31 grudnia 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio i pośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment operacyjny	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wydobycie S.A.	Jaworzno	Wydobycie	100,00%
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	Jaworzno	Wytwarzanie	100,00%
3	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Wytwarzanie	100,00%
4	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%
5	TAURON Dystrybucja S.A.	Kraków	Dystrybucja	99,72%
6	TAURON Dystrybucja Serwis S.A. ¹	Wrocław	Dystrybucja	99,72%
7	TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. ¹	Tarnów	Dystrybucja	99,72%
8	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Kraków	Sprzedaż	100,00%
9	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	Gliwice	Sprzedaż	100,00%
10	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa, Republika Czeska	Sprzedaż	100,00%
11	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	Wrocław	Pozostałe	100,00%
12	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Krzeszowice	Pozostałe	100,00%
13	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Pozostałe	100,00%
14	TAURON Sweden Energy AB (publ)	Sztokholm, Szwecja	Pozostałe	100,00%
15	Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. ²	Stalowa Wola	Pozostałe	100,00%

¹ Udział w TAURON Dystrybucja Serwis S.A. oraz TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja S.A. Dodatkowo, TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów/akcji będących własnością TAURON Dystrybucja S.A.

² W dniu 1 lipca 2015 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek Energopower Sp. z o.o. oraz Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o.

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała także udział pośredni i bezpośredni w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment operacyjny	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. ¹	Stalowa Wola	Wytwarzanie	50,00%
2	Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. ¹	Kędzierzyn Koźle	Wytwarzanie	50,00%
3	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie	50,00%
4	TAMEH POLSKA Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie	50,00%
5	TAMEH Czech s.r.o. ²	Ostrawa, Republika Czeska	Wytwarzanie	50,00%

¹ Udział w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. oraz Elektrowni Blachownia Nowa Sp. z o.o. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A.

² Spółki tworzą grupę kapitałową. TAURON Polska Energia S.A. posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA Sp. z o.o. oraz TAMEH Czech s.r.o.

Objęcie udziałów w spółce Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 5 sierpnia 2015 roku Sąd Rejonowy Katowice – Wschód, Wydział VIII Gospodarczy dokonał rejestracji spółki RSG Sp. z o.o. (obecnie Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o.). 100% udziałów w nowopowstałej spółce zostało objęte przez TAURON Polska Energia S.A. w łącznej cenie nabycia 102 tysiące złotych.

W dniu 1 grudnia 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału spółki do kwoty 2 100 tysięcy złotych w drodze emisji 20 000 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 2 000 tysięcy złotych. Wszystkie nowe udiały zostały objęte przez Spółkę w cenie nabycia równej ich wartości nominalnej.

W dniu 31 grudnia 2015 roku, pomiędzy spółką Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A. zawarta została umowa sprzedaży oznaczonej części Zakładu Górniczego w Brzeszczach, jako zorganizowanej części przedsiębiorstwa, co zostało szerzej opisane w nocie 53 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W związku z faktem iż na podstawie powyższej umowy korzyści i ryzyka związane z nabytą zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa przeszły na Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. w dniu 1 stycznia 2016 roku, spółka Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. zostanie objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku.

STWIERDZENIE ZGODNOŚCI Z MSSF

3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Spółki Grupy oraz jednostka dominująca prowadzą swoje księgi rachunkowe i sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, z wyjątkiem Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o., TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sweden Energy AB (publ), które prowadzą swoje księgi rachunkowe oraz sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi odpowiednio w Polsce, Republice Czeskiej i w Szwecji.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia niniejszego sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF.

4. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, z wyjątkiem spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez pozostałe spółki Grupy.

5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i spółek zależnych, z wyjątkiem TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sweden Energy AB (publ) objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Walutą funkcjonalną TAURON Czech Energy s.r.o. jest korona czeska („CZK”), a walutą funkcjonalną TAURON Sweden Energy AB (publ) jest euro („EUR”). Pozycje sprawozdań finansowych TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sweden Energy AB (publ) są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy TAURON.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

PODSUMOWANIE ZASTOSOWANYCH ISTOTNYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak wskazano w tabeli poniżej.

Poniżej przedstawiono pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań.

Pozycja	Wartość pozycji, której dotyczy szacunek w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym		Opis polityki rachunkowości	Szczegóły dotyczące przyjętych założeń i kalkulacji istotnego szacunku
	2015	2014		
Rzeczowe aktywa trwałe	24 882 817	24 850 942	nota 9.2 nota 9.6	• Odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 3 410 726 tysięcy złotych. nota 18 • Szacunek okresów użytkowania (stawki amortyzacyjne) - zmniejszenie kosztów amortyzacji w wysokości 6 177 tysięcy złotych jako skutek weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności. nota 12.3
Wartość firmy	92 059	195 155	nota 9.3 nota 9.6	• Odpis z tytułu utraty wartości dotyczący wartości firmy w wysokości 154 998 tysięcy złotych. nota 19
Rezerwa na świadczenia pracownicze	1 907 711	2 107 277	nota 9.19	• Opis przyjętych założeń aktuarialnych wraz z analizą wrażliwości. nota 35
Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	153 083	8 130	nota 9.21	• Sposób kalkulacji rezerwy. nota 37
Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	865 051	914 926	nota 9.21	• Sposób kalkulacji rezerwy. nota 37
Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	111 675	120 704	nota 9.20	• Sposób kalkulacji rezerwy. nota 36
Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	101 244	42 774	nota 9.20	• Sposób kalkulacji rezerwy. nota 36
Rezerwa na umowy rodzące obciążenia	182 877	-	nota 9.22	• Sposób kalkulacji rezerwy. nota 36
Zarachowane przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż	16 284 291	16 319 893	nota 9.26	• Doszacowanie przychodów z tego tytułu na dzień bilansowy w wysokości 248 098 tysięcy złotych. nota 11
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	54 184	62 108	nota 9.25	• Realizowalność aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. nota 16.3
Pochodne instrumenty finansowe:				
Aktywa	5 684	1 811	nota 9.17	• Wycena wartości godziwej. nota 34
Zobowiązania	112 109	196 116		
Należności od odbiorców	1 830 033	1 917 060	nota 9.12	• Odpis aktualizujący - na dzień bilansowy odpisy aktualizujące należności od odbiorców wynosiły 278 374 tysiące złotych. nota 27, nota 49.1.1

7. Nowe standardy i interpretacje

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

- Zmiany do standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, zatwierdzone przez Unię Europejską, które nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie w UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze	1 lutego 2015
Zmiany do różnych standardów - Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)	1 lutego 2015
Zmiany do MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne: Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach.	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 38 Aktywa niematerialne: Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 41 Rolnictwo: uprawy roślinne	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe: Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych	1 stycznia 2016
Zmiany do różnych standardów Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)	1 stycznia 2016

- Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zmiany do standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące nowe standardy będą miały lub mogą mieć istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard i jego opis	Szacowany wpływ	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE*
----------------------	-----------------	--

MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 wprowadza podejście do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych odzwierciedlające model biznesowy, w którym są zarządzane oraz charakterystykę przepływów pieniężnych. W ramach MSSF 9 został wprowadzony nowy model oceny utraty wartości, który będzie wymagał bardziej terminowego ujmowania oczekiwanych strat kredytowych. Nowy model spowoduje także wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości stosowanych do wszystkich instrumentów finansowych. Ponadto, MSSF 9 wprowadza ulepszony model rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany te mają na celu dostosowanie zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych kwestii z zakresu zarządzania ryzykiem, umożliwiając podmiotom lepsze odzwierciedlenie podejmowanych działań w ich sprawozdaniach finansowych.

Wstępna analiza wpływu MSSF 9 na stosowane zasady rachunkowości wykazała, iż dla Grupy istotna będzie zmiana polegająca na zastąpieniu dotychczasowych modeli klasyfikacji i wyceny wynikających z MSR 39 jednym modelem przewidującym tylko dwie kategorie klasyfikacji: zamortyzowany koszt i wartość godziwą. Klasyfikacja zgodna z MSSF 9 opiera się na modelu biznesowym stosowanym do zarządzania aktywami finansowymi. Ponadto standard wprowadza nowy model rachunkowości zabezpieczeń, wymagający rozbudowanych ujawnień w zakresie zarządzania ryzykiem. Ocena wpływu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe z uwagi na duży zakres zmian jest przedmiotem dalszej analizy.

1 stycznia 2018

Standard i jego opis	Szacowany wpływ	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE*
MSSF 15 <u>Przychody z umów z klientami</u>	Wstępna analiza wpływu MSSF 15 na dotychczasowe zasady rachunkowości wykazała, iż zmienia on sposób rozliczenia umów z klientami, w szczególności, gdy w ramach jednej umowy świadczone są usługi i dostarczane są towary, co w przypadku Grupy może mieć istotne znaczenie w segmencie Sprzedaży. Oczekuje się, iż nowe wytyczne MSSF 15 mogą spowodować konieczność zmiany systemów, natomiast przed wejściem w życie standardu Grupa planuje przeprowadzić analizę umów z klientami w pięciu krokach – od identyfikacji umowy (lub ich grup), przez wskazanie pojedynczych zobowiązań i ustalenie cen, przyporządkowanie ich do poszczególnych zobowiązań i rozpoznanie przychodu. Nowy standard wymaga ujawniania w sprawozdaniach finansowych znacznie większej ilości informacji o sprzedaży i przychodach. Ocena wpływu MSSF 15 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe z uwagi na duży zakres zmian jest przedmiotem dalszej analizy.	1 stycznia 2018
MSSF 16 <u>Leasing</u>	Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów. Wstępna analiza wpływu MSSF 16 na stosowane zasady rachunkowości wykazała, iż dla Grupy istotna będzie zmiana polegająca na konieczności ujęcia w sprawozdaniu finansowym składników aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu w przypadku umów leasingu obecnie klasyfikowanych jako leasing operacyjny oraz zmiana prezentacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego, które obecnie ujmowane są w ramach rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych. Grupa planuje przeprowadzić analizę wszystkich zawartych umów leasingu celem identyfikacji tych, które będą wymagały rozpoznania aktywów i zobowiązań w sprawozdaniu finansowym lub zmiany prezentacji. Ze względu na odległy termin wejścia w życie MSSF 16, który jeszcze nie został zatwierdzony przez UE, na dzień zatwierdzenia do publikacji sprawozdania finansowego Grupa nie przeprowadziła jeszcze analiz pozwalających określić wpływ planowanych zmian na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Taka analiza zostanie przeprowadzona w terminie późniejszym.	1 stycznia 2019

*okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie

W ocenie Zarządu następujące standardy i zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
MSSF 14 <i>Odroczone salda z regulowanej działalności</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> oraz MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i> : <i>Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> , MSSF 12 <i>Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach</i> oraz MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i> – <i>Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji</i>	1 stycznia 2016
Zmiany do MSR 12 <i>Podatek dochodowy – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat</i> . Zmiany do MSR 12 wyjaśniają sposób wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej.	1 stycznia 2017

Poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje również rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i zmiany prezentacyjne

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku, z wyjątkiem zastosowania Interpretacji KIMSF 21 *Opłaty publiczne*, obowiązującej dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie oraz Zmian do różnych standardów - *Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)*, obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku. Wprowadzenie tych regulacji w ocenie Zarządu nie miało istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości.

W 2015 roku Spółka podjęła decyzję o zmianie definicji EBITDA. Przez EBITDA Spółka rozumie zysk/stratę operacyjną („EBIT”) powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe (poprzednio - EBIT powiększony o amortyzację). Zmiana w zakresie definicji EBITDA została szerzej opisana w notce 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Dane porównywalne zostały odpowiednio przekształcone, jak zaprezentowano w tabeli poniżej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane zatwierdzone)	Uwzględnienie w definicji EBITDA odpisów aktualizujących aktywa niefinansowe	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
Zysk (strata) operacyjna - EBIT	1 830 113	-	1 830 113
Amortyzacja	(1 796 987)	-	(1 796 987)
Odpisy aktualizujące	-	(67 444)	(67 444)
EBITDA	3 627 100	67 444	3 694 544

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa, w celu zwiększenia wartości użytkowej sprawozdania dla użytkowników, zdecydowała o zmianie prezentacji przychodów i kosztów związanych z wytworzeniem w elektrowniach wiatrowych i wodnych należących do Grupy praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane zatwierdzone)	Zmiana prezentacji przychodów z wytworzenia praw majątkowych	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	18 440 763	136 716	18 577 479
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	(15 512 063)	(136 716)	(15 648 779)

9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji oraz rozliczanie nabycia przedsięwzięć (w tym pod wspólną kontrolą)

9.1.1 Konsolidacja

Za jednostki zależne uznaje się te jednostki, w odniesieniu do których jednostka dominująca, bezpośrednio lub pośrednio poprzez swoje jednostki zależne sprawuje kontrolę.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości. Salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski i straty (jeżeli nie wskazują na utratę wartości) wynikające z transakcji w ramach Grupy są eliminowane.

9.1.2 Nabycia przedsięwzięć

Objęcie kontroli nad przedsięwzięciem rozlicza się metodą przejęcia. Na dzień przejęcia jednostka przejmująca ujmuje możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa oraz przejęte zobowiązania i wycenia w ich wartościach godziwych.

Nadwyżka sumy przekazanej zapłaty za przejęcie, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej na dzień przejęcia uprzednio posiadanego udziału w jednostce przejmowanej, nad kwotą netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań stanowi wartość firmy (zasady rachunkowości dotyczące wartości firmy przedstawiono w notcie 9.3).

9.1.3 Nabycia przedsięwzięć pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa (tj. podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez Skarb Państwa) rozliczane są metodą łączenia udziałów na zasadach opisanych poniżej.

Sprawozdanie finansowe po połączeniu odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Sprawozdanie przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były połączone ze sobą od dnia objęcia ich wspólną kontrolą.

Rozliczając połączenie jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa, w celu ustalenia wartości aktywów i zobowiązań w przejmowanej jednostce, Spółka korzysta z jednostkowego sprawozdania finansowego tej przejmowanej jednostki. Rozliczając połączenie jednostek pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa w ramach Grupy TAURON, Spółka korzysta ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako źródła wartości aktywów i zobowiązań w przejmowanej spółce zależnej.

Różnica pomiędzy wartością księgową aktywów netto rozpoznanych w wyniku połączenia a wartością udziałów rozpoznawanych dotychczas w księgach spółki przejmującej zostaje rozpoznana w kapitale własnym spółki przejmującej.

Podmioty wniesione do Spółki w maju 2007 roku znajdowały się pod kontrolą Skarbu Państwa, co oznacza, że zarówno Spółka, jak i wnoszone podmioty były w momencie wniesienia pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełnia więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą, w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

9.2. Rzeczowe aktywa trwałe (nota 18)

Kluczowe dla Grupy środki trwałe w poszczególnych segmentach to:

- Wytwarzanie:
 - kotły wraz z urządzeniami pomocniczymi, turbiny z generatorami, transformatory i stacje ciepłownicze, a także urządzenia do rozładunku paliwa i transportu, pompownie i instalacje odsiarczania;
 - stacje ciepłownicze, urządzenia do rozładunku paliwa i transportu, a także pompownie i stacje uzdatniania wody;
 - elektrownie wiatrowe, turbozespoły wodne oraz jazy i zapory.
- Dystrybucja: stacje oraz linie elektroenergetyczne. Linie elektroenergetyczne położone są na obszarze 58 tysięcy km kwadratowych, o łącznej długości ok. 265 tysięcy km;

- Wydobycie: obudowy zmechanizowane, szyby i upadowe wydobywcze oraz środki trwałe zlokalizowane w ścianach kopalni i w zakładzie przeróbki węgla.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt obejmuje:

- cenę nabycia lub koszt wytworzenia,
- koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania,
- przewidywany koszt demontażu, usunięcia rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje (politykę rachunkowości w zakresie tworzenia rezerw na te koszty przedstawiono w nocie 9.20),
- koszty finansowania zewnętrznego (politykę rachunkowości w zakresie kapitalizacji tych kosztów przedstawiono w nocie 9.7).

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitałowych, przeglądów okresowych oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Grupa ujmuje jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący, jeżeli ich okres użytkowania wynosi więcej niż 1 rok.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Amortyzacja następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Rzeczowe aktywa trwałe (w tym komponenty) są amortyzowane liniowo przez ich przewidywany okres użytkowania, z wyjątkiem gruntów i środków trwałych w budowie, które nie podlegają amortyzacji. Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący są amortyzowane przez okres użytkowania środka trwałego, którego dotyczą.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością jednostki. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Średnie pozostałe okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	16 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	10 lat
Inne środki trwałe	4 lata

Rzeczowe aktywa trwałe są poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych są przeprowadzane zgodnie z polityką rachunkowości określoną w nocie 9.6.

9.3. Wartość firmy (nota 19)

Wartość firmy wycenia się według wartości początkowej (ustalonej zgodnie z polityką rachunkowości przedstawioną w nocie 9.1.2) pomniejszonej o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz testowana jest na utratę wartości raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”), które mogą skorzystać z synergii połączenia. Za najniższy poziom w Grupie, do którego może zostać przypisana wartość firmy i na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, Grupa uznała segment operacyjny, z wyjątkiem segmentu Wytwarzanie. W przypadku segmentu Wytwarzanie taki najniższy poziom stanowią CGU związane z wytwarzaniem energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji i przy współpalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii (spółka TAURON Wytwarzanie S.A.), CGU związane z wytwarzaniem energii elektrycznej w źródłach odnawialnych (spółka TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.) oraz CGU związane z produkcją, dystrybucją i sprzedażą ciepła (spółka TAURON Ciepło Sp. z o.o.).

Test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy przeprowadza się zgodnie z zasadami rachunkowości przedstawionymi w nocie 9.6.

9.4. Świadczenia pochodzenia energii i prawa do emisji gazów (nota 20)

W ramach tej pozycji wykazywane są:

- świadczenia pochodzenia energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych (OZE), z kogeneracji gazowej, metanowej oraz pozostałej kogeneracji, a także świadczenia efektywności energetycznej, otrzymane lub nabyte z zamiarem umorzenia w związku ze sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom finalnym;
- prawa do emisji gazów cieplarnianych otrzymane lub nabywane z zamiarem spełnienia obowiązku wynikającego z emisji gazów cieplarnianych.

Grupa klasyfikuje świadczenia pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów cieplarnianych na podstawie intencji co do sposobu ich przeznaczenia określonej w dniu nabycia (z możliwością późniejszej reklasyfikacji) jako:

- aktywa niematerialne krótkoterminowe - świadczenia pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów desygnowane na własne potrzeby, w przypadku gdy Grupa ma zamiar umorzyć je w celu spełnienia obowiązku za rok bieżący,
- aktywa niematerialne długoterminowe - świadczenia pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów desygnowane na własne potrzeby, dla których celem jest wypełnienie obowiązku przedstawienia do umorzenia za lata kolejne,
- zapasy – świadczenia pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów przeznaczone do sprzedaży.

Zasady wyceny tych aktywów na moment początkowego ujęcia są następujące:

	Nabyte	Przyznane / Otrzymane nieodpłatnie	Rozchód
Świadczenia pochodzenia	Cena nabycia	Wartość godziwa na dzień otrzymania	Średnia ważona
Prawa do emisji gazów	Cena nabycia	Wartość nominalna (tj. zero)	W pierwszej kolejności otrzymane nieodpłatnie a następnie nabyte (wg średniej ważonej)

Umorzenie posiadanych świadczeń pochodzenia energii oraz praw do emisji gazów (w korespondencji z rozliczeniem kwoty rezerwy) następuje na dzień umorzenia tych praw. Zasady tworzenia rezerw z tytułu obowiązku przedstawienia świadczeń pochodzenia energii oraz rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów przedstawiono w nocie 9.21.

9.5. Pozostałe aktywa niematerialne (nota 21)

Główne pozycje ujęte w ramach pozostałych aktywów niematerialnych to nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości.

Składniki pozostałych aktywów niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Pozostałe aktywa niematerialne, z wyjątkiem nieoddanych do użytkowania, są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania. Podstawą naliczania amortyzacji jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną.

Wartość rezydualną uwzględnia się w przy ustalaniu podstawy ustalania odpisów amortyzacyjnych, jeżeli w odniesieniu do danego aktywa istnieje aktywny rynek. W odniesieniu do prawa wieczystego użytkowania gruntów ustalono wartość rezydualną na bazie cen rynkowych. Ze względu na fakt, iż wartość rezydualna jest zbliżona do wartości bilansowej prawo to nie podlegało amortyzacji.

Dla poszczególnych grup pozostałych aktywów niematerialnych przyjęto następujące średnie pozostałe okresy użytkowania:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2 lata
Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	4 lata
Inne	10 lat

9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych (nota 18, 19)

Wartość firmy podlega corocznemu testowi sprawdzającemu, czy nastąpiła utrata wartości oraz każdorazowo, gdy występują przesłanki. Pozostałe niefinansowe aktywa trwale podlegają testowi na utratę wartości, gdy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości.

W ramach testu na utratę wartości Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), do którego dany składnik aktywów należy. Informacje dotyczące określenia CGU, do którego alokowana zostaje wartość firmy zawiera nota 9.3.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub CGU odpowiada wyższej z dwóch: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów/CGU jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisuje się do wartości firmy, pozostałą kwotę odpisu alokuje się do poszczególnych aktywów wchodzących w skład CGU do udziału wartości bilansowej poszczególnych aktywów w wartości bilansowej CGU, przy czym w wyniku alokacji odpisu wartość bilansowa składnika aktywów nie może być niższa od najwyższej z trzech kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, wartości użytkowej i zera.

W przypadku kiedy przesłanki, z uwagi na które w okresach poprzednich został ujęty odpis z tytułu utraty wartości już nie występują, odpis ten zostaje odwrócony bądź zmniejszony. Odpis z tytułu utraty wartości firmy nie podlega odwróceniu.

9.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia lub ceny nabycia dostosowywanych składników aktywów trwałych.

Na koszty finansowania zewnętrznego składają się przede wszystkim odsetki od finansowania specyficznego i ogólnego wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego. Kapitalizacji podlega także efektywna część zabezpieczenia dla kontraktów spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń i zawieranych w zawiązku finansowaniem budowy aktywów trwałych (polityka rachunkowości zabezpieczeń przedstawiona została w nocie 9.18).

Po zakończeniu dostosowywania składnika aktywów finansowanego przez finansowanie specyficzne, finansowanie to, jak i związane z nim koszty nie są brane pod uwagę przy określaniu kosztów finansowania podlegających kapitalizacji.

Kwotę kosztów ogólnego finansowania zewnętrznego podlegającą aktywowaniu określa się poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na dostosowywane składniki aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną stopę wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania w danym okresie, ale innych niż finansowanie specyficzne.

9.8. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach (nota 22)

Wspólne porozumienia umowne Grupy zostały zaklasyfikowane jako wspólne przedsięwzięcia. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach, w których Grupa sprawuje współkontrolę, są ujmowane metodą praw własności.

Przy zastosowaniu metody praw własności, wartość początkową inwestycji w cenie nabycia zwiększa się lub zmniejsza o udział w zyskach/stratach oraz udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnego przedsięwzięcia od dnia przejęcia (ujmowany odpowiednio w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach Grupy).

Udział we wspólnych przedsięwzięciach testowany jest na utratę wartości w przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia utraty lub odwrócenia uprzednio ujętego odpisu.

9.9. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć (nota 23)

Pożyczki udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia nie spełniają kryteriów uznania za inwestycje netto we wspólne przedsięwzięcie. Pożyczki ujmowane są początkowo w wartości godziwej i wyceniane na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

9.10. Pozostałe aktywa niefinansowe (nota 25)

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe oraz zaliczki na środki trwałe w budowie, aktywa niematerialne oraz zapasy. Zaliczki, jako aktywa niepieniężne, nie podlegają dyskontowaniu.

Do rozliczeń międzyokresowych Grupa zalicza w szczególności koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego, obejmujące m.in. koszty zbrojenia ścian wydobywczych oraz koszty drażenia eksploatacyjnych wyrobisk chodnikowych nie zaliczanych do rzeczowych aktywów trwałych. Koszty te ujmowane są w wysokości poniesionych wydatków i odpisywane są do rachunku wyników stosownie do procentowego miesięcznego wykonania planowanej produkcji węgla handlowego z poszczególnych ścian wydobywczych.

9.11. Zapasy (nota 26)

Zapasy Grupy obejmują głównie zapasy paliw (stanowiące materiały, półprodukty lub produkty gotowe) oraz prawa majątkowe pochodzenia energii i prawa do emisji gazów cieplarnianych przeznaczone do sprzedaży.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Wycena rozchodu zapasów dokonywana jest metodą średniej ważonej.

9.12. Należności od odbiorców (nota 27)

Należności od odbiorców obejmują należności zafakturowane oraz należności zarachowane na poczet przychodów, które z uwagi na stosowany system rozliczeń odbiorców nie zostały zmierzone i zafakturowane. Politykę rachunkowości w zakresie przychodów zarachowanych opisano w nocie 9.26.

Należności od odbiorców są wyceniane według kwot pierwotnie zafakturowanych (uwzględniając wpływ dyskontowania, jeżeli jest istotny), z uwzględnieniem odpisu aktualizującego.

Na dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Do istotnych obiektywnych przesłanek Grupa zalicza przede wszystkim opóźnienie w spłacie, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, postawienie w stan likwidacji lub upadłości, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym dłużnika.

Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej, dokonywany jest odpis aktualizujący do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. W przypadku należności od dłużników postawionych w stan likwidacji i upadłości, skierowanych na drogę postępowania sądowego oraz skierowanych na drogę egzekucji administracyjnej lub sądowej odpis tworzony jest w wysokości 100%. W pozostałych przypadkach odpis tworzony jest grupowo w oparciu o opóźnienie w spłacie - należności niezapłacone od 6 do 9 miesięcy – 50%, należności niezapłacone powyżej 9 miesięcy – 100%,

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

9.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 29)

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. W przypadku środków zgromadzonych na rachunkach bankowych wartość nominalna na dzień bilansowy obejmuje doliczone przez bank odsetki lub naliczone we własnym zakresie przez spółkę.

9.14. Aktywa trwałe/grupa do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz związane z nimi zobowiązania (nota 30)

Aktywa trwałe/grupy do zbycia oraz związane z nimi zobowiązania są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a sprzedaż jest uważana za wysoce prawdopodobną. Ujmowane są one w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

9.15. Kapitał podstawowy (nota 31.1)

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym jednostki dominującej.

9.16. Zobowiązania z tytułu zadłużenia (nota 33)

Zobowiązania z tytułu zadłużenia obejmują: kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

Zobowiązania z tytułu zadłużenia wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

9.17. Pochodne instrumenty finansowe (nota 34)

Pochodne instrumenty finansowe objęte zakresem MSR 39 zalicza się do aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących instrumenty zabezpieczające i objętych rachunkowością zabezpieczeń. Instrumenty pochodne nabywane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb jako wyłączone z zakresu MSR 39 nie podlegają wycenie na dzień bilansowy.

Instrumenty pochodne zaliczone do kategorii „aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy” są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Na dzień bilansowy instrumenty pochodne Interest Rate Swaps (IRS) nabyte i utrzymywane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem zmian stóp procentowych związanym z wyemitowanymi obligacjami objęte są rachunkowością zabezpieczeń (polityka rachunkowości opisana szczegółowo w nocie 9.18). Pozostałe posiadane przez Grupę na dzień bilansowy instrumenty pochodne nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Na dzień bilansowy Grupa posiada następujące instrumenty pochodne:

Klasyfikacja	Rodzaj instrumentów
Instrumenty pochodne w rachunkowości zabezpieczeń	Swapy procentowe (Interest Rate Swap-IRS) zawarte w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych. Podlegają rachunkowości zabezpieczeń - dalsza polityka przedstawiona w nocie 9.18.
Instrumenty pochodne poza rachunkowością zabezpieczeń-zaklasyfikowane do "aktywów/zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy"	• kontrakty walutowe forward zawierane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów walut; • swapy procentowo-walutowe (Coupon Cross Currency Swap-CCIRS) zawierane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów walutowych; • kontrakty forward i futures na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń, energii i innych towarów zawierane i utrzymywane w celach spekulacyjnych.
Instrumenty pochodne wyłączone z zakresu MSR 39	Kontrakty terminowe na zakup i sprzedaż aktywów niefinansowych zawierane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb.

9.18. Rachunkowość zabezpieczeń

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych Grupa korzysta z finansowych instrumentów pochodnych typu swap procentowych (Interest Rate Swap). Instrumenty te zabezpieczają przepływ środków pieniężnych związane z wyemitowanymi obligacjami. Transakcje te są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w następujący sposób:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach oraz
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w wyniku finansowym jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmuje się bezpośrednio jako zysk lub stratę bieżącego okresu w momencie, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę bieżącego okresu.

9.19. Rezerwy na świadczenia pracownicze (nota 35)

Zgodnie z zakładowymi regulaminami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych - wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,
- odpraw pośmiertnych,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- deputatów węglowych wydawanych w określonej ilości w naturze lub wypłacanych w formie ekwiwalentu pieniężnego,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Pracownicy spółek Grupy są również uprawnieni do nagród jubileuszowych, które są wypłacane po przepracowaniu określonej liczby lat.

Wartość bieżąca rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz rezerw na nagrody jubileuszowe na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuariusza przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne z wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach (skumulowana kwota ujmowana jest w zyskach zatrzymanych), natomiast zyski i straty aktuarialne od nagród jubileuszowych odnoszone są do wyniku finansowego.

Pozostałe zwiększenia i zmniejszenia stanu rezerw ujmowane są w kosztach operacyjnych w przypadku pracowników, pozostałych kosztach/przychodach operacyjnych w przypadku emerytów i rencistów oraz w ciężar kosztów finansowych w części dotyczącej odsetek stanowiących rozwinięcie dyskonta rezerw.

Zgodnie z MSR 19 *Świadczenia pracownicze* Grupa ujmuje również rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie programów dobrowolnych odejść. Wycena świadczeń opiera się na przewidywanej liczbie pracowników, którzy przyjmą propozycję rozwiązania stosunku pracy oraz oszacowanej wartości odpawy.

9.20. Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywacji terenu (nota 36)

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa na koszty demontażu środków trwałych i rekultywacji terenu obejmuje głównie rezerwę na koszty likwidacji zakładów górniczych, w odniesieniu do których istnieje obowiązek likwidacji i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji.

Rezerwa ustalana jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta oraz salda tworzonego zgodnie z odrębnymi przepisami Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz analizy technologiczno-ekonomiczne.

W odniesieniu do kopalń węgla kamiennego rezerwa ujmowana jest drugostronnie zgodnie z MSR 16 jako składnik wartości środków trwałych zakładu górniczego, a zmiany szacunków ujmowane są zgodnie z interpretacją KIMSF 1 *Zmiany istniejących zobowiązań z tytułu wycofania z eksploatacji, rekultywacji i zobowiązań o podobnym charakterze*, tj. jako korekty salda rezerwy oraz skapitalizowanych przyszłych kosztów likwidacji zakładów górniczych (polityka rachunkowości w tym zakresie przedstawiono w nocie 9.2). Odwijanie dyskonta ujmowane jest w wyniku finansowym.

Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych

Grupa tworzy rezerwę na szacunkowe koszty demontażu, głównie w odniesieniu do farm wiatrowych, w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta, ale także na likwidację środków trwałych i koszty przeprowadzenia rekultywacji miejsca, w którym środki trwałe się znajdowały, w przypadku, gdy istnieje zobowiązanie wynikające z nabycia lub używania składników rzeczowego majątku trwałego.

9.21. Rezerwa na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów

9.21.1 Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii (nota 37.1)

Prawo Energetyczne oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki nakładają na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną i jej odsprzedażą do odbiorcy finalnego obowiązek zakupu i przedstawienia do umorzenia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii lub uiszczenia opłaty zastępczej. Jeżeli za dany rok obrotowy udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia energii w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii odbiorcom końcowym jest zgodny z limitami zawartymi w rozporządzeniach Ministra Gospodarki – obowiązek uznaje się za spełniony.

W celu wypełnienia obowiązku przedstawienia do umorzenia praw lub uiszczenia opłaty zastępczej Grupa na koniec okresów sprawozdawczych tworzy rezerwę na koszty wypełnienia tego obowiązku.

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw (polityka rachunkowości w zakresie posiadanych praw przedstawiona jest w nocie 9.4),

- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w pierwszej kolejności w wartościach wynikających z zawartych transakcji terminowych na zakup świadectw z przeznaczeniem pod spełnienie obowiązku za rok bieżący, a następnie w wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w wysokości opłaty zastępczej – zgodnie z zamiarem odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

Rozliczenie kwoty rezerwy oraz umorzenie praw majątkowych następuje na dzień umorzenia tych praw przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki lub na dzień poniesienia opłaty zastępczej.

9.21.2 Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych (nota 37.2)

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona wówczas, gdy rzeczywista emisja w danym roku jest wyższa niż wolumen nieodpłatnych uprawnień do emisji przyznanych Grupie, z uwzględnieniem przypisania nieodpłatnych uprawnień do emisji na instalacje przynależne do poszczególnych spółek segmentu Wytwarzanie. Spółki Grupy objęte systemem EU ETS są zobowiązane do 30 kwietnia następnego roku umorzyć uprawnienie za każdą emitowaną tonę dwutlenku węgla.

Polityka rachunkowości dotycząca otrzymanych oraz nabytych praw przedstawiona jest w nocie 9.4.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych (podatki i opłaty) w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami:
 - w wartości zerowej - w przypadku uprawnień otrzymanych nieodpłatnie,
 - w cenie nabycia - w przypadku zakupionych uprawnień;
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami:
 - w pierwszej kolejności w wartościach wynikających z zawartych transakcji terminowych na zakup uprawnień z przeznaczeniem pod spełnienie obowiązku za rok bieżący,
 - następnie w wartości rynkowej uprawnień brakujących do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w wartości ewentualnej kary - zgodnie z zamiarem odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

Podstawą przydziału uprawnień nieodpłatnych w latach 2013 – 2020 są poniesione koszty inwestycji, które są warunkiem koniecznym do uzyskania uprawnień.

W dacie umorzenia uprawnień następuje wyśięgowanie uprawnień do emisji zakwalifikowanych jako krótkoterminowe aktywa niematerialne w korespondencji z rezerwą na zobowiązania z tytułu emisji gazów.

9.22. Pozostałe rezerwy (nota 36 i 38)

Pozostałe rezerwy obejmują:

- Rezerwę na bezumowne korzystanie z nieruchomości. Grupa tworzy rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze, w kwocie prawdopodobnych kosztów odszkodowań z tego tytułu należnych właścicielom nieruchomości do dnia bilansowego. Grupa nie tworzy rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów. Utworzenie i rozwiązanie rezerwy odnoszone jest w pozostałe koszty/przychody operacyjne oraz w części dotyczącej naliczonych odsetek do kosztów/przychodów finansowych.
- Rezerwę na umowy rodzące obciążenia. Na dzień bilansowy Grupa utworzyła rezerwę na umowy rodzące obciążenia. Rezerwa została utworzona na nadwyżkę przewidywanych kosztów wypełnienia obowiązku wynikającego z umów zawartych ze wspólnym przedsięwzięciem ponad spodziewane korzyści.
- Pozostałe tytuły rezerw, które dotyczą głównie spraw sądowych, roszczeń od kontrahentów lub innych podmiotów, potencjalnych kar wynikających z postępowań administracyjnych Urzędu Regulacji Energetyki i Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz rozliczeń podatkowych.

9.23. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe (nota 39)

W ramach rozliczeń międzyokresowych i dotacji rządowych Grupa ujmuje głównie opłaty przyłączeniowe rozliczane w czasie oraz otrzymane dotacje i dopłaty na nabycie rzeczowych aktywów trwałych. Opłaty przyłączeniowe rozliczane w czasie dotyczą rozliczeń transakcji wchodzących w zakres interpretacji KIMS 18 *Aktywa otrzymane od klientów*, otrzymanych przed 1 lipca 2009 roku. Od dnia 1 lipca 2009 roku, zgodnie z KIMS 18, wspomniane opłaty przyłączeniowe ujmowane są w przychodach ze sprzedaży usług.

Otrzymane dotacje i dopłaty na nabycie rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są w wartości otrzymanych środków pieniężnych i rozpoznawane są jako pozostałe przychody operacyjne w sposób współmierny do odpowiadających im kosztów amortyzacji składników rzeczowych aktywów trwałych.

9.24. Zobowiązania wobec dostawców, Zobowiązania inwestycyjne oraz Pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania wobec dostawców, zobowiązania inwestycyjne oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, ze względu na nieistotny wpływ dyskonta.

9.25. Podatek dochodowy bieżący oraz odroczony (nota 16)

Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 22 września 2014 roku podpisana została umowa Podatkowej Grupy Kapitałowej („PGK”) na lata 2015 – 2017. PGK została zarejestrowana przez Naczelnika Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego pod numerem NIP 2050004308 na podstawie decyzji z dnia 20 listopada 2014 roku. Główne spółki tworzące od 2015 roku PGK: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., TAURON Ciepło Sp. z o.o. oraz TAURON Wydobycie S.A.

TAURON Polska Energia S.A., jako Spółka Reprezentująca PGK, jest podmiotem odpowiedzialnym za wpłacanie zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych PGK zgodnie z przepisami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Kwotę udziału każdej ze spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową w zaliczce na podatek dochodowy od osób prawnych ustala się w oparciu o procentowy udział podstawy opodatkowania wskazanej przez daną spółkę w podstawie opodatkowania wykazanej przez Podatkową Grupę Kapitałową, bez uwzględnienia spółek wykazujących stratę podatkową. W przypadku, gdy ostateczna kwota należnego udziału danej spółki jest niższa od wstępnej kwoty przekazanej Spółce Reprezentującej przez tę spółkę, Spółka Reprezentująca zwraca tej spółce różnicę.

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy poszczególnych spółek stanowiących PGK oraz pozostałych spółek Grupy nienależących do PGK, ustalone zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe.

Podatek odroczony

Grupa ujmuje zobowiązania i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna, tj. gdy przewiduje się, iż w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na wykorzystanie aktywów.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, jest ujmowany odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową są kompensowane ze względu na fakt, iż spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

9.26. Przychody ze sprzedaży (nota 11)

Przychody ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty.

Do przychodów danego roku obrotowego zalicza się również zarachowane przychody, które z uwagi na stosowany system rozliczeń odbiorców nie zostały zmierzone i zafakturowane.

9.26.1 Przychody ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej w segmencie Dystrybucja

W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje przede wszystkim przychody związane z działalnością dystrybucyjną oraz rozliczenia opłaty przyłączeniowej.

Za moment sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej przyjmuje się moment dostarczenia tej usługi do odbiorcy, rejestrowany przez licznik energii elektrycznej, tj.:

- w przypadku faktur VAT wystawianych na podstawie odczytu licznika - datę tego odczytu,

- w przypadku faktur VAT wystawianych w okresie rozliczeniowym, dłuższym niż jeden miesiąc, na podstawie prognozowanego zużycia energii - okres, którego prognozowane zużycie dotyczy,
- jeżeli cykl rozliczeniowy w umowach z odbiorcami jest dłuższy niż 1 miesiąc, do przychodów zalicza się przychody które nie zostały zmierzone i nie zafakturowane. Wartość tych przychodów ustala się metodą szacunkową w oparciu o średniodobowe zużycie energii elektrycznej w poprzednich okresach rozliczeniowych i ilości dni w analizowanym okresie rozliczeniowym. Wyliczenie dodatkowej sprzedaży odbywa się z zastosowaniem średnioważonej ceny sprzedaży z roku obrotowego.
- Korekty przychodów ze sprzedaży zaliczane są do okresu, w którym zostały zidentyfikowane, a tylko w przypadkach istotnych do okresu, do którego się odnoszą.

W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje również przychody z tytułu nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych w związku ze świadczeniem przez spółki usług tolerancji usunięcia kolizji linii energetycznych lub ciepłowniczych oraz od dnia 1 lipca 2009 roku rozliczenia z tytułu transakcji wchodzących w zakres interpretacji KIMSF 18 *Aktywa otrzymane od klientów*. Przychody objęte zakresem interpretacji KIMSF 18 *Aktywa otrzymane od klientów* z tytułu nieodpłatnie otrzymanych od klientów środków trwałych służących przyłączeniu tych klientów do infrastruktury i zapewnieniu im stałego dostępu do dostaw usług lub przychody z tytułu otrzymanych od klientów środków pieniężnych na nabycie lub wytworzenie takich środków trwałych (opłaty za przyłączenie) ujmowane są w szacowanej wartości godziwej lub wartości otrzymanych środków pieniężnych i rozpoznawane jako przychody ze sprzedaży usług w okresie, w którym te aktywa od klientów zostały otrzymane.

9.26.2 Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż

Spółki Grupy należące do segmentu Sprzedaż uzyskują przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych od odbiorców detalicznych oraz od odbiorców hurtowych (sprzedaż na rynku bilansującym).

Przychody ze sprzedaży wynikają z zafakturowanej ilości i ceny, a także z doszacowań.

W tym segmencie dokonywane są trzy rodzaje szacunków kwot przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych:

- Doszacowanie dla odbiorców niezafakturowanych na dany dzień bilansowy
Odczyty układów pomiarowo-rozliczeniowych dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w dużej mierze w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym, spółki Grupy należące do segmentu Sprzedaż dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na dzień bilansowy. Dla klientów posiadających umowy kompleksowe i umowy sprzedaży doszacowanie wyliczane jest w systemach bilingowych w oparciu o średniodobowe zużycie energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu rzeczywistego do dnia bilansowego.
- Doszacowanie związane z migracją klientów do zintegrowanego systemu bilingowego
W związku z wdrożeniem zintegrowanego systemu bilingowego, na każdy dzień bilansowy, dokonywane jest doszacowanie podyktowane wymaganiami technicznymi systemu bilingowego, polegającymi na przyspieszeniu terminów odczytów wskazań układów pomiarowo – rozliczeniowych oraz zmianie modelu rozliczeń odbiorców w stosunku do zasad zaimplementowanych w poprzednio użytkowanych systemach bilingowych.
- Doszacowanie wynikające z uzgodnienia bilansu energii
Na każdy dzień bilansowy spółki Grupy należące do segmentu Sprzedaż dokonują uzgodnienia bilansu energii elektrycznej, określając szacowany wolumen niezbilansowania po stronie zakupu lub sprzedaży. W ramach tego doszacowania ujmowana jest kwota zwiększająca lub zmniejszająca przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, wyznaczona jako iloczyn oszacowanego wolumenu niezbilansowania i średnioważonej ceny zakupu energii elektrycznej.

9.26.3 Przychody z hurtowej sprzedaży energii elektrycznej w segmencie Wytwarzanie

Hurtowa sprzedaż energii elektrycznej z jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych oraz w ramach działalności obrotowej odbywa się poprzez zgłoszenie przez odbiorcę i dostawcę do Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) poprzez scentralizowany komputerowy System Wymiany Informacji o Rynku Energii (WIRE) ilości deklarowanej w każdej godzinie ilości energii elektrycznej, którą spółka z segmentu Wytwarzanie jako dostawca zobowiązana jest zgodnie z poszczególnymi umowami dostarczyć (sprzedaż z własnej produkcji lub zakupionej w ramach działalności obrotowej) lub spowodować jej dostarczenie (poprzez zakup energii elektrycznej na Rynku Bilansującym), a odbiorca odebrać. Tak cena, jak i ilości w poszczególnych godzinach wynikają z wcześniej podpisanych, bądź (w przypadku TGE) elektronicznie zarejestrowanych transakcji. OSP jako swego rodzaju gwarant rozliczeń ilościowych zabezpiecza wiarygodność danych

w zakresie dostarczanych ilości energii. Z uwagi na fakt, iż fakturowanie odbywa się w oparciu o raporty generowane przez OSP wszystkie wystawiane faktury za hurtową sprzedaż energii elektrycznej są wystawiane po jej dostawie z jednoznacznym określeniem ilości i wartości tej energii.

Faktury za sprzedaż energii elektrycznej dostarczanej na Rynek Bilansujący wystawiane są w oparciu o raporty ze scentralizowanego systemu bilansującego sprzedaż w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym. Rozliczenia te dokonywane są w cyklu dekadowym. Zasady wystawiania faktur oraz algorytmy i zasady wyliczania cen oraz terminy płatności są określone w zatwierdzonej przez Prezesa URE Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej.

Hurtowa sprzedaż energii elektrycznej z jednostek wytwórczych nie dysponowanych centralnie (jednostki wytwórcze poniżej 100 MW rozliczane na rynku lokalnym) odbywa się na podobnych zasadach, jednakże podmiotem odpowiedzialnym za rozliczenie jest operator rynku lokalnego.

9.26.4 Przychody ze sprzedaży ciepła w segmencie Wytwarzanie

Sprzedaż ciepła prowadzona jest na podstawie zawartych umów sprzedaży ciepła z odbiorcami instytucjonalnymi i odbiorcami – konsumentami.

Odbiorcy instytucjonalni obciążani są opłatami stałymi za moc zamówioną z góry według stawek zgodnie z obowiązującą taryfą. Opłaty zmienne wystawiane są cyklicznie na podstawie odczytów kroczących. Odczyty wykonywane są między pierwszym a ostatnim dniem odczytowym. Obciążenia danego punktu są cykliczne w danym miesiącu. Odbiorcy – konsumenci obciążani są raz w miesiącu opłatami stałymi i zmiennymi wg harmonogramu odczytów w danym dniu odczytowym wg stawek zgodnie z obowiązującą taryfą.

Przychody wyceniane są w oparciu o aktualną taryfę, ilość zafakturowanej mocy, ciepła, nośnika, stawkę dzierżawy, wielkość przekroczenia, innych faktycznych zużyć produktów. Obejmują one głównie opłaty za moc zamówioną, przesył stały i przesył zmienny.

Sprzedaż ciepła prowadzona jest w oparciu o odczyty kroczące, w związku z tym na potrzeby księgowe wykonywane jest doszacowanie sprzedaży od daty odczytu do końca miesiąca, tak aby uzyskać miesięczną sprzedaż od pierwszego do ostatniego dnia miesiąca. Sprzedaż doszacowana dla każdego punktu odczytowego liczona jest indywidualnie.

9.26.5 Przychody ze sprzedaży węgla w segmencie Wydobycie

Dla segmentu Wydobycie wewnątrzgrupowym rynkiem sprzedaży jest sprzedaż miałów energetycznych płukanych dostarczanych na podstawie umów sprzedaży do elektrowni i elektrociepłowni Grupy TAURON. Strategiczny obszar sprzedaży węgla stanowią firmy należące do sieci handlowej spółki z segmentu Wydobycie, tj. Autoryzowani Sprzedawcy Węgla oraz Sprzedawcy Węgla. Pozostała sprzedaż realizowana jest w ramach wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, a także w ramach sprzedaży detalicznej.

Sprzedaż dokonywana jest w systemie ciągłym w ramach sprzedaży wagonowej i samochodowej na podstawie harmonogramu wysyłek wagonowych i awizacji sprzedaży samochodowej. Za moment sprzedaży uważa się datę wydania węgla przewoźnikowi, zarówno w transporcie samochodowym jak i w transporcie wagonowym.

Przychody ze sprzedaży węgla wyceniane są w oparciu o wartości sprzedaży wynikające z zafakturowanej ilości i ceny. Korekty wielkości przychodów ze sprzedaży węgla wynikają w szczególności z przyznanych skont, rabatów oraz uznanych reklamacji ilościowych i jakościowych.

9.27. Koszt działalności operacyjnej

Do kosztu działalności operacyjnej zalicza się:

- koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, w tym utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, należności oraz zapasów skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane odrębnie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

9.28. Transakcje w walucie obcej oraz przeliczanie na walutę prezentacji działalności zagranicznej

Transakcje wyrażone w walutach obcych (tj. walutach innych niż waluta funkcjonalna) są przeliczane na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (dla jednostek których waluta funkcjonalną jest PLN za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
USD	3,9011	3,5072
EUR	4,2615	4,2623
CZK	0,1577	0,1537

Powstałe z rozliczenia oraz z przeliczenia na dzień bilansowy różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku finansowym w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, z wyjątkiem przypadku gdy są kapitalizowane w wartości aktywów.

Pozycje sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych (TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sweden Energy AB (publ)) są przeliczane na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania zostały przeliczone na walutę prezentacji po kursie średnim Narodowego Banku Polski z dnia bilansowego,
- przychody i koszty zostały przeliczone po kursie średnim NBP z dnia transakcji lub średnim z danego okresu, jeżeli nie występowały znaczące wahania kursów w danym okresie,
- wynikające z tego przeliczenia różnice kursowe zostały ujęte w pozostałych całkowitych dochodach.

9.29. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

10. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej po wyeliminowaniu kosztów wynikających z transakcji wewnątrzgrupowych są prezentowane w kosztach nieprzypisanych. Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej ponoszone są na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do jednego segmentu operacyjnego.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych, z wyjątkiem należności od odbiorców i innych należności finansowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, które stanowią aktywa segmentu.

Zobowiązania segmentu nie zawierają podatku odroczonego, zobowiązania z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązań finansowych, z wyjątkiem zobowiązań wobec dostawców, zobowiązań inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, które stanowią zobowiązania segmentu.

Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest EBITDA oraz zysk lub strata na działalności operacyjnej. Przez EBITDA Grupa rozumie EBIT powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe. Przez EBIT Grupa rozumie zysk/(stratę) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem, przychodami i kosztami finansowymi, tj. zysk (stratę) operacyjną. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Zarząd Spółki podjął decyzję o zmianie definicji EBITDA. Poprzednio przez EBITDA Grupa rozumiała EBIT powiększony o amortyzację. Zmiana definicji EBITDA ma na celu doprecyzowanie sposobu wyliczenia tej miary przez Grupę zgodnie z powszechnie prezentowaną i używaną przez inwestorów praktyką. W związku z faktem, iż utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących ma charakter jednorazowy, EBITDA raportowana według zmienionej definicji będzie mniej wrażliwa na jednorazowe zdarzenia. W związku z tym Zarząd uznał, że nowa definicja EBITDA, uwzględniająca odpisy na niefinansowe aktywa, zapewni większą przejrzystość i porównywalność z innymi jednostkami, zwiększając wartość użytkową dla użytkowników sprawozdań finansowych. Dane porównywalne zostały odpowiednio przekształcone.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Zarząd podjął również decyzję o zaprzestaniu wyodrębniania segmentów operacyjnych: Odnawialne źródła energii, Ciepło i Obsługa klienta. Obecnie Zarząd monitoruje wyniki na poziomie segmentu Wytwarzanie, w którego skład wchodzi wszystkie spółki wytwarzające energię i ciepło ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych. Działalność spółki stanowiącej wcześniej segment Obsługa klienta stanowi obecnie pozostałą działalność Grupy. Dane porównywalne zostały odpowiednio przekształcone.

Połączenie dotychczasowych segmentów Odnawialne źródła energii oraz Ciepło z segmentem Wytwarzanie związane jest m.in. z możliwością efektywniejszego dokonywania alokacji zasobów oraz oceny wyników związanych z wytwarzaniem energii w źródłach odnawialnych oraz w kogeneracji, dotychczas prezentowanych w odrębnych segmentach. Z kolei dotychczasowy segment Obsługa Klienta świadczy usługi głównie na rzecz spółek Grupy Kapitałowej, generując bardzo nieznaczne przychody oraz wynik na transakcjach na zewnątrz, w związku z czym informacja o nich nie stanowiła wartości dodanej dla użytkowników sprawozdań Grupy. Dotychczasowe segmenty operacyjne Odnawialne źródła energii, Ciepło oraz Obsługa Klienta nie osiągały progów ilościowych wymienionych w MSSF 8, których spełnienie wymuszałoby odrębną prezentację ich danych finansowych.

Dodatkowo Grupa prezentuje obszary geograficzne swojej działalności, które nie stanowią segmentów operacyjnych.

Podział sprawozdawczości Grupy w okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz w okresie porównywalnym oparty był na następujących segmentach operacyjnych:

Segmenty operacyjne	Przedmiot działalności	Spółki zależne/ Spółki ujmowane metodą praw własności
Wydobycie		
	Wydobycie węgla kamiennego	TAURON Wydobywanie S.A.
Wytwarzanie		
	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa to węgiel kamienny, biomasa, gaz koksowniczy i wielkopiecowy.	TAURON Wytwarzanie S.A. Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.* TAMEH HOLDING Sp. z o.o.* TAMEH POLSKA Sp. z o.o.* TAMEH Czech s.r.o.*
	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.
	Produkcja, dystrybucja i sprzedaż ciepła	TAURON Ciepło Sp. z o.o. Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.*
Dystrybucja		
	Dystrybucja energii elektrycznej	TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Dystrybucja Serwis S.A. TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.
Sprzedaż		
	Handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót uprawnieniami do emisji i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej	TAURON Polska Energia S.A. TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. TAURON Czech Energy s.r.o.

* spółki ujmowane metodą praw własności

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności, Grupa TAURON prowadzi również działalność w obszarze wydobywania kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.). Jako pozostała działalność Grupy traktowana jest również działalność spółek TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Sweden Energy AB (publ), Biomasa Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji.

10.1. Segmenty operacyjne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za lata zakończone dnia 31 grudnia 2015 roku i dnia 31 grudnia 2014 roku.

Rok zakończony 31 grudnia 2015	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	459 304	2 226 869	3 006 443	12 597 692	84 916	-	18 375 224
Sprzedaż między segmentami	746 640	3 149 411	3 443 831	3 386 447	843 037	(11 569 366)	-
Przychody segmentu ogółem	1 205 944	5 376 280	6 450 274	15 984 139	927 953	(11 569 366)	18 375 224
Zysk/(strata) segmentu	(104 328)	(3 477 076)	1 371 577	369 604	32 596	(6 379)	(1 814 006)
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(87 135)	(87 135)
EBIT	(104 328)	(3 477 076)	1 371 577	369 604	32 596	(93 514)	(1 901 141)
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	7 933	-	-	-	-	7 933
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	(294 563)	(294 563)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(104 328)	(3 469 143)	1 371 577	369 604	32 596	(388 077)	(2 187 771)
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	383 556	383 556
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	(104 328)	(3 469 143)	1 371 577	369 604	32 596	(4 521)	(1 804 215)
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	1 657 407	10 370 286	15 974 893	2 706 907	478 618	-	31 188 111
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	418 127	-	-	-	-	418 127
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	465 195	465 195
Aktywa ogółem	1 657 407	10 788 413	15 974 893	2 706 907	478 618	465 195	32 071 433
Zobowiązania segmentu	537 234	1 735 686	2 505 890	1 652 586	303 352	-	6 734 748
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	9 288 528	9 288 528
Zobowiązania ogółem	537 234	1 735 686	2 505 890	1 652 586	303 352	9 288 528	16 023 276
EBIT	(104 328)	(3 477 076)	1 371 577	369 604	32 596	(93 514)	(1 901 141)
Amortyzacja	(113 473)	(647 963)	(992 771)	(10 876)	(67 607)	-	(1 832 690)
Odpisy aktualizujące	8	(3 583 864)	(7 781)	-	(117)	-	(3 591 754)
EBITDA	9 137	754 751	2 372 129	380 480	100 320	(93 514)	3 523 303
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	211 458	1 934 229	1 924 886	4 604	100 293	-	4 175 470

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	486 545	2 965 705	2 678 276	12 352 225	94 728	-	18 577 479
Sprzedaż między segmentami	707 479	1 997 946	3 396 370	2 925 226	775 307	(9 802 328)	-
Przychody segmentu ogółem	1 194 024	4 963 651	6 074 646	15 277 451	870 035	(9 802 328)	18 577 479
Zysk/(strata) segmentu	(6 829)	72 093	1 209 344	582 307	56 593	(11 442)	1 902 066
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(71 953)	(71 953)
EBIT	(6 829)	72 093	1 209 344	582 307	56 593	(83 395)	1 830 113
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	(936)	-	-	-	-	(936)
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	(330 962)	(330 962)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(6 829)	71 157	1 209 344	582 307	56 593	(414 357)	1 498 215
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(312 655)	(312 655)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	(6 829)	71 157	1 209 344	582 307	56 593	(727 012)	1 185 560
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	1 742 510	12 745 464	15 012 125	3 715 551	459 596	-	33 675 246
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	414 584	-	-	-	-	414 584
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	469 363	469 363
Aktywa ogółem	1 742 510	13 160 048	15 012 125	3 715 551	459 596	469 363	34 559 193
Zobowiązania segmentu	706 921	1 672 567	2 457 586	1 489 054	323 730	-	6 649 858
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	9 912 771	9 912 771
Zobowiązania ogółem	706 921	1 672 567	2 457 586	1 489 054	323 730	9 912 771	16 562 629
EBIT	(6 829)	72 093	1 209 344	582 307	56 593	(83 395)	1 830 113
Amortyzacja	(105 241)	(668 318)	(947 792)	(25 906)	(49 730)	-	(1 796 987)
Odpisy aktualizujące	(8)	(52 392)	(15 152)	-	108	-	(67 444)
EBITDA	98 420	792 803	2 172 288	608 213	106 215	(83 395)	3 694 544
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	188 897	855 029	1 934 781	5 928	104 957	-	3 089 592

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

10.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Grupy w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku wynosiła odpowiednio 469 756 tysięcy złotych oraz 487 453 tysiące złotych.

11. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy	12 191 724	12 785 392
Podatek akcyzowy	(425 691)	(453 850)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	11 766 033	12 331 542
Energia elektryczna	10 099 333	10 503 015
Energia ciepła	613 660	629 766
Świadectwa pochodzenia energii i prawa do emisji gazów cieplarnianych	386 211	354 247
Węgiel	439 608	470 519
Dmuch wielkopiecowy i powietrze sprężone	56	230 544
Pozostałe towary, produkty i materiały	227 165	143 451
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	6 552 945	6 193 716
Usługi dystrybucyjne i handlowe	6 184 958	5 816 878
Opłaty za przyłączanie odbiorców	124 866	122 594
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	116 042	111 634
Pozostałe usługi	127 079	142 610
Pozostałe przychody	56 246	52 221
Razem przychody ze sprzedaży	18 375 224	18 577 479

Spadek przychodów ze sprzedaży dmuchu wielkopiecowego oraz sprężonego powietrza związany jest z wniesieniem w postaci aportu przez Grupę TAURON w grudniu 2014 roku Zakładu Wytwarzania Nowa do spółki TAMEH POLSKA Sp. z o.o., będącej częścią wspólnego przedsięwzięcia. Zakład Wytwarzania Nowa był głównym producentem powyższych produktów Grupy w okresie porównywalnym.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż

Informacje na temat zasad doszacowania przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych znajdują się w nocie 9.26 Przychody ze sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż wyniosło 248 098 tysięcy złotych, przy czym uwzględniając odwrócenie szacunków z roku poprzedniego wpływ na wynik finansowy bieżącego roku wyniósł 95 390 tysięcy złotych.

12. Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług

12.1. Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
Koszty według rodzaju		
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(1 832 690)	(1 796 987)
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne	(3 598 926)	(51 636)
Zużycie materiałów i energii	(1 848 777)	(2 084 545)
Usługi konserwacji i remontowe	(382 641)	(416 141)
Usługi dystrybucyjne	(1 706 894)	(1 541 950)
Pozostałe usługi obce	(673 161)	(736 375)
Podatki i opłaty	(770 492)	(692 189)
Koszty świadczeń pracowniczych	(2 560 784)	(2 795 472)
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	(29 461)	(36 218)
Pozostałe koszty rodzajowe	(130 155)	(139 718)
Razem koszty według rodzaju	(13 533 981)	(10 291 231)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	(164 328)	61 872
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	610 506	597 273
Koszty sprzedaży	488 859	549 164
Koszty ogólnego zarządu	618 969	664 187
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(7 160 800)	(7 230 044)
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	(19 140 775)	(15 648 779)

12.2. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wynagrodzenia	(1 952 987)	(2 003 756)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(380 096)	(394 979)
Nagrody jubileuszowe	(19 367)	(137 866)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(56 215)	(59 782)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia, w tym:	(31 863)	(72 537)
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	(11 824)	(7 513)
Deputaty węglowe i taryfa energetyczna	32 287	(1 514)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	16 387	(1 858)
Koszty pracowniczych programów emerytalnych	(68 713)	(61 652)
Program dobrowolnych odejść	(46 172)	(42 809)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(74 084)	(83 743)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym :	(2 560 784)	(2 795 472)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(1 705 021)	(1 841 096)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(226 328)	(276 414)
Zmiana stanu produktów	(5 941)	(93 151)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(376 309)	(358 789)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne	(247 185)	(226 022)

Spadek kosztów świadczeń po okresie zatrudnienia związany jest w głównej mierze z rozwiązaniem rezerwy na ZFŚS oraz na deputaty węglowe w spółce z segmentu Wydobycie. Spadek kosztów utworzenia rezerw na nagrody jubileuszowe związany jest głównie ze zmianą stopy dyskontowej przyjętej do wyceny aktuarialnej. Powyższe zmiany zostały szerzej opisane w nocie 35.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

12.3. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	(5 337 505)	(1 748 760)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(1 703 932)	(1 660 950)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	(3 437 907)	(49 256)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(36 909)	(37 573)
Odpis aktualizujący aktywa niematerialne	(1 749)	(794)
Odpis aktualizujący wartość firmy	(154 998)	-
Pozostałe	(2 010)	(187)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	(33 291)	(42 786)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(16 999)	(28 513)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(16 292)	(14 273)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	(42 354)	(41 505)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(25 286)	(23 049)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	(2 262)	(1 327)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(14 806)	(17 057)
Odpis aktualizujący aktywa niematerialne	-	(72)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na własne potrzeby:	(18 466)	(15 572)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(18 117)	(15 380)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(349)	(192)
Razem amortyzacja i odpisy aktualizujące, w tym:	(5 431 616)	(1 848 623)
Amortyzacja	(1 832 690)	(1 796 987)
Odpisy aktualizujące	(3 598 926)	(51 636)

Wzrost kosztów odpisów aktualizujących rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy związany jest z dokonaniem przez Grupę, na podstawie przeprowadzonych testów na utratę wartości, odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy spółek segmentu Wytwarzanie, co zostało szerzej opisane w nocie 18 oraz 19 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Stawki amortyzacyjne

Przeprowadzona w 2015 roku weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych i aktywów niematerialnych wpłynęła na obniżenie kosztów amortyzacji 2015 roku w łącznej kwocie 6 177 tysięcy złotych, z czego wpływ na koszty poszczególnych segmentów był następujący:

- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Wydobycie o kwotę około 1 744 tysiące złotych,
- zwiększenie kosztów amortyzacji w segmencie Wytwarzanie o kwotę około 5 567 tysięcy złotych,
- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Dystrybucja o kwotę około 10 000 tysięcy złotych,

Weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności w pozostałych segmentach nie miała istotnego wpływu na koszty amortyzacji w 2015 roku.

13. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Otrzymane lub należne kary, grzywny, odszkodowania	28 043	27 530
Nadwyżka (utworzenia)/ rozwiązania rezerw	(12 616)	44 672
Dotacje oraz przychody stanowiące równowartość odpisów amortyzacyjnych od dotacji do lub nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych	39 404	25 335
Nadwyżka wartości objętych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu nad wartością wniesionych aktywów	-	38 965
Rozwiązanie rezerw aktuarialnych dla obecnych emerytów i rencistów w segmencie Wydobycie	45 557	-
Pozostałe	43 878	32 109
Razem pozostałe przychody operacyjne	144 266	168 611
Strata ze zbycia środków trwałych / aktywów niematerialnych oraz koszty szkód w majątku trwałym	(14 973)	(17 602)
Odpisanie zaniechanych inwestycji i produkcji oraz likwidowanych materiałów	(81 540)	(1 826)
Koszty postępowania sądowego oraz kary i odszkodowania	(12 322)	(12 659)
Pozostałe	(63 193)	(21 760)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(172 028)	(53 847)
Razem pozostałe przychody i koszty operacyjne	(27 762)	114 764

Wzrost kosztu odpisania zaniechanych inwestycji związany jest z odpisaniem, ze względu na utratę przydatności ekonomicznej, aktywowanych kosztów z tytułu prac związanych z drażeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych oraz z tytułu zbrojenia ścian w kwocie 78 610 tysięcy złotych.

Wzrost pozostałych kosztów operacyjnych w stosunku do danych wykazywanych w okresie porównywalnym związany jest w głównej mierze z rozliczeniem, po przeprowadzeniu inwentaryzacji drogą spisu z natury, stwierdzonego niedoboru zapasów węgla handlowego i półproduktów w spółce TAURON Wydobycie S.A. w kwocie 39 084 tysiące złotych.

14. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	68 765	78 155
Przychody odsetkowe	60 385	51 315
Przychody z tytułu dywidendy	4 684	3 931
Wycena instrumentów pochodnych	2 415	-
Różnice kursowe	524	-
Zysk ze zbycia inwestycji	757	22 909
Pozostałe przychody finansowe	4 687	7 751
Razem przychody finansowe	73 452	85 906

15. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym :	(310 271)	(328 555)
Koszty odsetkowe	(279 673)	(285 474)
Nadwyżka utworzenia odpisów aktualizujących	(9 609)	(1 878)
Wycena instrumentów pochodnych	-	(12 236)
Różnice kursowe	-	(14 340)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	(12 514)	(14 013)
Koszty netto z tytułu zrealizowanych instrumentów pochodnych	(8 475)	(614)
Pozostałe koszty finansowe, w tym :	(57 744)	(88 313)
Odsetki od świadczeń pracowniczych	(44 491)	(64 096)
Inne koszty finansowe	(13 253)	(24 217)
Razem koszty finansowe, w tym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:	(368 015)	(416 868)
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(279 673)	(285 474)
Pozostałe koszty finansowe	(88 342)	(131 394)

16. Podatek dochodowy

16.1. Obciążenia podatkowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bieżący podatek dochodowy	(206 255)	(238 340)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(233 398)	(258 363)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	27 143	20 023
Odroczony podatek dochodowy	589 811	(74 315)
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	383 556	(312 655)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	(28 587)	68 172

16.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem	(2 187 771)	1 498 215
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	415 676	(284 661)
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	27 143	20 023
Efekty podatkowe następujących pozycji:	(62 376)	(42 927)
Nadwyżka (utworzenia)/rozwiązania niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	(9 183)	(3 129)
PFRON	(4 551)	(4 766)
Trwale różnice w kosztach związanych z rzeczowymi aktywami trwałymi	(5 135)	(26 317)
Trwała utrata wartości firmy	(29 450)	-
Pozostałe koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	(19 692)	(24 251)
Dywidendy	796	721
Pozostałe przychody nie podlegające opodatkowaniu	4 839	14 815
Pozostałe	3 113	(5 090)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 17,5% (2014 - 20,9%)	383 556	(312 655)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w wyniku finansowym	383 556	(312 655)

16.3. Odroczony podatek dochodowy

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 490 408	2 037 038
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	29 609	21 505
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	69 064	59 105
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	48 817	47 490
- pozostałe	39 889	22 813
Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego	1 677 787	2 187 951
- od rezerw bilansowych	685 405	667 464
- nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	57 071	62 177
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	49 471	48 003
- od wyceny instrumentów zabezpieczających	18 139	34 377
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	58 333	38 632
- straty podatkowe	12 758	12 758
- pozostałe	55 618	29 491
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	936 795	892 902
Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonej Grupy prezentowany jest jako:		
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	54 184	62 108
Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego	(795 176)	(1 357 157)

Zmiana stanu zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bilans otwarcia	2 187 951	2 175 471
<i>Zmiana stanu:</i>		
w korespondencji z wynikiem finansowym	(529 019)	42 968
aport	-	(12 397)
przekazanie/przyjęcie z grupy do zbycia przeznaczonej do sprzedaży	18 910	(18 910)
pozostałe zmiany	(55)	819
Bilans zamknięcia	1 677 787	2 187 951

Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bilans otwarcia	892 902	882 453
<i>Zmiana stanu:</i>		
w korespondencji z wynikiem finansowym	60 792	(31 347)
w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami	(28 587)	68 172
aport	-	(16 627)
przekazanie/przyjęcie z grupy do zbycia przeznaczonej do sprzedaży	11 585	(11 585)
pozostałe zmiany	103	1 836
Bilans zamknięcia	936 795	892 902

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

W oparciu o sporządzone prognozy dla Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK), przewidujące uzyskiwanie dochodów podatkowych w 2016 roku i w latach następnych uznano, iż nie występuje ryzyko niezrealizowania aktywa z tytułu podatku odroczonego rozpoznanego w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Składnik zobowiązań z tytułu podatku odroczonego

Zmniejszenie zobowiązania z tytułu podatku odroczonego w korespondencji z wynikiem finansowym ma związek w głównej mierze z dokonaniem przez spółki z segmentu Wytwarzanie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, co zostało opisane szerzej w nocie 18 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

16.4. Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiada następujące rozrachunki z tytułu podatku dochodowego:

- należność z tytułu podatku dochodowego w kwocie 909 tysięcy złotych, dotyczące w całości spółek spoza Podatkowej Grupy Kapitałowej,
- zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w kwocie 85 357 tysięcy złotych, z czego kwota 82 944 tysiące złotych dotyczy Podatkowej Grupy Kapitałowej.

17. Zysk (strata) przypadająca na jedną akcję

Zysk (strata) na jedną akcję (w złotych)	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Podstawowy i rozwodniony z zysku (straty) za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	(1,03)	0,67

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję zaprezentowanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zysk (strata) netto za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(1 807 317)	1 180 893
Liczba akcji zwykłych	1 752 549 394	1 752 549 394

18. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	117 142	18 195 456	14 819 091	808 607	1 364 263	35 304 559
Zakup bezpośredni	-	-	228	401	3 808 063	3 808 692
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	68 656	68 656
Rozliczenie środków trwałych w budowie	3 608	1 320 193	1 400 437	102 850	(2 827 088)	-
Sprzedaż	(1 181)	(5 172)	(8 327)	(17 875)	(586)	(33 141)
Likwidacja	-	(64 089)	(174 717)	(9 238)	(4)	(248 048)
Nieodpłatne otrzymanie	-	19 830	403	3	-	20 236
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	(7)	470 453	793 329	(8 536)	21 192	1 276 431
Koszty remontów alokowane do środków trwałych	-	-	-	-	139 078	139 078
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	41 899	41 899
Koszty demontażu farm wiatrowych oraz likwidacji zakładów górniczych	-	(10 039)	(660)	-	-	(10 699)
Pozostałe zmiany	(26)	1 767	80 637	(72 202)	(15 493)	(5 317)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	7	10	-	17
Bilans zamknięcia	119 536	19 928 399	16 910 428	804 020	2 599 980	40 362 363
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(458)	(5 049 663)	(4 957 467)	(440 706)	(5 323)	(10 453 617)
Amortyzacja za okres	-	(839 414)	(837 677)	(87 243)	-	(1 764 334)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(81)	(826 976)	(2 608 593)	(5 036)	(8 421)	(3 449 107)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	51	8 954	143	770	16	9 934
Sprzedaż	-	1 890	7 290	16 500	-	25 680
Likwidacja	-	52 057	169 981	8 821	-	230 859
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	22	(39 254)	(43 328)	4 610	-	(77 950)
Pozostałe zmiany	-	(250)	(35 310)	34 557	-	(1 003)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(4)	(4)	-	(8)
Bilans zamknięcia	(466)	(6 692 656)	(8 304 965)	(467 731)	(13 728)	(15 479 546)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	116 684	13 145 793	9 861 624	367 901	1 358 940	24 850 942
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	119 070	13 235 743	8 605 463	336 289	2 586 252	24 882 817
w tym segmenty operacyjne:						
Wydobycie	1 189	582 131	596 130	14 595	161 732	1 355 777
Wytwarzanie	41 638	2 514 623	3 977 254	38 806	1 662 593	8 234 914
Dystrybucja	59 414	10 037 164	3 892 698	260 861	754 370	15 004 507
Inne segmenty oraz pozostała działalność	16 829	101 825	139 381	22 027	7 557	287 619

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Grunt	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	114 112	17 385 870	14 909 785	738 450	1 213 948	34 362 165
Zakup bezpośredni	-	-	107	32	2 773 427	2 773 566
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	45 524	45 524
Rozliczenie środków trwałych w budowie	4 511	1 409 386	1 208 791	96 797	(2 719 485)	-
Sprzedaż	(615)	(6 231)	(13 159)	(13 421)	(37)	(33 463)
Likwidacja	-	(44 419)	(196 767)	(9 842)	-	(251 028)
Nieodpłatne otrzymanie	10	14 620	748	72	-	15 450
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	(80)	(488 270)	(793 781)	(868)	(21 192)	(1 304 191)
Aport	-	(179 107)	(298 531)	(2 773)	(60 296)	(540 707)
Koszty remontów alokowane do środków trwałych	-	205	12 612	-	91 867	104 684
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	-	47 445	47 445
Koszty demontażu farm wiatrowych oraz likwidacji zakładów górniczych	-	86 061	3 145	-	-	89 206
Pozostałe zmiany	(796)	17 341	(13 863)	154	(6 938)	(4 102)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	4	6	-	10
Bilans zamknięcia	117 142	18 195 456	14 819 091	808 607	1 364 263	35 304 559
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(645)	(4 360 059)	(4 490 207)	(377 855)	(5 760)	(9 234 526)
Amortyzacja za okres	-	(802 467)	(840 332)	(85 093)	-	(1 727 892)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(135)	(50 575)	(32 172)	(2 115)	(22)	(85 019)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	322	12 794	20 064	1 164	459	34 803
Sprzedaż	-	2 427	11 361	11 608	-	25 396
Likwidacja	-	33 287	190 786	8 890	-	232 963
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	-	45 919	43 679	836	-	90 434
Aport	-	70 684	136 587	1 989	-	209 260
Pozostałe zmiany	-	(1 673)	2 769	(129)	-	967
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(2)	(1)	-	(3)
Bilans zamknięcia	(458)	(5 049 663)	(4 957 467)	(440 706)	(5 323)	(10 453 617)
WARTOŚĆ NETTO NA POZĄTEK OKRESU	113 467	13 025 811	10 419 578	360 595	1 208 188	25 127 639
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	116 684	13 145 793	9 861 624	367 901	1 358 940	24 850 942
<i>w tym, segmenty operacyjne:</i>						
Wydobycie	1 076	576 796	552 084	16 828	122 041	1 268 825
Wytwarzanie	42 476	2 889 200	5 653 879	41 812	549 314	9 176 681
Dystrybucja	57 627	9 573 595	3 533 460	288 292	671 879	14 124 853
Inne segmenty oraz pozostała działalność	15 505	106 202	122 201	20 969	15 706	280 583

Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Budynki i budowle	45 895	50 857
Maszyny i urządzenia	42 651	45 126
Środki transportu	870	1 691

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa dokonała zakupu rzeczowych aktywów trwałych (włączając skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego) w kwocie 3 877 348 tysięcy złotych. Największe zakupy dokonane zostały w związku z inwestycjami w następujących segmentach operacyjnych:

Zakup rzeczowych aktywów trwałych w segmentach	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Dystrybucja	1 858 807	1 883 562
Wytwarzanie	1 750 548	703 604
Wydobycie	210 574	185 682

Największe zadania inwestycyjne realizowane przez Grupę w roku obrotowym 2015 opisane zostały w punkcie 1.4.1.3. sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2015.

Utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe miało wpływ na wynik następujących segmentów operacyjnych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015				Rok zakończony 31 grudnia 2014			
	Wytwarzanie	Dystrybucja	Pozostała działalność	Razem	Wytwarzanie	Dystrybucja	Pozostała działalność	Razem
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(3 430 917)	(18 173)	(17)	(3 449 107)	(72 441)	(12 556)	(22)	(85 019)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	609	9 322	3	9 934	33 865	929	9	34 803
Łączny wpływ na wynik okresu	(3 430 308)	(8 851)	(14)	(3 439 173)	(38 576)	(11 627)	(13)	(50 216)

Testy na utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2015 roku przeprowadzono testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, uwzględniając następujące przesłanki:

- długotrwałe utrzymywanie się wartości rynkowej aktywów netto Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej;
- długotrwałe utrzymująca się, niekorzystna dla wytwórców energii elektrycznej sytuacja rynkowa i wynikające z niej przyjęcie bardziej ostrożnych prognoz kształtowania się cen energii elektrycznej w przyszłości;
- dostosowanie wolumenów produkcji energii elektrycznej (ograniczenie ich wielkości) w przyszłości do przewidywanego utrzymania się obecnej, niekorzystnej sytuacji rynkowej;
- szybsze niż przewidywano odstawienie starszych jednostek wytwórczych.

Przeprowadzone testy wymagały oszacowania wartości użytkowej jednostek generujących przepływy pieniężne, w oparciu o ich przyszłe przepływy pieniężne, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowej zostały skorygowane do wartości bieżącej.

Test na utratę wartości rzeczowych i niematerialnych składników aktywów trwałych został przeprowadzony na poziomie poszczególnych spółek, z wyjątkiem:

- TAURON Wytwarzanie S.A., gdzie identyfikacja ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) dokonana została w oparciu o charakterystykę kosztową oraz analizę aktualnego sposobu kontraktowania i alokowania produkcji z poszczególnych jednostek wytwórczych. W efekcie tych działań test przeprowadzono dla CGU rozumianych jako jednostka lub grupa jednostek wytwórczych;
- TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., gdzie test przeprowadzono dla działalności związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej w elektrowniach wodnych oraz odrębnie dla poszczególnych farm wiatrowych;
- TAURON Ciepło Sp. z o.o., gdzie oddzielono działalność związaną z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej od działalności związanej z przesyłem i dystrybucją ciepła (dawne przedsiębiorstwa energetyki ciepłej). Dodatkowo na działalności „wytwarzanie” przeprowadzono również testy dla poszczególnych zakładów wytwarzania z uwagi na bardziej dokładną analizę kosztową.

Przyjęto następujące założenia do oszacowania wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych:

- Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych. Do 2025 roku założono wzrost ceny węgla o ok. 5%, natomiast po roku 2025 roku utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Przyjęta ścieżka hurtowych cen energii elektrycznej na lata 2016 - 2025, uwzględniająca m.in. wpływ bilansu podaży i popytu energii elektrycznej na rynku, kosztów paliwa oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂. Do 2020 roku założono wzrost o ok. 22%, do 2025 roku przyjęto bardziej dynamiczny wzrost cen, a po roku 2025 roku utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Nie uwzględniono zmian modelu rynku polskiego w kierunku wdrożenia rynku mocy bądź innych mechanizmów wynagradzania zdolności wytwórczych. Prognozowane ceny energii elektrycznej uwzględniają rynkowy wpływ nowych zasad funkcjonowania i rozliczeń Operacyjnej Rezerwy Mocy wprowadzone do stosowania przez PSE S.A. począwszy od 2014 roku;
- Limity emisji dla produkcji energii elektrycznej zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, skorygowane o poniesione nakłady inwestycyjne, a dla produkcji ciepła zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, skorygowane o poziom działalności, tj. produkcji ciepła.
- Przyjęta ścieżka ceny uprawnień do emisji CO₂ w latach 2016-2025. Do 2025 roku założono znacznie ponad dwukrotny wzrost ceny rynkowej, a po roku 2025 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Wolumeny produkcji energii zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia. Do 2020 roku założono wzrost cen energii elektrycznej dla produkcji z OZE o ok. 9%, do 2025 roku przyjęto bardziej dynamiczny wzrost cen, a po roku 2025 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych);
- Dla energii zielonej uwzględniono ograniczone okresy wsparcia, zgodnie z założeniami zapisów ustawy OZE określającej nowe mechanizmy przyznawania wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w OZE. Okres wsparcia został ograniczony do 15 lat liczonych od momentu wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia. Równocześnie ze wsparcia zostały wyłączone elektrownie wodne, których moc zainstalowana przekracza 5 MW;

- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Przyjęta ścieżka cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązków umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Wolumeny sprzedaży uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku;
- Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym;
- Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtujący się w okresie projekcji między 7,20% - 9,05% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem.

Wyniki przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku testu na utratę wartości aktywów wykazały, iż część aktywów segmentu Wytwarzanie należy objąć dodatkowym odpisem w kwocie 3 410 726 tysięcy złotych. Wartość odzyskiwalna tej grupy aktywów odpowiada ich wartości użytkowej. Odpis aktualizujący obciążył koszt własny sprzedaży. Odpis dotyczy następujących jednostek generujących przepływy pieniężne:

CGU	Spółka	WACC		Wartość odzyskiwalna	Kwota ujętego odpisu
		Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014		
Elektrownia Jaworzno II	TAURON Wytwarzanie S.A.	7,69%	8,25%	431 771	323 765
Elektrownia Jaworzno III				564 698	893 440
Elektrownia Łaziska				288 017	837 253
Elektrownia Siersza				239 350	555 362
Elektrownia Stalowa Wola				(7 570)	194 253
Zakład Wytwórczy Bielsko Biala EC 1	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	7,61%	7,86%	374 966	213 204
Zakład Wytwórczy Bielsko Biala EC 2				(411)	153 446
Zakład Wytwórczy Tychy				575 881	240 003
Razem					3 410 726

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących środki pieniężne wykazały, że najistotniejszy wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów mają przede wszystkim zmiany cen energii elektrycznej oraz zmiany średnioważonego kosztu kapitału. W mniejszym stopniu na wycenę wpływają zmiany cen węgla kamiennego oraz uprawnień do emisji CO₂. Poniżej zaprezentowano szacowane zmiany odpisu aktualizującego wartość aktywów segmentu Wytwarzanie na dzień 31 grudnia 2015 roku w efekcie zmian najistotniejszych założeń.

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący w mln złotych	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana ceny energii elektrycznej w całym okresie prognozy	1%	-	200
	-1%	190	-
Zmiana WACC (netto)	+0,1 p.p.	30	-
	-0,1 p.p.	-	30
Zmiana ceny uprawnień do emisji CO ₂ w całym okresie prognozy	1%	40	-
	-1%	-	40
Zmiana ceny węgla kamiennego w całym okresie prognozy	1%	80	-
	-1%	-	80

19. Wartość firmy

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bilans otwarcia	195 155	247 057
Utrata wartości	(154 998)	-
Reklasyfikacja z/do grupy do zbycia przeznaczonej do sprzedaży	51 902	(51 902)
Bilans zamknięcia, w tym segmenty operacyjne:	92 059	195 155
Wydobycie	13 973	13 973
Dystrybucja	25 602	25 602
Wytwarzanie	52 484	155 580

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość firmy w kwocie 51 902 tysiące złotych dotycząca segmentu Wytwarzanie w zakresie CGU związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w źródłach odnawialnych została zreklasyfikowana z grupy aktywów do zbycia, w związku z faktem, iż aktywa wiatrowe nie spełniają na ten dzień wymogów MSSF 5 i nie są dłużej klasyfikowane jako grupa do zbycia zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, o czym szerzej w nocie 30 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Testy na utratę wartości

Test na utratę wartości bilansowej wartości firmy na dzień 31 grudnia 2015 roku przeprowadzono w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy na poszczególnych segmentach operacyjnych, z wyjątkiem segmentu Wytwarzanie gdzie test został przeprowadzony na poziomie spółek. W poprzednich okresach test ten przeprowadzono na poziomie segmentów operacyjnych. Zmiana podejścia wynika z zaprzestania wyodrębnienia w roku 2015 segmentów operacyjnych Ciepło i Odnawialne źródła energii, o czym szerzej w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wynikającej z powyższego faktu potrzeby zachowania porównywalności w zakresie przyjętego w okresach poprzednich podejścia do testowania utraty wartości firmy w odniesieniu do spółek TAURON Ciepło Sp. z o.o. i TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.

Podstawę wyceny wartości odzyskiwalnej poszczególnych spółek stanowiła ich wartość użytkowa.

Test został przeprowadzony w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności. Wyliczeń dokonano na podstawie szczegółowych prognoz na okres od 2016 do 2025 roku oraz oszacowanej wartości rezydualnej, przy czym dla jednostek wytwórczych prognozy obejmują cały okres ich funkcjonowania. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5 – letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Uzyskane wartości odzwierciedlają dotychczasowe doświadczenia oraz są spójne z przesłankami pochodzącymi z zewnętrznych źródeł informacji.

Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji odzwierciedla średnioważony koszt kapitału (WACC) przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 3,22%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji.

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej oraz stopy dyskontowej przyjęte dla poszczególnych segmentów:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Wartość firmy w segmencie (spółce)	Kluczowe założenia	Poziom stopy dyskontowej (przed opodatkowaniem)	
		Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wydobycie	• Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych. Do 2025 roku założono wzrost ceny węgla o ok. 5%, natomiast po roku 2025 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych); • Przyjęta ścieżka cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży; • Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.	9,05%	10,03%
Dystrybucja	• Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów; • Utrzymanie zdolności dystrybucji energii elektrycznej przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.	7,50%	8,26%
Wytwarzanie (TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.)	• Wolumeny produkcji energii zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia. Do 2020 roku założono wzrost cen energii elektrycznej dla produkcji z OZE o ok. 9%, do 2025 przyjęto bardziej dynamiczny wzrost cen, a po roku 2025 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych); • Dla energii zielonej uwzględniono ograniczone okresy wsparcia, zgodnie z założeniami zapisów ustawy OZE określającej nowe mechanizmy przyznawania wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w OZE. Okres wsparcia został ograniczony do 15 lat liczonych od momentu wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia. Równocześnie ze wsparcia zostały wyłączone elektrownie wodne, których moc zainstalowana przekracza 5 MW; • Utrzymanie zdolności wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.	8,39% (dla elektrowni wodnych); 8,14% - 8,90% (dla farm wiatrowych)	9,10% (dla elektrowni wodnych); 8,51% - 9,25% (dla farm wiatrowych)
Wytwarzanie (TAURON Ciepło Sp. z o.o.)	• Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie; • Przyjęta ścieżka hurtowych cen energii elektrycznej na lata 2016 - 2025, uwzględniająca m.in. wpływ bilansu podaży i popytu energii elektrycznej na rynku, kosztów paliwa oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂. Do 2020 roku założono wzrost o ok. 22%, do 2025 przyjęto bardziej dynamiczny wzrost cen, a po roku 2025 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych); • Wolumeny produkcji energii zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia.; • Limity emisji dla produkcji energii elektrycznej i ciepła zgodnie z rozporządzeniami Rady Ministrów. • Przyjęta ścieżka ceny uprawnień do emisji CO₂ w latach 2016-2025. Do 2025 roku założono znacznie ponad dwukrotny wzrost ceny rynkowej, a po roku 2025 utrzymano poziom cen z tego roku (w cenach stałych); • Utrzymanie zdolności wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży ciepła przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.	7,61% (wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej); 7,82% (przesył i dystrybucja ciepła)	7,86% (wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej); 7,91% (przesył i dystrybucja ciepła)

Założenia wykorzystano również do oszacowania wartości użytkowej pozostałych aktywów niematerialnych.

Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2015 roku test na utratę wartości wskazał na utratę bilansowej wartości firmy dotyczącej segmentu Wytwarzanie (spółki TAURON Ciepło Sp. z o.o.). W wyniku powyższego Grupa dokonała odpisu z tytułu trwałej utraty wartości firmy w kwocie 154 998 tysięcy złotych. Odpis aktualizujący obciążył koszt własny sprzedaży.

CGU	Spółka	WACC		Wartość odzyskiwalna	Kwota ujętego odpisu
		Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014		
Wytwarzanie	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	7,61%-7,82%	7,86%-7,91%	2 436 239	154 998

Konieczność dokonania odpisu wynika z długotrwale utrzymującej się, niekorzystnej dla wytwórców energii elektrycznej sytuacji rynkowej i wynikającego z niej przyjęcia bardziej ostrożnych prognoz kształtowania się cen energii elektrycznej w przyszłości.

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne wykazały, że najistotniejszy wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów mają przede wszystkim zmiany cen energii elektrycznej oraz zmiany średnioważonego kosztu kapitału.

Analizę wrażliwości przeprowadzono dla wartości bilansowej aktywów powiększonych o wartość firmy spółki TAURON Ciepło Sp. z o.o. w segmencie Wytwarzanie. W pozostałych segmentach wartość firmy nie wykazuje znaczących wartości.

- Wrażliwość na zmianę WACC brutto

Wartość odzyskiwalna aktywów powiększonych o wartość firmy TAURON Ciepło Sp. z o.o. osiąga wartość bilansową przy zmianie stopy dyskontowej o około -15% (-1,2 punktu procentowego)

- Wrażliwość na zmianę cen energii elektrycznej w hurcie

Wartość odzyskiwalna aktywów powiększonych o wartość firmy TAURON Ciepło Sp. z o.o. osiąga wartość bilansową przy zmianie ceny energii elektrycznej o około +9%.

20. Świadczenia energii i prawa do emisji gazów

20.1. Długoterminowe świadczenia energii i prawa do emisji gazów

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	207 397	265 103	472 500
Zakup bezpośredni	85 240	129 548	214 788
Reklasyfikacja	(59 664)	(116 784)	(176 448)
Bilans zamknięcia	232 973	277 867	510 840

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	20 250	34 528	54 778
Zakup bezpośredni	203 330	226 566	429 896
Reklasyfikacja	(16 183)	4 009	(12 174)
Bilans zamknięcia	207 397	265 103	472 500

20.2. Krótkoterminowe świadczenia energii i prawa do emisji gazów

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	724 918	8 130	733 048
Zakup bezpośredni	411 854	33 643	445 497
Wytworzenie we własnym zakresie	235 484	-	235 484
Umorzenie	(781 711)	(5 941)	(787 652)
Reklasyfikacja	61 760	117 251	179 011
Bilans zamknięcia	652 305	153 083	805 388

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Razem
Bilans otwarcia	695 427	461 123	1 156 550
Zakup bezpośredni	504 479	22 794	527 273
Wytworzenie we własnym zakresie	319 674	-	319 674
Umorzenie	(838 186)	(463 362)	(1 301 548)
Reklasyfikacja	43 524	(12 425)	31 099
Bilans zamknięcia	724 918	8 130	733 048

20.3. Bilans praw do emisji dwutlenku węgla w Krajowym Rejestrze Upwnień

Bilans uprawnień do emisji CO ₂	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Uprawnienia na rejestrze na początek roku	26 878 236	23 566 799
Uprawnienia umorzone (emisja poprzedniego roku):		
w instalacjach TAURON Wytwarzanie S.A.	(12 508 585)	(17 277 731)
w instalacjach TAURON Ciepło Sp. z o.o.	(1 571 376)	(4 381 680)
Przydział nieodpłatnych uprawnień	6 985 193	14 166 356
Uprawnienia nabyte na rynku wtórnym	8 745 500	47 027 230
Uprawnienia sprzedane na rynek wtórny	(3 698 500)	(36 123 000)
Pozostałe zmiany - przekazanie do TAMEH	(1 093 020)	(99 738)
Uprawnienia na rejestrze na koniec roku	23 737 448	26 878 236
Uprawnienia przeznaczone do umorzenia za dany rok:		
w instalacjach TAURON Wytwarzanie S.A.	(14 604 360)	(14 110 585)
w instalacjach TAURON Ciepło Sp. z o.o.	(13 040 086)	(12 620 750)
	(1 564 274)	(1 489 835)

W dniu 1 stycznia 2013 roku rozpoczął się w Unii Europejskiej trzeci okres rozliczeniowy europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS). W trzecim okresie rozliczeniowym założeniem jest stworzenie jednej puli uprawnień do emisji w całej UE, która do 2020 roku będzie malała o 1,74% rocznie. Zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku („Dyrektywa”) zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, podstawową formą pozyskiwania uprawnień do emisji są aukcje uprawnień. Poszczególne państwa członkowskie UE sprzedadzą za pośrednictwem aukcji ponad 40% przyznanej im puli uprawnień w okresie 2013 - 2020. Reszta uprawnień zostanie rozdzielona bezpłatnie pomiędzy: energochłonne sektory przemysłu (narażone na zjawisko tzw. ucieczki emisji), pozostałe sektory przemysłu (wg zasady stopniowego odchodzenia od przydziałów bezpłatnych) - na mocy art. 10a Dyrektywy, a także sektor elektroenergetyki w niektórych państwach członkowskich, w tym w Polsce, kwalifikujący się do objęcia tzw. derogacjami na mocy art. 10c. ("uprawnienia derogacyjne"). Podstawą przydziału uprawnień derogacyjnych w latach 2013 - 2020 są poniesione koszty inwestycji, które są warunkiem koniecznym do uzyskania uprawnień.

W 2015 roku Grupa TAURON otrzymała na rejestry uprawnienia na podstawie złożonych w wniosków o przyznanie uprawnień bezpłatnych na mocy art. 10a Dyrektywy oraz uprawnień derogacyjnych w wysokości 722 111 uprawnień z tytułu produkcji ciepła oraz 6 197 006 uprawnień na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej. Ponadto w 2015 roku zostały przydzielone i zarejestrowane 12 246 uprawnień z tytułu produkcji ciepła za 2013 rok i 53 830 uprawnień z tytułu produkcji ciepła za 2014 rok.

W ramach złożonych w 2015 roku przez Grupę TAURON sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań inwestycyjnych ujętych w Krajowym Planie Inwestycyjnym za okres rozliczeniowy od 1 lipca 2014 roku do 30 czerwca 2015 roku, została zbilansowana wartość przydziałów bezpłatnych uprawnień do emisji w ramach modernizacji wytwarzania energii elektrycznej za rok 2015 w łącznej ilości 3 042 255 uprawnień do emisji, które to uprawnienia Grupa spodziewa się otrzymać na rejestry do kwietnia 2016 roku.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

21. Pozostałe aktywa niematerialne

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	4 670	789 670	475 291	153 770	53 436	1 476 837
Zakup bezpośredni	-	-	80	-	117 065	117 145
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	1 123	89 290	33 451	(123 864)	-
Sprzedaż	-	(2 132)	(8 072)	-	-	(10 204)
Likwidacja	(256)	(1)	(5 925)	(433)	-	(6 615)
Pozostałe zmiany	1 276	(2 156)	200	1 216	5 248	5 784
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	28	-	-	28
Bilans zamknięcia	5 690	786 504	550 892	188 004	51 885	1 582 975
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(3 822)	(15 297)	(289 949)	(35 635)	-	(344 703)
Amortyzacja za okres	(474)	-	(53 959)	(13 922)	-	(68 355)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(853)	(383)	(2 845)	(259)	-	(4 340)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	2 616	-	-	-	2 616
Sprzedaż	-	-	8 072	-	-	8 072
Likwidacja	256	-	5 916	430	-	6 602
Pozostałe zmiany	-	-	(75)	(5)	-	(80)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(22)	-	-	(22)
Bilans zamknięcia	(4 893)	(13 064)	(332 862)	(49 391)	-	(400 210)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	848	774 373	185 342	118 135	53 436	1 132 134
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	797	773 440	218 030	138 613	51 885	1 182 765

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	4 030	810 712	379 236	109 979	84 633	1 388 590
Zakup bezpośredni	-	-	175	-	118 198	118 373
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	5 452	105 783	43 677	(154 912)	-
Sprzedaż	-	(1 389)	-	-	-	(1 389)
Likwidacja	-	(77)	(7 504)	(240)	-	(7 821)
Aport	-	(22 178)	(3 704)	-	-	(25 882)
Pozostałe zmiany	640	(2 850)	1 293	354	5 515	4 952
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	12	-	2	14
Bilans zamknięcia	4 670	789 670	475 291	153 770	53 436	1 476 837
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(3 442)	(14 449)	(242 012)	(23 460)	-	(283 363)
Amortyzacja za okres	(380)	-	(56 304)	(12 411)	-	(69 095)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(3 083)	(88)	-	-	(3 171)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	2 235	116	-	-	2 351
Likwidacja	-	-	7 454	236	-	7 690
Aport	-	-	2 051	-	-	2 051
Pozostałe zmiany	-	-	(1 158)	-	-	(1 158)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(8)	-	-	(8)
Bilans zamknięcia	(3 822)	(15 297)	(289 949)	(35 635)	-	(344 703)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	588	796 263	137 224	86 519	84 633	1 105 227
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	848	774 373	185 342	118 135	53 436	1 132 134

22. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach

	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. *	Stan na 31 grudnia 2015
Aktywa trwałe (długoterminowe)	1 085 917	-	1 295 743	2 381 660
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	12 387	37 008	341 716	391 111
Zobowiązania długoterminowe (-)	(965 514)	-	(378 507)	(1 344 021)
Zobowiązania krótkoterminowe (-)	(125 610)	(85)	(377 432)	(503 127)
Razem aktywa netto	7 180	36 923	881 520	925 623
Udział w aktywach netto	3 590	18 461	440 760	462 811
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	18 461	399 666	418 127
Udział w przychodach wspólnych przedsięwzięć	18	490	545 175	545 683
Udział w zysku (stracie) wspólnych przedsięwzięć	(1 474)	(13 644)	23 051	7 933
Udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnych przedsięwzięć	-	-	(387)	(387)

* Zaprezentowane informacje dotyczą grupy kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o. Wartość posiadanego udziału w TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jest różna od wartości aktywów netto przypadających Grupie, ze względu na fakt, iż cena nabycia udziałów TAMEH HOLDING Sp. z o.o. została skalkulowana przy uwzględnieniu wartości godziwej udziału wnoszonego do wspólnego przedsięwzięcia przez spółki Grupy ArcelorMittal.

	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. *	Stan na 31 grudnia 2014
Aktywa trwałe (długoterminowe)	973 128	27 351	985 875	1 986 354
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	53 283	36 920	319 756	409 959
Zobowiązania długoterminowe (-)	(900 635)	-	(34 085)	(934 720)
Zobowiązania krótkoterminowe (-)	(92 570)	(59)	(433 758)	(526 387)
Razem aktywa netto	33 206	64 212	837 788	935 206
Udział w aktywach netto	16 603	32 106	418 894	467 603
Eliminacja transakcji ze spółkami Grupy	(11 127)	-	-	(11 127)
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	5 476	32 106	377 002	414 584
Udział w przychodach wspólnych przedsięwzięć	54	490	17 446	17 990
Udział w zysku (stracie) wspólnych przedsięwzięć	(2 183)	42	1 205	(936)

* Zaprezentowane informacje dotyczą grupy kapitałowej TAMEH Holding Sp. z o.o.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest spółką celową utworzoną w 2010 roku z inicjatywy TAURON Polska Energia S.A. oraz PGNiG S.A., poprzez którą partnerzy zamierzają zrealizować inwestycję polegającą na budowie bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli opalanego gazem ziemnym o mocy elektrycznej brutto 400 MWe i mocy cieplnej netto 240 MWt.

TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział na poziomie 50% w kapitale spółki i w organie stanowiącym wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A. W związku z faktem, iż na dzień 31 grudnia 2015 roku, dotychczasowy udział w stratach wspólnego przedsięwzięcia oraz korekta wyników z transakcji „odgórnych” pomiędzy spółkami Grupy a wspólnym przedsięwzięciem przewyższyły wartość posiadanych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, Spółka zaprzestała ujmowania swojego udziału w dalszych stratach wspólnego przedsięwzięcia.

Dodatkowo, Spółka posiada należności z tytułu udzielonych pożyczek na rzecz Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. w wysokości 223 909 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 23 oraz rezerwy na umowy rodzące obciążenia z tytułu zawartych kontraktów handlowych w wysokości 182 877 tysięcy złotych, o których mowa w nocie 36.

Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.

W dniu 5 września 2012 roku spółka zależna TAURON Wytwarzanie S.A. i KGHM Polska Miedź S.A. zawiązały spółkę celową pod nazwą Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. z siedzibą w Kędzierzynie Koźlu. Spółka ta została powołana w celu kompleksowej realizacji inwestycji, która obejmować będzie przygotowanie, budowę oraz eksploatację bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MWe na terenie TAURON Wytwarzanie S.A. – Oddział Elektrownia Blachownia.

TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział na poziomie 50% w kapitale spółki i w organie stanowiącym wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 30 grudnia 2013 roku TAURON Polska Energia S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz TAURON Wytwarzanie S.A. podpisały porozumienie, na mocy którego postanowiono o czasowym zawieszeniu realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w spółce Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. Przyczyną zawieszenia była bieżąca sytuacja na rynku energii elektrycznej i gazu skutkująca wzrostem ryzyka inwestycyjnego i powstała w związku z tym potrzeba weryfikacji i optymalizacji projektu.

Strony zobowiązały się do zapewnienia dalszego funkcjonowania spółki Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o., zabezpieczenia dotychczasowych rezultatów projektu, w szczególności zapewnienia aktualności posiadanej dokumentacji oraz ciągłego monitorowania rynku energii i otoczenia regulacyjnego, pod kątem możliwie szybkiego wznowienia realizacji projektu. Strony porozumienia postanowiły, że decyzja o wznowieniu realizacji projektu zapadnie w drodze odrębnego porozumienia, które zgodnie z przewidywaniami stron powinno zostać podpisane do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań projektu dotyczących niepewności co do jego realizacji, stwierdzono zasadność dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowego majątku trwałego spółki w postaci dokumentacji projektu. W wyniku ujęcia odpisu wynik spółki został obciążony kwotą 27 351 tysięcy złotych.

TAMEH HOLDING Sp. z o.o. i spółki zależne

W 2014 roku została zawarta umowa pomiędzy Grupą TAURON i Grupą ArcelorMittal. Jest to umowa współników w spółce TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która odpowiada za zadania inwestycyjne i operacyjne w obszarze energetyki przemysłowej. Umowa została zawarta na okres 15 lat z możliwością jej przedłużenia. W konsekwencji przeprowadzonych w poprzednim roku transakcji, obie grupy kapitałowe posiadają w spółce TAMEH HOLDING Sp. z o.o. po 50% udziałów.

TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jest właścicielem 100% udziałów w TAMEH POLSKA Sp. z o.o., którą utworzyły wniesione aportem przez Grupę TAURON: Zakład Wytwarzania Nowa oraz Elektrownia Blachownia, a także wniesiona przez Grupę ArcelorMittal - Elektrociepłownia w Krakowie. Ponadto TAMEH HOLDING Sp. z o.o. posiada 100% udziałów w TAMEH Czech s.r.o.

23. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć

	Stan na 31 grudnia 2015		Stan na 31 grudnia 2014	
	Kapitał	Odsetki	Kapitał	Odsetki
Pożyczki udzielone EC Stalowa Wola S.A., w tym:	194 950	28 959	182 850	21 343
Pożyczka podporządkowana	177 000	28 922	177 000	21 331
Pożyczka na spłatę zadłużenia	15 850	31	-	-
Pozostałe pożyczki	2 100	6	5 850	12
Razem	194 950	28 959	182 850	21 343
Długoterminowe	192 850	28 953	177 000	21 331
Krótkoterminowe	2 100	6	5 850	12

Na mocy umów zawartych w dniu 20 czerwca 2012 roku pomiędzy PGNiG S.A., TAURON Polska Energia S.A. oraz Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. w celu spełnienia warunków koniecznych do udzielenia finansowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Europejski Bank Inwestycyjny, TAURON Polska Energia S.A. udzieliła Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. pożyczki podporządkowanej oraz pożyczki VAT. Wartość przekazanych środków z tytułu pożyczki podporządkowanej wynosiła na dzień bilansowy 177 000 tysięcy złotych, co zgodnie z postanowieniami umownymi stanowi maksymalną wartość pożyczki. Całkowita spłata pożyczki wraz z odsetkami ma nastąpić nie później niż do końca 2032 roku.

W dniu 14 grudnia 2015 roku zawarta została umowa pożyczki pomiędzy Spółką, a Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. na podstawie której Spółka udzieliła Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. pożyczki w maksymalnej wysokości 15 850 tysięcy złotych na spłatę pierwszej raty kapitałowej wraz z odsetkami kredytów udzielonych pożyczkobiorcy przez Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A. Z zastrzeżeniem postanowień umowy podporządkowania pożyczkobiorca zobowiązuje się do jednorazowej spłaty pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami w dniu 31 grudnia 2027 roku.

W dniu 25 listopada 2015 roku zawarta została umowa pożyczki pomiędzy Spółką a Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., na podstawie której Spółka zobowiązała się do udzielenia pożyczki krótkoterminowej do wysokości 2 600 tysięcy złotych na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej pożyczkobiorcy (na dzień bilansowy wykorzystano 2 100 tysięcy złotych).

Przychody finansowe z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wyniosły 7 671 tysięcy złotych. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa zaprezentowała przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. jedynie w stopniu odzwierciedlającym udziały niepowiązanych inwestorów we wspólnym przedsięwzięciu.

24. Pozostałe aktywa finansowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Udziały i akcje	136 488	112 396
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 890	23 622
Lokaty i depozyty	39 724	35 823
Wadia, kaucje i zabezpieczenia przekazane	54 106	53 738
Pozostałe należności długoterminowe	4 669	7 000
Pozostałe	8 672	26 121
Razem	245 549	258 700
Długoterminowe	211 215	179 052
Krótkoterminowe	34 334	79 648

Nabycie udziałów spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o.

W dniu 15 kwietnia 2015 roku Spółka oraz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., KGHM Polska Miedź S.A. i ENEA S.A. zawarły umowę nabycia udziałów w PGE EJ 1 Sp. z o.o. - spółce celowej, która odpowiedzialna jest za przygotowanie i realizację inwestycji polegającej na budowie i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej o mocy ok. 3.000 MWe („Projekt”). Spółka, KGHM Polska Miedź S.A. i ENEA S.A. nabyły od PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. po 10% udziałów (łącznie 30 % udziałów) w PGE EJ 1 Sp. z o.o. Cena za nabyte przez Spółkę udziały wyniosła 16 046 tysięcy złotych.

Zgodnie z Umową Wspólników z dnia 3 września 2014 roku strony będą wspólnie, w proporcji do posiadanych udziałów, finansować działania w ramach fazy wstępnej Projektu. Faza wstępna ma na celu określenie takich elementów jak potencjalni partnerzy, w tym partner strategiczny, dostawcy technologii, wykonawcy EPC (Engineering, Procurement, Construction), dostawcy paliwa jądrowego oraz pozyskanie finansowania dla Projektu, a także organizacyjne i kompetencyjne przygotowanie PGE EJ 1 Sp. z o.o. do roli przyszłego operatora elektrowni jądrowej, odpowiedzialnego za jej bezpieczną i efektywną eksploatację.

W dniu 29 lipca 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki, na mocy której postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy spółki z kwoty 205 860 tysięcy złotych do kwoty 275 859 tysięcy złotych. TAURON Polska Energia S.A. objęła 49 645 nowych udziałów o łącznej wartości nominalnej 7 000 tysięcy złotych.

Harmonogram dalszego zaangażowania wspólników w spółkę PGE EJ 1 Sp. z o.o. ustalony zostanie w kolejnych okresach sprawozdawczych.

25. Pozostałe aktywa niefinansowe**25.1. Długoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe**

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Zaliczki na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne	358 673	407 845
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	159 159	243 534
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	32 543	6 564
Razem	550 375	657 943

Zaliczki przekazane na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne związane są w głównej mierze z realizacją zadania inwestycyjnego pod nazwą Budowa Bloku 910 MW w Elektrowni Jaworzno III w łącznej kwocie 337 531 tysięcy złotych.

Spadek kosztów przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego związany jest w głównej mierze ze spisaniem ze względu na utratę przydatności ekonomicznej, aktywowanych kosztów z tytułu prac związanych z drażeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych oraz z tytułu zbrojenia ścian w kwocie 78 610 tysięcy złotych.

25.2. Krótkoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Koszty rozliczane w czasie, w tym:	104 251	87 478
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	15 888	16 795
Usługi informatyczne, telekomunikacyjne i pocztowe	26 367	18 624
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	33 411	38 079
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	28 585	13 980
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe, w tym:	128 808	133 556
Zaliczki na dostawy	120 342	116 299
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS	3 984	5 212
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	4 482	12 045
Razem	233 059	221 034

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. Tabela poniżej przedstawia analitykę funduszu.

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Pożyczki udzielone pracownikom	31 087	38 022
Środki pieniężne	20 144	15 533
Pozostałe aktywa i zobowiązania Funduszu	(382)	(3 521)
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(46 865)	(44 822)
Saldo po skompensowaniu	3 984	5 212
Odpisy na Fundusz w okresie	(60 388)	(64 482)

26. Zapasy

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Koszt historyczny		
Materiały	273 523	285 135
Półprodukty i produkcja w toku	155 586	239 426
Produkty gotowe	5 510	1 600
Towary	4 053	707
Świadectwa pochodzenia energii	1 319	20 055
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	3 424	1 761
Razem	443 415	548 684
Odpisy aktualizujące wartość		
Materiały	(10 097)	(7 305)
Produkty gotowe	(4)	(12)
Towary	(35)	(21)
Świadectwa pochodzenia energii	-	(13 750)
Razem	(10 136)	(21 088)
Wartość netto możliwa do odzyskania		
Materiały	263 426	277 830
Półprodukty i produkcja w toku	155 586	239 426
Produkty gotowe	5 506	1 588
Towary	4 018	686
Świadectwa pochodzenia energii	1 319	6 305
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	3 424	1 761
Razem	433 279	527 596
Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy		
Bilans otwarcia	(21 088)	(50 761)
Utworzenie	(3 220)	(21 441)
Rozwiązanie	10 392	5 633
Wykorzystanie	3 780	45 763
Pozostałe	-	(282)
Bilans zamknięcia	(10 136)	(21 088)

27. Należności od odbiorców

Krótkoterminowe należności od odbiorców na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawia poniższa tabela.

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego		
Należności od odbiorców	1 581 863	1 738 000
Należności od odbiorców - doszacowanie przychodów z tytułu energii elektrycznej oraz usługi dystrybucyjnej	298 805	232 541
Należności dochodzone na drodze sądowej	227 739	228 011
Razem	2 108 407	2 198 552
Odpis aktualizujący		
Należności od odbiorców	(74 828)	(73 809)
Należności dochodzone na drodze sądowej	(203 546)	(207 683)
Razem	(278 374)	(281 492)
Wartość pozycji netto		
Należności od odbiorców	1 507 035	1 664 191
Należności od odbiorców - doszacowanie przychodów z tytułu energii elektrycznej oraz usługi dystrybucyjnej	298 805	232 541
Należności dochodzone na drodze sądowej	24 193	20 328
Razem	1 830 033	1 917 060

Informacje odnośnie odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe zaprezentowano w nocie 49.1.1. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

28. Należności z tytułu podatków i opłat

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Należności z tytułu podatku dochodowego	909	26 489
Należności z tytułu podatku VAT	205 713	106 629
Należności z tytułu akcyzy	20 314	22 138
Pozostałe	1 409	4 188
Razem	228 345	159 444

29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Środki pieniężne w banku i w kasie	353 428	410 082
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	10 722	1 009 991
Inne	762	836
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	364 912	1 420 909
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	206 254	116 568
Kredyt w rachunku bieżącym	(10 206)	(11 918)
Cash pool	(29 377)	(4 481)
Różnice kursowe	2 386	3 561
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	327 715	1 408 071

Stan środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią w głównej mierze: saldo środków pieniężnych na rachunku rozliczeniowym do obsługi obrotu energią elektryczną na Towarowej Giełdzie Energii S.A. w kwocie 55 291 tysięcy złotych posiadanych przez spółki segmentu Sprzedaż oraz salda środków pieniężnych na rachunkach wadium i kaucji w łącznej kwocie 127 567 tysięcy złotych.

30. Aktywa trwałe i grupa do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Grupa do zbycia	-	1 320 932
Pozostałe aktywa trwałe	17 898	16 773
Aktywa trwałe i aktywa grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	17 898	1 337 705
Zobowiązania grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży	-	84 970

Grupę do zbycia na dzień 31 grudnia 2014 stanowiły aktywa i zobowiązania czterech istniejących farm wiatrowych zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży z uwagi na realizowaną koncepcję pozabilansowego finansowania aktywów, prowadzącą do sprzedaży pakietu udziałów w istniejących farmach wiatrowych na rzecz inwestora zewnętrznego. Pierwotna koncepcja zakładała sprzedaż (z opcją odkupu) większościowego pakietu udziałów w istniejących farmach wiatrowych na rzecz inwestora finansowego oraz pozyskania refinansowania obecnego długu przypisanego do farm wiatrowych długiem bankowym w momencie, kiedy Spółka będzie już udziałowcem mniejszościowym. W wyniku braku osiągnięcia porozumienia stron co do niektórych warunków transakcji sprzedaży pakietu udziałów w istniejących farmach wiatrowych, Spółka zakończyła negocjacje z potencjalnym inwestorem finansowym. Grupa TAURON nadal będzie prowadziła działania mające na celu realizację koncepcji pozabilansowego finansowania rozwoju energetyki wiatrowej w Grupie. W obecnych warunkach rynkowych trwają prace nad rozwiązaniem polegającym na nawiązaniu współpracy z inwestorem branżowym. W ramach przedmiotowych działań w dniu 2 lipca 2015 roku Spółka i ENEA S.A. podpisały list intencyjny, dotyczący wspólnej realizacji strategii zapewniającej optymalny sposób zwiększania mocy odnawialnych i finansowania transakcji nabycia aktywów wiatrowych.

W kontekście powyższych zdarzeń na dzień 31 grudnia 2015 roku przeprowadzona została analiza przesłanek, która wykazała, iż grupa do zbycia nie spełnia na dzień bilansowy wszystkich kryteriów zaklasyfikowania jej jako przeznaczonej do sprzedaży zgodnie z MSSF 5.

W związku z zaprzestaniem klasyfikacji grupy do zbycia jako przeznaczonej do sprzedaży, rzeczowy majątek trwały farm wiatrowych został wyceniony w wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację grupy do zbycia jako przeznaczonej do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację od dnia klasyfikacji grupy do zbycia jako przeznaczonej do sprzedaży, co wpłynęło na obciążenie wyniku finansowego netto Grupy w kwocie 56 227 tysięcy złotych.

31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

31.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2015 roku

Serial/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
Razem		1 752 549 394		8 762 747	

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie od dnia 31 grudnia 2014 roku.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2015 roku (wg najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%)
Skarb Państwa	526 848 384	2 634 242	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
Nationale - Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 847 515	4 774 237	54,49%	54,49%
Razem	1 752 549 394	8 762 747	100,00%	100,00%

31.2. Prawa akcjonariuszy

Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10% ogółu głosów w Spółce zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.

Ograniczenie prawa głosu, o którym mowa powyżej nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.

Szerzej na temat ograniczeń w wykonywaniu prawa głosu zostało przedstawione w punkcie 6.6. sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2015.

31.3. Kapitał zapasowy

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku kapitał zapasowy został zwiększony o 883 561 tysięcy złotych. Na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 23 kwietnia 2015 roku dotyczącej podziału zysku za rok 2014 wspomniana kwota została przeznaczona na zasilenie kapitału zapasowego.

31.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

W zakresie kwoty zysków zatrzymanych/niepokrytych strat kwota (3 453 908) tysięcy złotych stanowi niepokrytą do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego stratę Spółki za rok 2015, której pokrycie planowane jest z wypracowanych wyników Spółki z lat ubiegłych, co zostało szerzej opisane w nocie 33.5 sprawozdania finansowego TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Podziałowi nie podlegają kwoty wyniku z lat ubiegłych powstałe w wyniku rozliczenia połączenia z jednostkami zależnymi, jak również zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane poprzez pozostałe całkowite dochody.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

31.5. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Na początek okresu	(143 019)	(126 651)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	85 466	(21 171)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu	466	964
Podatek odroczony	(16 327)	3 839
Na koniec okresu	(73 414)	(143 019)

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Spółka rozpoznała kwotę (73 414) tysięcy złotych. Kwota ta stanowi zobowiązanie z tytułu wyceny instrumentów IRS na dzień bilansowy w kwocie 95 467 tysięcy złotych, skorygowane o część wyceny dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Wynik finansowy bieżącego okresu obciążony został kwotą 89 380 tysięcy złotych, z czego kwota 88 914 tysięcy złotych stanowi zapłaconą kwotę zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zakończonych okresów odsetkowych, natomiast kwota 466 tysięcy złotych stanowi zmianę wyceny instrumentów dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji. W sprawozdaniu z całkowitych dochodów powyższe koszty z tytułu transakcji zabezpieczających IRS powiększyły koszty finansowe wynikające z odsetek od wyemitowanych obligacji.

31.6. Udziały niekontrolujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Na początek okresu	30 116	466 334
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(2 787)	(1 163)
Udział w zyskach/(stratach) aktuarialnych dotyczących rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	60	(370)
Nabycie udziałów niekontrolujących przez Grupę Kapitałową	-	(407 596)
Odkup udziałów niekontrolujących	(662)	(32 567)
Udział w wyniku jednostek zależnych	3 102	4 667
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	-	811
Na koniec okresu	29 829	30 116

Na dzień bilansowy udziały niekontrolujące pozostają jedynie w spółkach segmentu Dystrybucja.

32. Dywidendy wypłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Dywidendy wypłacone w okresie		
Dywidendy wypłacone z zysku w roku przez jednostki zależne	(2 630)	(1 233)
Dywidendy końcowe wypłacone z zysku w roku przez jednostkę dominującą	(262 882)	(332 984)
Dywidenda wypłacona łącznie	(265 512)	(334 217)

Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej przez jednostkę dominującą za poszczególne lata przedstawiała się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Wypłacona dywidenda na akcję (w złotych)	0,15	0,19

33. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Kredyty i pożyczki	1 411 776	1 232 032
Wyemitowane obligacje	6 680 433	6 821 830
Leasing finansowy	46 438	59 904
Razem	8 138 647	8 113 766
Krótkoterminowe	3 214 520	644 991
Długoterminowe	4 924 127	7 468 775

33.1. Kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	77 350	77 350	29 993	6 864	7 333	7 308	14 316	11 536
	stała	1 316 062	1 316 062	20 444	112 297	147 478	162 214	324 429	549 200
Razem PLN		1 393 412	1 393 412	50 437	119 161	154 811	169 522	338 745	560 736
EUR	zmienna	2 025	8 630	8 630	-	-	-	-	-
Razem EUR		2 025	8 630	8 630	-	-	-	-	-
USD	zmienna	404	1 576	1 576	-	-	-	-	-
Razem USD		404	1 576	1 576	-	-	-	-	-
Razem			1 403 618	60 643	119 161	154 811	169 522	338 745	560 736
Odsetki zwiększające wartość bilansową			8 158						
Razem kredyty i pożyczki			1 411 776						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	59 697	59 697	6 116	6 126	7 534	7 333	18 466	14 122
	stała	1 153 997	1 153 997	20 443	112 289	132 733	132 733	265 464	490 335
Razem PLN		1 213 694	1 213 694	26 559	118 415	140 267	140 066	283 930	504 457
EUR	zmienna	2 796	11 918	11 918	-	-	-	-	-
Razem EUR		2 796	11 918	11 918	-	-	-	-	-
Razem			1 225 612	38 477	118 415	140 267	140 066	283 930	504 457
Odsetki zwiększające wartość bilansową			6 420						
Razem kredyty i pożyczki			1 232 032						

Zmianę stanu kredytów i pożyczek bez odsetek zwiększających wartość bilansową w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bilans otwarcia	1 225 612	1 477 456
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym i pożyczek cash pool	23 184	(82 740)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek (bez kredytów w rachunku bieżącym i pożyczek cash pool):	154 822	(169 104)
Zaciągnięcie*	294 705	-
Spłata	(140 585)	(169 971)
Zmiana wyceny	702	867
Bilans zamknięcia	1 403 618	1 225 612

* Uwzględnione zostały koszty zaciągnięcia kredytu.

Główne zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek przedstawia tabela poniżej.

Kredyt/ pożyczka	Kredytodawca/ pożyczkodawca	Cel	Oprocentowanie	Termin spłaty	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Kredyt	Europejski Bank Inwestycyjny	Blok węglowy w Elektrowni Jaworzno III	stałe - ustalone do dnia 15.06.2016	15.12.2021	126 218	147 240
		Blok węglowy EC Bielsko - Biała	stałe - ustalone do dnia 15.06.2016	15.12.2021	180 303	210 334
		Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych	stałe - ustalone do dnia 15.12.2017	15.06.2024	348 325	389 284
			stałe - ustalone do dnia 15.03.2018	15.09.2024	165 467	183 846
			stałe - ustalone do dnia 15.03.2018	15.09.2024	206 746	229 707
		Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych oraz modernizacja elektrowni wodnych	stałe - ustalone do dnia 15.09.2019	15.03.2027	297 132	-
Pożyczka	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Budowa jednostki wytwórczej OZE w Elektrowni Jaworzno III	zmiennie	15.12.2022	28 000	32 000
		Budowa instalacji zasilania biomasą oraz modernizacja kotła fluidalnego w ZW Tychy	zmiennie	15.12.2022	19 216	21 747
Pozostałe kredyty i pożyczki					40 369	17 874
Razem					1 411 776	1 232 032

33.2. Wyemitowane obligacje

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2015 roku

Emitent	Transza/ Bank	Termin wykupu	Waluta	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)				
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	C	12 grudzień 2016	PLN	4 389	2 998 938	2 249 203	749 735	-	-	-
		20 grudzień 2019	PLN	106	99 836	-	-	-	99 836	-
		20 grudzień 2020	PLN	106	99 823	-	-	-	99 823	-
		20 grudzień 2021	PLN	106	99 815	-	-	-	-	99 815
		20 grudzień 2022	PLN	106	99 808	-	-	-	-	99 808
	BGK*	20 grudzień 2023	PLN	106	99 802	-	-	-	-	99 802
		20 grudzień 2024	PLN	106	99 800	-	-	-	-	99 800
		20 grudzień 2025	PLN	106	99 796	-	-	-	-	99 796
		20 grudzień 2026	PLN	106	99 792	-	-	-	-	99 792
		20 grudzień 2027	PLN	106	99 790	-	-	-	-	99 790
		20 grudzień 2028	PLN	97	99 790	-	-	-	-	99 790
		20 grudzień 2020	PLN	12	70 000	-	-	-	70 000	-
		20 grudzień 2021	PLN	12	70 000	-	-	-	-	70 000
		20 grudzień 2022	PLN	12	70 000	-	-	-	-	70 000
	TPEA1119	4 listopad 2019	PLN	7 508	1 749 043	-	-	-	1 749 043	-
TAURON Sweden Energy AB (publ)		3 grudzień 2029	EUR	1 921	709 495	-	-	-	-	709 495
Razem obligacje				14 905	6 665 528	2 249 203	749 735	-	2 018 702	1 647 888

*Bank Gospodarstwa Krajowego

Obligacje transzy C, których termin wykupu to 12 grudzień 2016 roku, na dzień 31 grudnia 2015 roku zostały zaklasyfikowane jako zobowiązania o terminie spłaty do trzech miesięcy w związku z zamiarem wcześniejszego wykupu. W dniu 29 lutego 2016 roku Spółka dokonała wcześniejszego wykupu wspomnianych obligacji, o czym szerzej w nocie 53 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2014 roku

Emitent	Transza/ Bank	Termin wykupu	Waluta	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)				
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	B	12 grudzień 2015	PLN	485	299 716	-	299 716	-	-	-
	B	30 styczeń 2015	PLN	2 287	150 000	150 000	-	-	-	-
	C	12 grudzień 2016	PLN	4 849	2 997 442	-	-	2 997 442	-	-
		20 grudzień 2019	PLN	115	99 797	-	-	-	99 797	-
		20 grudzień 2020	PLN	115	99 791	-	-	-	-	99 791
		20 grudzień 2021	PLN	115	99 787	-	-	-	-	99 787
		20 grudzień 2022	PLN	115	99 784	-	-	-	-	99 784
	BGK*	20 grudzień 2023	PLN	115	99 781	-	-	-	-	99 781
		20 grudzień 2024	PLN	115	99 781	-	-	-	-	99 781
		20 grudzień 2025	PLN	115	99 780	-	-	-	-	99 780
		20 grudzień 2026	PLN	115	99 777	-	-	-	-	99 777
		20 grudzień 2027	PLN	115	99 776	-	-	-	-	99 776
TPEA1119		4 listopad 2019	PLN	7 953	1 748 810	-	-	-	1 748 810	-
TAURON Sweden Energy AB (publ)		3 grudzień 2029	EUR	1 923	709 276	-	-	-	-	709 276
Razem obligacje				18 532	6 803 298	150 000	299 716	2 997 442	1 848 607	1 507 533

*Bank Gospodarstwa Krajowego

Obligacje wyemitowane przez jednostkę dominującą mają formę zdematerializowaną. Są to obligacje niezabezpieczone, kuponowe o oprocentowaniu zmiennym powiększonym o stałą marżę. Oprocentowanie oparte jest o WIBOR 6M, a odsetki z tytułu obligacji są płatne w okresach półrocznych.

Zmianę stanu obligacji bez odsetek zwiększających wartość bilansową w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku oraz w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Bilans otwarcia	6 803 298	4 291 460
Emisja*	309 789	3 649 150
Wykup	(450 000)	(1 148 200)
Zmiana wyceny	2 441	10 888
Bilans zamknięcia	6 665 528	6 803 298

* Uwzględnione zostały koszty emisji.

Zmiana stanu obligacji w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wynikała z następujących zdarzeń:

- Wykup - W dniu 30 stycznia 2015 roku oraz w dniu 12 grudnia 2015 roku Spółka, zgodnie z terminem wykupu, wykupiła obligacje Transzy B o wartości nominalnej odpowiednio 150 000 tysięcy złotych i 300 000 tysięcy złotych.
- Emisja - W grudniu 2015 roku Spółka w ramach umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego wyemitowała obligacje o łącznej wartości nominalnej 310 000 tysięcy złotych – jedna transza o wartości nominalnej 100 000 tysięcy złotych oraz trzy transze o wartości nominalnej 70 000 tysięcy złotych każda.

W lipcu 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. podpisała z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy programowej dotyczący organizacji programu emisji obligacji, na mocy którego kwota programu emisji obligacji wzrosła z poziomu 1 000 000 tysięcy złotych do 1 700 000 tysięcy złotych. Bank Gospodarstwa Krajowego pełni w tym przedsięwzięciu rolę organizatora, gwaranta programu i depozytariusza. Celem emisji obligacji jest finansowanie wydatków inwestycyjnych Grupy TAURON. Wysokość programu emisji obligacji o maksymalnie 15-letnim okresie zapadalności z sześciomiesięcznymi okresami płatności odsetek wynosi 1 700 000 tysięcy złotych. W ramach kwoty, o którą zwiększony został program emisji obligacji na dzień zawarcia aneksu gwarancją emisji objęta została kwota 300 000 tysięcy złotych, a następnie na podstawie kolejnego aneksu z 20 listopada 2015 roku zwiększono kwotę gwarantowaną przez Bank Gospodarstwa Krajowego o 400 000 tysięcy złotych - do łącznej kwoty programu, tj. 1 700 000 tysięcy złotych. Struktura finansowa przewiduje emisję obligacji w seriach w latach 2015-2016, z terminami wykupu przypadającymi od 2020 do 2029 roku. W grudniu 2015 roku w ramach kwoty, o którą zwiększony został program emisji obligacji, Spółka wyemitowała obligacje o łącznej wartości nominalnej 210 000 tysięcy złotych z terminami wykupu 20 grudnia 2020, 2021 i 2022 roku.

Ponadto, w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku 17 500 obligacji na okaziciela serii TPEA1119 TAURON Polska Energia S.A., o łącznej wartości nominalnej 1 750 000 tysięcy złotych i jednostkowej wartości nominalnej 100 tysięcy złotych, wyemitowane przez Spółkę w 2014 roku zostały wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu na rynku Catalyst. Dzień 12 marca 2015 roku wyznaczono jako datę pierwszego notowania, dzień ostatniego notowania to 22 października 2019 roku.

Podpisanie umów dotyczących programu emisji obligacji

W dniu 24 listopada 2015 roku pomiędzy Spółką a Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) BV, Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Polska) S.A., Bankiem Zachodnim WBK S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bankiem Śląskim S.A. oraz Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. zostały podpisane umowy: umowa agencyjna i depozytowa oraz umowa gwarancyjna, na podstawie których ustanowiony został program emisji obligacji ("Program") o łącznej wartości 6 270 000 tysięcy złotych. Środki pozyskiwane z emisji w ramach Programu będą przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z realizacją programu inwestycyjnego Grupy TAURON, refinansowanie jej zadłużenia lub finansowanie ogólnokorporacyjnych wydatków Grupy.

W ramach Programu Spółka będzie mogła dokonywać wielokrotnych emisji obligacji w okresie do dnia 31 grudnia 2020 roku. Obligacje będą niezabezpieczonymi, kuponowymi papierami wartościowymi na okaziciela, oprocentowanymi według zmiennej stopy procentowej, o wartości nominalnej 100 tysięcy złotych każda oraz okresie zapadalności wynoszącym 1, 3, 6, 12, 24, 36, 48 lub 58 miesięcy. Obligacje będą objęte gwarancją emisji, tj. zobowiązaniem gwarantów Programu (banków będących stronami umowy gwarancyjnej) do nabywania obligacji emitowanych przez Spółkę w ramach Programu.

Po dniu bilansowym Spółka wyemitowała obligacje w ramach powyższego Programu, o czym szerzej w nocie 53 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółka zabezpiecza część przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami transzy C poprzez zawarte kontrakty terminowe swap procentowy (IRS). Instrumenty te objęte są rachunkowością zabezpieczeń, co zostało szerzej opisane w nocie 34 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawno-finansowej (kovenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpił przypadek przekroczenia kovenantów, czyli naruszenia warunków umów.

33.3. Leasing finansowy

	Stan na 31 grudnia 2015		Stan na 31 grudnia 2014	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	13 909	12 715	15 146	13 461
W okresie od 1 do 5 lat	34 691	33 701	48 731	46 420
Powyżej 5 lat	24	22	26	23
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	48 624	46 438	63 903	59 904
Minus koszty finansowe	(2 186)	-	(3 999)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	46 438	46 438	59 904	59 904
Krótkoterminowe	12 715	12 715	13 461	13 461
Długoterminowe	33 723	33 723	46 443	46 443

Na dzień 31 grudnia 2015 roku główne pozycje leasingu finansowego stanowią:

- zobowiązanie z tytułu leasingu budynków w Katowicach w wysokości 30 169 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku – 33 159 tysięcy złotych);
- zobowiązanie z tytułu leasingu maszyn i urządzeń technicznych oraz nieruchomości w wysokości 15 785 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku – 24 928 tysięcy złotych).

34. Instrumenty pochodne

	Stan na 31 grudnia 2015				Stan na 31 grudnia 2014			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem		Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem	
			Aktywa	Zobowiązania			Aktywa	Zobowiązania
CCIRS	(11 368)	-	3 055	(14 423)	258	-	1 499	(1 241)
IRS	(4 833)	(90 634)	-	(95 467)	(17 746)	(176 567)	-	(194 313)
Forward/futures towarowy	17	-	2 225	(2 208)	(250)	-	312	(562)
Forward walutowy	393	-	404	(11)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne razem, w tym:			5 684	(112 109)			1 811	(196 116)
Krótkoterminowe			5 668	(96 953)			1 811	(102 615)
Długoterminowe			16	(15 156)			-	(93 501)

Wartość godziwa, w odniesieniu do poszczególnych pochodnych instrumentów finansowych, ustalana jest w następujący sposób:

Instrument pochodny	Metodologia ustalania wartości godziwej
IRS, CCIRS	W oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy stanowiące różnicę pomiędzy ceną terminową (skalkulowaną w oparciu o zerokuponową krzywą stóp procentowych) a ceną transakcyjną.
Kontrakty walutowe forward	W oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy stanowiące różnicę pomiędzy ceną terminową (skalkulowaną w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap) a ceną transakcyjną.
Kontrakty towarowe forward i futures	Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń, energii elektrycznej oraz innych towarów ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku.

Hierarchia wartości godziwej w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych przedstawiała się następująco:

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2015		Stan na 31 grudnia 2014	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa				
Instrumenty pochodne - towarowe	2 225	-	312	-
Instrumenty pochodne CCIRS	-	3 055	-	1 499
Instrumenty pochodne - walutowe	-	404	-	-
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne - towarowe	2 208	-	562	-
Instrumenty pochodne - walutowe	-	11	-	-
Instrumenty pochodne CCIRS	-	14 423	-	1 241
Instrumenty pochodne IRS	-	95 467	-	194 313

Instrumenty pochodne zabezpieczające – IRS

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała transakcje zabezpieczające objęte polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym. W marcu 2012 roku Spółka zabezpieczyła 80% przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami – transza C i część transzy A, zawierając kontrakty terminowe swap procentowy (IRS) na okres 5 lat. Zawarcie transakcji podyktowane było zmiennością oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu płatności odsetkowych wynikających z wyemitowania obligacji w PLN o zmiennym oprocentowaniu opartych na stopie referencyjnej WIBOR dla okresu sześciomiesięcznego (WIBOR 6M). Instrumenty te zostały objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Instrumenty pochodne CCIRS dotyczą transakcji Coupon Cross Currency Swap zawartej przez Spółkę w dniu 24 listopada 2014 roku i polegającej na wymianie płatności odsetkowych od kwoty nominalnej 168 000 tysięcy euro. Zgodnie z założeniami, Spółka płaci odsetki naliczone na podstawie zmiennej stopy procentowej w złotych, równocześnie otrzymując płatności według stałej stopy procentowej w euro. Powyższa transakcja nie podlega rachunkowości zabezpieczeń. Po dniu bilansowym, w dniu 12 lutego 2016 roku powyższa transakcja została zamknięta, natomiast w dniu 15 lutego 2016 roku doszło do rozliczenia gotówkowego transakcji, w wyniku którego Spółka otrzymała kwotę 5 400 tysięcy złotych.

35. Rezerwy na świadczenia pracownicze

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	1 850 375	2 044 405
Rezerwa na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	57 336	62 872
Razem	1 907 711	2 107 277
Krótkoterminowe	172 505	158 954
Długoterminowe	1 735 206	1 948 323

35.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe**Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2015 roku**

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	357 017	769 975	170 242	67 661	679 510	2 044 405
Koszty bieżącego zatrudnienia	14 533	8 144	2 960	983	39 023	65 643
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	(11 222)	(47 439)	(6 084)	222	(8 683)	(73 206)
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(29 065)	(63 451)	(12 090)	-	(39 657)	(144 263)
powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	2 439	15 946	3 749	-	6 687	28 821
powstałe na skutek innych zmian	15 404	66	2 257	222	24 287	42 236
Wyplacone świadczenia	(24 011)	(22 784)	(3 943)	(1 321)	(61 515)	(113 574)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(3 115)	(2 321)	(35 561)	(68 432)	(10 197)	(119 626)
Koszty odsetek	7 922	17 159	3 496	887	15 027	44 491
Pozostałe zmiany	-	-	-	2 242	-	2 242
Bilans zamknięcia	341 124	722 734	131 110	2 242	653 165	1 850 375
Rezerwy krótkoterminowe	22 734	23 527	4 286	2 242	71 793	124 582
Rezerwy długoterminowe	318 390	699 207	126 824	-	581 372	1 725 793

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	282 621	569 140	121 571	49 457	582 840	1 605 629
Koszty bieżącego zatrudnienia	12 492	6 716	2 564	942	37 216	59 930
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	76 361	198 657	46 547	17 029	112 160	450 754
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	62 025	214 149	42 304	17 628	79 744	415 850
powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(451)	164	790	734	1 720	2 957
powstałe na skutek innych zmian	14 787	(15 656)	3 453	(1 333)	30 696	31 947
Wyplacone świadczenia	(19 420)	(22 179)	(4 756)	(1 715)	(62 784)	(110 854)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(6 382)	(5 057)	(565)	(14)	(13 132)	(25 150)
Koszty odsetek	11 345	22 698	4 881	1 962	23 210	64 096
Bilans zamknięcia	357 017	769 975	170 242	67 661	679 510	2 044 405
Rezerwy krótkoterminowe	21 707	24 339	4 839	1 883	55 740	108 508
Rezerwy długoterminowe	335 310	745 636	165 403	65 778	623 770	1 935 897

Spadek rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i nagrody jubileuszowe w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wynikał głównie z:

- przyjęcia do wyceny aktuarialnej stopy dyskonta na poziomie 2,75%, podczas gdy w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku zastosowano do wycen stopę dyskonta w wysokości 2,25%. Zmiana pozostałych założeń aktuarialnych wpłynęła na wzrost rezerwy. Zmiana rezerwy z tytułu zysków i strat aktuarialnych wpłynęła na zwiększenie pozostałych całkowitych dochodów, a w części dotyczącej nagród jubileuszowych na wynik finansowy Grupy;
- rozwiązania rezerw w związku ze zmianą regulacji stanowiących podstawę wypłaty świadczeń (rozwiązanie zaprezentowane w ramach kosztów przeszłego zatrudnienia), z czego najistotniejsza pozycja to 103 772 tysiące złotych dotyczące rozwiązania rezerwy na ZFŚS oraz na deputaty węglowe w spółce z segmentu Wydobycie. W związku ze zmianami w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz zmianami wprowadzonymi do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wspomniane rezerwy zostały rozwiązane.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stopa dyskontowa (%)	2,75%	2,25%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,35%	2,35%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	1,14% - 9,10%	1,25% - 10,63%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,23% - 2,43%	1,40% - 2,79%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	4,30%	4,80%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	4,50%	4,50%
Pozostały średni okres zatrudnienia	9,80 – 14,90	9,00 – 15,30

Na dzień 31 grudnia 2015 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny na zmianę stopy dyskonta finansowego oraz na zmiany planowanych wzrostów podstaw w przedziale -0,5 p.p./+0,5 p.p.

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową poszczególnych tytułów rezerw oraz wartości rezerw wyliczone przy zmienionych założeniach:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
Odpisy emerytalne, rentowe i pośmiertne	341 124	363 082	321 298	321 531	365 683
Taryfa pracownicza	722 734	787 748	665 860	664 034	789 120
Koszty odpisu na ZFŚS	131 110	143 192	120 557	120 047	143 668
Nagrody jubileuszowe	653 165	680 426	626 410	626 422	685 415
Razem		1 974 448	1 734 125	1 732 034	1 983 886

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową poszczególnych tytułów rezerw oraz prezentuje jak zmieniłaby się wartość bilansowa przy innych założeniach:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa	Odchylenia			
		Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	341 124	21 958	(19 826)	(19 593)	24 559
Taryfa pracownicza	722 734	65 014	(56 874)	(58 700)	66 386
Koszty odpisu na ZFŚS	131 110	12 082	(10 553)	(11 063)	12 558
Nagrody jubileuszowe	653 165	27 261	(26 755)	(26 743)	32 250
Razem, w tym:		126 315	(114 008)	(116 099)	135 753
wpływ na wynik finansowy		27 261	(26 755)	(26 743)	32 250
wpływ na pozostałe całkowite dochody		99 054	(87 253)	(89 356)	103 503

Podziału rezerw na długo i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego przy pomocy technik aktuarialnych.

Okresy zapadalności rezerw na świadczenia pracownicze

	Odprawy emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Deputat węglowy	Nagrody jubileuszowe	Razem rezerwy
31/12/2016	22 734	23 527	4 286	2 242	71 793	124 582
31/12/2017	17 500	27 234	4 282	-	48 866	97 882
31/12/2018	12 255	27 102	4 272	-	46 069	89 698
31/12/2019	10 315	26 391	4 258	-	43 228	84 192
31/12/2020 i kolejne lata	278 320	618 480	114 012	-	443 209	1 454 021
Razem	341 124	722 734	131 110	2 242	653 165	1 850 375

35.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Programy dobrowolnych odejść w segmentach operacyjnych			Pozostała działalność	Razem
	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja		
Bilans otwarcia	-	38 867	22 236	1 769	62 872
Utworzenie	4 750	9 864	24 898	8 444	47 956
Rozwiązanie	(4 750)	(419)	(3 563)	-	(8 732)
Wykorzystanie	-	(24 852)	(18 139)	(1 769)	(44 760)
Bilans zamknięcia	-	23 460	25 432	8 444	57 336
Rezerwy krótkoterminowe	-	14 047	25 432	8 444	47 923
Rezerwy długoterminowe	-	9 413	-	-	9 413

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Programy dobrowolnych odejść w segmentach operacyjnych		Pozostała działalność	Razem
	Wytwarzanie	Dystrybucja		
Bilans otwarcia	28 787	17 584	8 182	54 553
Utworzenie	28 700	16 742	-	45 442
Rozwiązanie	-	-	(3 454)	(3 454)
Wykorzystanie	(18 620)	(12 090)	(2 959)	(33 669)
Bilans zamknięcia	38 867	22 236	1 769	62 872
Rezerwy krótkoterminowe	26 441	22 236	1 769	50 446
Rezerwy długoterminowe	12 426	-	-	12 426

Grupa TAURON w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku kontynuowała Programy Dobrowolnych Odejść („PDO”) wprowadzone w latach wcześniejszych oraz wprowadzała nowe PDO.

36. Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	120 704	42 774	-	163 478
Odwroćenie dyskonta	2 996	961	-	3 957
Zmiana stopy dyskontowej	(13 308)	(675)	-	(13 983)
Utworzenie/(rozwiązanie) netto	1 283	(1 205)	182 877	182 955
Przeniesienie z zobowiązań grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży	-	59 389	-	59 389
Bilans zamknięcia	111 675	101 244	182 877	395 796
Rezerwy krótkoterminowe	-	905	19 428	20 333
Rezerwy długoterminowe	111 675	100 339	163 449	375 463
Część długoterminowa pozostałych rezerw				1 909
Razem				377 372

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	44 620	96 280	140 900
Odwroćenie dyskonta	1 785	3 826	5 611
Zmiana stopy dyskontowej	76 282	24 426	100 708
Utworzenie/(rozwiązanie) netto	(1 983)	(23 422)	(25 405)
Przeniesienie do zobowiązań grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży	-	(58 336)	(58 336)
Bilans zamknięcia	120 704	42 774	163 478
Rezerwy krótkoterminowe	-	871	871
Rezerwy długoterminowe	120 704	41 903	162 607
Część długoterminowa pozostałych rezerw			2 671
Razem			165 278

36.1. Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do zakładów górniczych wchodzących w skład Grupy na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. Więcej informacji na temat kalkulacji rezerwy przedstawiono w notce 9.20. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zmniejszenie rezerwy w wysokości 13 308 tysięcy złotych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wynika z przyjęcia do wyceny na dzień 31 grudnia 2015 roku wyższych stóp dyskontowych (2,75%-3,04%) niż na dzień 31 grudnia 2014 roku (2,25%-2,50%). Tymczasem w okresie porównywalnym na skutek obniżenia stopy dyskontowej przyjętej do wyceny rezerw na dzień 31 grudnia 2014 roku (zmniejszenia z 4% na 2,25%-2,50%) Grupa poniosła koszty w tytułu utworzenia rezerw w wysokości 76 282 tysięcy złotych.

W ramach rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych ujmowane jest saldo Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG”), który zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisami wykonawczymi wydanymi do tej ustawy tworzony jest przez przedsiębiorstwa górnicze wchodzące w skład Grupy w określonym stosunku procentowym do wartości podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub w odniesieniu do opłaty eksploatacyjnej, poprzez przekazanie środków pieniężnych w wysokości równowartości odpisów na wyodrębniony rachunek bankowy. Aktywa finansowe FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe aktywa finansowe, natomiast saldo FLZG ujmowane jest w ramach rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych. Tabele poniżej przedstawiają kwotę odpisu na FLZG, stan aktywów FLZG oraz saldo zobowiązań z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Aktywa finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Stan środków na 1 stycznia	38 232	33 260
Odprowadzone środki	4 463	3 971
Odsetki	809	1 001
Wykorzystanie	(1 375)	-
Stan środków na 31 grudnia	42 129	38 232
Odpisy na FLZG w okresie	(4 113)	(4 459)

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	43 731	42 625
Nadwyżka zdyskontowanych szacowanych kosztów likwidacji	67 944	78 079
Razem	111 675	120 704

36.2. Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych

W ramach rezerwy na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych Grupa ujmuje następujące rezerwy tworzone przez spółki z segmentu Wytwarzanie:

- rezerwa na koszty związane z rekultywacją składowisk popiołów, której saldo na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 41 855 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku - 42 774 tysiące złotych);
- rezerwa na koszty związane z demontażem farm wiatrowych w wysokości 59 389 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w związku ze zmianą klasyfikacji farm wiatrowych, które na dzień 31 grudnia 2014 roku klasyfikowane były jako grupa do zbycia przeznaczona do sprzedaży, rezerwa na demontaż farm wiatrowych została przeklasyfikowana z pozycji zobowiązań bezpośrednio związanych z aktywami przeznaczonymi do zbycia do rezerw na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych.

36.3. Rezerwa na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem

W związku z naruszeniem harmonogramu oraz istotnych warunków technicznych kontraktu z generalnym wykonawcą projektu budowy bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli, które mają wpływ zarówno na bezpieczeństwo i bezawaryjność pracy bloku, jak i jego przyszłą efektywność i koszty jego pracy, 29 stycznia 2016 roku Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. odstąpiła od kontraktu z generalnym wykonawcą. Trwają analizy odnośnie dalszego trybu postępowania oraz wyboru scenariusza realizacji inwestycji. Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A., wspólnie z partnerami oraz bankami finansującymi projekt, ustali formułę zakończenia inwestycji. Wszystkie strony zgodziły się co do woli kontynuacji projektu. Wspólnie z bankami trwają prace nad przywróceniem finansowania. Trwa proces przejmowania terenu budowy od generalnego wykonawcy oraz prace w zakresie zabezpieczenia i konserwacji urządzeń. Spółka prowadzi negocjacje z PGNiG S.A. w zakresie zmian w umowach gazowej i elektrycznej.

W związku z powyższym, w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Spółka rozpoznała rezerwy na umowy rodzące obciążenia ze wspólnym przedsięwzięciem - Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 182 877 tysięcy złotych.

Na podstawie wieloletniej umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej pomiędzy Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. a Spółką oraz PGNiG Energia S.A., Spółka zobowiązana jest do zakupu połowy wolumenu energii elektrycznej po cenie w formule „koszt plus” pokrywającej koszty produkcji oraz zapewniającej obsługę finansowania. Szacując rezerwę przyjęto różnicę między planowanymi cenami rynkowymi energii elektrycznej a kosztami wynikającymi z formuły „koszt plus”. Rezerwa została oszacowana w wysokości 123 254 tysiące złotych.

Na podstawie umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego zawartej pomiędzy PGNiG S.A. a Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A., Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest zobowiązana do zapłaty PGNiG S.A. za nieodebrany gaz lub odsprzedaży go na rynku (umowna klauzula „take or pay”). Spółka może być zobligowana do pokrycia ewentualnych strat związanych z realizacją tej klauzuli. Szacując rezerwę przyjęto wolumen gazu na lata 2016-2018 zgodnie z zapisami umowy. Rezerwa z tego tytułu na dzień bilansowy wyniosła 51 661 tysięcy złotych, z czego 19 428 tysięcy złotych zostało zaklasyfikowane jako krótkoterminowe.

Jednocześnie w związku z opóźnieniem realizacji projektu, i w konsekwencji koniecznością pokrycia kosztów funkcjonowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., Spółka na dzień bilansowy oszacowała rezerwę na pokrycie powyższych kosztów w kwocie 7 962 tysiące złotych. Rezerwa na koszty realizacji umowy gazowej oraz na dodatkowe koszty funkcjonowania została utworzona w proporcji do udziału Spółki we wspólnym przedsięwzięciu.

37. Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów

Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji gazów dotyczą obowiązku za rok bieżący, w związku z czym w całości mają charakter krótkoterminowy.

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	8 130	914 926	923 056
Utworzenie	153 084	863 210	1 016 294
Rozwiązanie	(2 290)	(2 202)	(4 492)
Wykorzystanie	(5 841)	(910 883)	(916 724)
Bilans zamknięcia	153 083	865 051	1 018 134

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	461 123	905 561	1 366 684
Utworzenie	73 051	917 784	990 835
Rozwiązanie	-	(2 783)	(2 783)
Wykorzystanie	(463 362)	(905 636)	(1 368 998)
Aport	(62 682)	-	(62 682)
Bilans zamknięcia	8 130	914 926	923 056

37.1. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

Na dzień 31 grudnia 2015 roku rezerwa krótkoterminowa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej została oszacowana w wysokości 865 051 tysięcy złotych, z czego: 652 305 tysięcy złotych jest pokryte posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami, 188 757 tysięcy złotych Grupa planuje spełnić poprzez zapłatę opłaty zastępczej, 23 989 tysięcy złotych Grupa planuje spełnić poprzez zakup praw majątkowych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa wypełniła w całości obowiązek umorzenia certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, z kogeneracji oraz świadectw efektywności energetycznej za 2014 rok. W związku z powyższym wykorzystana została rezerwa w kwocie 910 883 tysiące złotych.

37.2. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Na dzień 31 grudnia 2015 roku rezerwa na zobowiązanie z tytułu emisji gazów wynosiła 153 083 tysiące złotych. Rezerwa została utworzona zarówno dla instalacji TAURON Wytwarzanie S.A., jak i dla instalacji TAURON Ciepło Sp. z o.o. – w obydwu spółkach emisja w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku przekroczyła liczbę uprawnień nieodpłatnych. Rezerwa na koszt pokrycia deficytu, tzn. emisji przekraczającej liczbę uprawnień nieodpłatnych została utworzona w wysokości nabytych uprawnień do emisji zaprezentowanych jako krótkoterminowe aktywa niematerialne o wartości bilansowej 153 083 tysiące złotych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała na rachunkach w Krajowym Rejestrze Uprawnień 23 737 448 zarejestrowanych uprawnień.

38. Pozostałe rezerwy

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	93 818	66 341	160 159
Utworzenie/(Rozwiązanie) netto	3 587	5 840	9 427
Wykorzystanie	(5 496)	(6 240)	(11 736)
Pozostałe zmiany	-	1 771	1 771
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	(1)	(1)
Bilans zamknięcia	91 909	67 711	159 620
Rezerwy krótkoterminowe	91 909	65 802	157 711
Rezerwy długoterminowe	-	1 909	1 909
Część krótkoterminowa rezerw na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałych			20 333
Razem pozostałe rezerwy			178 044

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	104 827	92 016	196 843
Odwroćenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	-	25	25
Utworzenie/(Rozwiązanie) netto	(3 997)	(7 079)	(11 076)
Wykorzystanie	(7 012)	(6 625)	(13 637)
Aport	-	(13 033)	(13 033)
Pozostałe zmiany	-	1 024	1 024
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	13	13
Bilans zamknięcia	93 818	66 341	160 159
Rezerwy krótkoterminowe	93 818	63 670	157 488
Rezerwy długoterminowe	-	2 671	2 671
Część krótkoterminowa rezerw na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu			871
Razem pozostałe rezerwy			158 359

Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze. Na dzień 31 grudnia 2015 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 91 909 tysięcy złotych i dotyczyła segmentów:

- Wytwarzanie – 50 334 tysiące złotych;
- Dystrybucja – 41 575 tysięcy złotych.

W 2012 roku podmiot trzeci wystąpił wobec TAURON Ciepło S.A. (obecnie TAURON Ciepło Sp. z o.o.) z roszczeniami z tytułu uregulowania stanów prawnych urządzeń przesyłowych przebiegających przez jego nieruchomości. Spółka kwestionuje zarówno zasadność tych roszczeń, jak i zasadność dokonanych potrąceń z bieżącymi zobowiązaniami wobec spółki z tytułu dostaw ciepła. W konsekwencji spółka wystąpiła na drogę postępowania sądowego celem dochodzenia bieżących należności wobec dłużnika. W dalszym toku postępowania zostanie zweryfikowana kwota ewentualnych roszczeń tego podmiotu z tytułu regulowania stanów prawnych urządzeń przesyłowych spółki. W związku z toczącym się sporem, mając na uwadze przyjętą politykę rachunkowości, rozpoznana została rezerwa na szacowane koszty powyższego roszczenia. Mając na uwadze toczący się spór sądowy, uwzględniając zapisy MSR 37.92 Grupa nie ujawnia wszystkich informacji związanych z ww. kwestią, a wymaganych przez MSR 37.

39. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe

39.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	325 861	358 247
Darowizny, dopłaty na nabycie oraz nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	83 308	94 599
Opłaty przyłączeniowe	240 485	262 895
Pozostałe rozliczenia przychodów	2 068	753
Dotacje rządowe, w tym:	382 660	359 190
Otrzymane dopłaty w ramach funduszy europejskich	286 222	267 438
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	11 801	8 740
Rozliczenie wyceny kredytów preferencyjnych	39 401	41 177
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	45 236	41 835
Razem, w tym:	708 521	717 437
Długoterminowe	650 364	662 072
Krótkoterminowe	58 157	55 365

39.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	37 468	41 403
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	140 946	140 372
Opłaty z tytułu ochrony środowiska	4 449	4 688
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	13 317	3 692
Razem	196 180	190 155

40. Zobowiązania z tytułu podatków i opłat

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Podatek dochodowy od osób prawnych	85 357	13 518
Podatek dochodowy od osób fizycznych	46 841	47 696
Podatek akcyzowy	42 467	45 640
Podatek VAT	46 787	37 772
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	156 635	164 780
Opłaty za korzystanie ze środowiska	46 889	43 629
Pozostałe	4 673	2 601
Razem	429 649	355 636

41. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów, w tym:	273 168	266 053
przedpłaty na poczet opłaty przyłączeniowej	25 366	26 100
nadpłaty od klientów	240 700	224 510
inne	7 102	15 443
Pozostałe	754	11 518
Razem	273 922	277 571

42. Istotne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

42.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Zmiana stanu kapitału obrotowego

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zmiana stanu należności	118 806	111 716
Zmiana stanu zapasów	90 497	(43 868)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(180 636)	(234 014)
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych	(104 176)	(178 409)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i dotacji rządowych	(73 962)	(67 333)
Zmiana stanu rezerw	141 843	(295 463)
Razem	(7 628)	(707 371)

42.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(3 877 348)	(2 819 090)
Nabycie aktywów niematerialnych	(117 145)	(118 373)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych skorygowanych o VAT	138 635	(64 088)
Zmiana stanu zaliczek	49 172	(298 271)
Koszty remontów oraz wytworzenie we własnym zakresie	(180 912)	(150 793)
Pozostałe	14 088	(13 963)
Razem	(3 973 510)	(3 464 578)

Nabycie aktywów finansowych

Wydatki z tytułu nabycia aktywów finansowych związane są w głównej mierze z przekazaniem przez jednostkę dominującą środków pieniężnych na objęcie udziałów w podwyższonym kapitale spółki PGE EJ 1 Sp. z o.o. w łącznej kwocie 23 046 tysięcy złotych.

Udzielenie pożyczek

Wydatki z tytułu udzielenia pożyczek związane są z przekazaniem przez jednostkę dominującą dla spółki współzależnej Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. transz pożyczki VAT w łącznej kwocie 8 150 tysięcy złotych, oraz pożyczek udzielonych na podstawie umów zawartych w listopadzie oraz grudniu 2015 roku w łącznej kwocie 17 950 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocy 23 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

42.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Wykup dłużnych papierów wartościowych

Wydatki z tytułu wykupu dłużnych papierów wartościowych wynikają ze spłaty przez jednostkę dominującą zgodnie z harmonogramem w roku 2015 obligacji w ramach Transzy B w kwocie 450 000 tysięcy złotych.

Spłata pożyczek/kredytów

Wydatki z tytułu spłaty pożyczek i kredytów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 140 585 tysięcy złotych wynikają w głównej mierze ze spłaty przez jednostkę dominującą w roku 2015 rat kredytu do Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 132 818 tysięcy złotych.

Odsetki zapłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Odsetki zapłacone od dłużnych papierów wartościowych	(286 692)	(253 511)
Odsetki zapłacone od kredytów	(57 536)	(63 591)
Odsetki zapłacone od leasingu	(1 237)	(2 565)
Razem, w tym:	(345 465)	(319 667)
stanowiące wydatek finansowy	(276 305)	(273 392)
stanowiące wydatek inwestycyjny	(69 160)	(46 275)

Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych poniesione koszty finansowania zewnętrznego aktywowane w bieżącym okresie na składniki aktywów jako wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w przepływach z działalności inwestycyjnej.

Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów

Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów w kwocie 295 000 tysięcy złotych wynikają z otrzymania przez jednostkę dominującą transzy środków z kredytu przyznanego przez Europejski Bank Inwestycyjny na mocy umowy kredytowej zawartej w lipcu 2014 roku.

Emisja dłużnych papierów wartościowych

Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w łącznej kwocie 310 000 tysięcy złotych wynikają z emisji przez jednostkę dominującą obligacji w ramach umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

INNE INFORMACJE

43. Zobowiązania warunkowe

Tytuł	Opis
Bezumowne korzystanie z nieruchomości	Spółki należące do Grupy nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne, instalacje ciepłownicze oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa tworzy rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.
Kwota	Na zgłoszone spory sądowe na dzień bilansowy została utworzona rezerwa w wysokości 91 909 tysięcy złotych (nota 38).
Roszczenia od Huty Łaziska S.A.	W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. („GZE”) – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Huta Łaziska S.A. („Huta”). Główną przyczyną spraw z powództwa GZE było niewywiązywanie się przez Huta z obowiązku zapłaty należności z tytułu dostaw energii, co w konsekwencji spowodowało wstrzymanie przez GZE w 2001 roku dostaw energii elektrycznej do Huty Łaziska. Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność wstrzymania przez GZE dostaw energii do Huty, oddalając apelację Huty od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 października 2005 roku oddalającego odwołanie Huty od przedmiotowej decyzji Prezesa URE. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku. Z powodu wstrzymania dostaw energii, Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania w wysokości 182 060 tysięcy złotych. Aktualnie toczy się sprawa z pozwu Huty z 12 marca 2007 roku przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE, o zapłatę 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku. W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 grudnia 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż sądowi do ponownego rozpoznania, który w dniu 5 września 2012 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Począwszy od 27 listopada 2012 roku odbywają się rozprawy przed sądem pierwszej instancji. W maju 2015 roku została sporządzona przez biegłą opinia dotycząca prawidłowości rozliczeń między stronami sporu. W dniu 30 czerwca 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. złożyła zarzuty do wyżej wskazanej opinii. Zarzuty do tej opinii złożyła także Huta oraz Skarb Państwa. Postanowieniem z dnia 16 września 2015 roku Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego, w której biegła ma się odnieść do zarzutów zgłoszonych przez strony. W ostatnim piśmie procesowym pełnomocnicy Spółki złożyli wniosek o pilne zwolnienie biegłej z obecności na najbliższej rozprawie, a ponadto złożyli wnioski ukierunkowane na rezygnację z dowodu z opinii biegłego sądowego. Ostatnia rozprawa odbyła się w dniu 20 stycznia 2016 roku. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na dzień 20 maja 2016 roku. Na podstawie przeprowadzonej przez Spółkę analizy prawnej roszczeń Huty i jej głównego udziałowca - spółki GEMI Sp. z o.o. – Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.
Kwota	Roszczenie o zapłatę odszkodowania w wysokości 182 060 tysięcy złotych.
Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych	W dniu 18 marca 2015 roku spółka zależna Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w likwidacji wypowiedziała długoterminowe umowy na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych od farm wiatrowych. W związku z powyższym spółce wytoczone zostały powództwa o stwierdzenie bezskuteczności złożonych oświadczeń o wypowiedzeniu oraz o zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych wynikających z w/w umów zakupu. W związku z faktem, iż postępowania sądowe dotyczące powyższych spraw są w toku, niemożliwe jest oszacowanie ostatecznej kwoty ewentualnych konsekwencji finansowych dla spółki oraz Grupy.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Tytuł	Opis
Zastawy rejestrowe i zastaw finansowy na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o.	W dniu 15 maja 2015 roku TAURON Polska Energia S.A. ustanowiła na 3 293 403 udziałach w kapitale zakładowym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., o wartości nominalnej 100 złotych i łącznej wartości nominalnej 329 340 tysięcy złotych, stanowiących około 50 % udziałów w kapitale zakładowym, zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG. Spółka ustanowiła na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 3 950 000 tysięcy koron czeskich oraz zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 840 000 tysięcy złotych. Spółka zobowiązała się również, że po nabyciu lub objęciu nowych udziałów, ustanowi zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na nowych udziałach. Ponadto, dokonano cesji praw do dywidendy i innych płatności. Umowa o ustanowienie zastawów rejestrowych i zastawu finansowego została zawarta w celu zabezpieczenia transakcji obejmującej umowę kredytów terminowych i obrotowych, która została zawarta pomiędzy TAMEH Czech s.r.o. oraz TAMEH POLSKA Sp. z o.o. jako pierwotnymi kredytobiorcami, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jako spółką dominującą i gwarantem oraz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG jako agentem oraz agentem zabezpieczenia. Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.
Kwota	Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość bilansowa inwestycji we wspólne przedsięwzięcie ujmowanej według metody praw własności w grupie kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o. wynosiła 399 666 tysięcy złotych.
Postępowania administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ("UOKiK")	Wobec spółek z segmentu Sprzedaż Prezes UOKiK wszczął postępowania: - Postępowanie wszczęte w dniu 12 grudnia 2012 roku przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., w którym zostały postawione jej zarzuty stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na bezzasadnym naliczaniu odsetek za nieterminowe płatności dotyczące prognozowanego zużycia energii elektrycznej, które są wykazywane poprzez system zautomatyzowanych procedur obsługi płatności, wskutek przyporządkowania wpłaconych przez odbiorców kwot do należności, które będą wymagalne w przyszłości, a pozostawienie najstarszych zobowiązań odbiorców jako niezapłaconych. W dniu 16 kwietnia 2013 roku Prezes UOKiK wydał decyzję zobowiązującą do zaniechania działań. W dniu 30 czerwca 2015 roku spółka złożyła sprawozdanie o wykonaniu zobowiązań. - Postępowanie wszczęte w dniu 17 września 2013 roku związku z podejrzeniem stosowania przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na podawaniu w cennikach i materiałach informacyjnych cen energii elektrycznej bez uwzględnienia wartości podatku od towarów i usług, co stanowi naruszenie Ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i w związku z tym stanowi naruszenie Ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.) („Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów”). Spółka zobowiązała się do zaniechania działań naruszających przepisy Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz wniosła o prowadzenie postępowania w kierunku wydania decyzji zobowiązującej. W dniu 22 grudnia 2014 roku wpłynęło do spółki zawiadomienie UOKiK o zakończeniu postępowania dowodowego. W dniu 14 grudnia 2015 roku Prezes UOKiK wezwał Spółkę do wskazania, czy praktyka została zaniechana, na co spółka odpowiedziała w lutym 2016 roku, informując UOKiK o zaniechaniu praktyki i wniosła o odstąpienie od nakładania kary. - Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2014 roku zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe, w związku z podejrzeniem nadużywania przez spółki TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. i TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. pozycji dominującej na rynku rezerwowej sprzedaży energii elektrycznej. W 2015 roku spółki złożyły wnioski o wydanie decyzji nakładającej na nie obowiązek wykonania zobowiązania do zaniechania działań naruszających Ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów oraz podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia dalszemu trwaniu zarzucanych naruszeń. W lipcu 2015 roku Prezes UOKiK wydał decyzję zobowiązującą do podjęcia określonych działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym naruszeniom, w terminie czterech miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji. Na spółki został nałożony również obowiązek złożenia sprawozdania z wykonania przyjętych zobowiązań w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji. - W dniu 27 stycznia 2015 roku zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. w stosunku do małych elektrowni wodnych, polegające na narzucaniu przez przedsiębiorcę nieuczciwych warunków zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii i uzależnianiu zakupu tej energii od konieczności uregulowania obowiązku bilansowania handlowego, mogą stanowić naruszenie przepisów Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Postanowieniem z dnia 15 października 2015 roku Prezes UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe. W dniu 1 lutego 2016 roku UOKiK przyjął deklarację spółki dotyczącą przedstawienia skonkretyzowanego zobowiązania, wyznaczając jednocześnie 21-dniowy termin na złożenie stosownej propozycji. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne kary związane z powyższymi postępowaniami, ponieważ w ocenie Zarządów spółek ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw i nałożenia kary jest niskie.
Postępowania wyjaśniające wszczęte przez Prezesa UOKiK	Wobec spółek z segmentu Sprzedaż Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadzi kilka postępowań wyjaśniających w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania spółek nie stanowiły naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spółki złożyły wyjaśnienia, przekazały żądane dokumenty i ustosunkowały się do twierdzeń zawartych w pismach UOKiK. Zarząd obu spółek ocenia, mając na uwadze, że wszczęte postępowania mają charakter postępowań wyjaśniających, iż prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia powyższych spraw jest niskie i w związku z tym Grupa nie tworzy rezerw na te zdarzenia.

Zabezpieczenie gwarancji bankowej dla Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

W dniu 31 października 2015 roku w wyniku podpisanego porozumienia wygasło poręczenie TAURON Polska Energia S.A. stanowiące zabezpieczenie gwarancji wystawionej przez Bank BGŻ BNP Paribas S.A. na zabezpieczenie transakcji zawieranych przez wspólne przedsięwzięcie Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. z podmiotem spoza Grupy. Pierwotnie termin ważności poręczenia wyznaczono na dzień 12 września 2018 roku.

44. Zobowiązania i aktywa warunkowe związane z rozliczeniami podatkowymi

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach Grupy Kapitałowej toczą się następujące postępowania dotyczące rozliczeń publiczno-prawnych:

Tytuł	Opis
Podatek akcyzowy	W związku z niezgodnością polskich przepisów dotyczących akcyzy od energii elektrycznej z przepisami wspólnotowymi, kierując się wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości ("ETS") w Luksemburgu z dnia 12 lutego 2009 roku elektrownie i elektrociepłownie należące do Grupy TAURON złożyły korekty deklaracji wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006 - 2008 oraz za miesiące styczeń i luty 2009 roku. W powyższym wyroku ETS uznał, że polskie przepisy określające moment powstania obowiązku podatkowego w akcyzie od energii elektrycznej nie zostały dostosowane ani przed ani po upływie okresu przejściowego do wymogów Dyrektywy energetycznej. W chwili obecnej postępowania dotyczące poszczególnych spółek Grupy TAURON (TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ciepło sp. z o.o.) prowadzone są przed właściwymi organami podatkowymi i Sądami Administracyjnymi. Z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa nie ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym zwrotem nadpłaconego podatku akcyzowego oraz roszczeniami i potencjalnymi roszczeniami nabywców energii elektrycznej.
Kwota	Wartość kwot będących przedmiotem nadpłat, których zwrot dochodzi Grupa - około 908 500 tysięcy złotych.
Podatek dochodowy - zwiększenie kosztów podatkowych o wartość kosztu remontów komponentowych	Zgodnie z otrzymaną interpretacją spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej („PGK”) (TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.) rozliczały wydatki poniesione na remonty komponentowe w czasie. Jednocześnie Spółka jako reprezentująca PGK zaskarżyła otrzymaną interpretację, gdyż zdaniem Spółki ww. remonty należy dla celów podatkowych rozliczać jednorazowo, niezależnie od rozliczenia ich dla celów bilansowych. Stanowisko to potwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 18 września 2014 roku. W dniu 30 grudnia 2014 roku Spółka złożyła wniosek o stwierdzenie nadpłaty i deklarację korygującą za rok 2013, zaliczając w koszty podatkowe jednorazowo wartość remontów komponentowych. Jednocześnie na nadpłatę został utworzony odpis aktualizujący należność z tytułu podatku dochodowego. W roku 2015 PGK otrzymała zwrot nadpłaty w wysokości 22 250 tysięcy złotych. Odpis aktualizujący został rozwiązany, zmniejszając obciążenie podatkowe roku 2015. Z uwagi na złożoną przez Ministra Finansów skargę kasacyjną, na dzień 31 grudnia 2015 roku sprawa oczekuje na ostateczne rozstrzygnięcie przez Naczelny Sąd Administracyjny.
Kwota	Otrzymana nadpłata w wysokości 22 250 tysięcy złotych.
Podatek od nieruchomości	W odniesieniu do urządzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej istnieją rozbieżności interpretacyjne w zakresie podejścia do opodatkowania tych obiektów podatkiem od nieruchomości. Ze względu na fakt, że organami podatkowymi w zakresie podatku od nieruchomości są władze lokalne, podejście organów podatkowych nie jest jednolite i zdarzają się przypadki kwestionowania prawidłowości ustalenia podstawy opodatkowania. W zależności od rozstrzygnięć sądowych oraz ewentualnych zmian przepisów sytuacja w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości urządzeń energetycznych może w przyszłości ulec zmianie.
Kwota	Na spory w zakresie podatku od nieruchomości na dzień bilansowy zostały utworzone rezerwy (łącznie 16 038 tysięcy złotych).
Postępowanie kontrolne	Spółka jest stroną postępowania kontrolnego wszczętego przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie („Dyrektor UKS”). Przedmiotem badania w postępowaniu jest rzetelność deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowość obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za poszczególne miesiące od października 2013 roku do kwietnia 2014 roku. Dyrektor UKS przeprowadza czynności dowodowe w postaci korespondencji ze Spółką oraz przesłuchania świadków. Spółka kolejnymi pismami udzielała odpowiedzi na wezwania skierowane przez Dyrektora UKS, przedstawiając wymagane wyjaśnienia oraz dokumenty. Czas trwania postępowania kontrolnego był kilkakrotnie przedłużany przez Dyrektora UKS – aktualnie nowy termin jego zakończenia został wyznaczony na dzień 28 kwietnia 2016 roku. Spółka spodziewa się, iż postępowanie kontrolne zostanie zakończone w 2016 roku, nie jest jednak możliwe precyzyjne określenie daty jego zakończenia. Ponieważ na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Dyrektor UKS nie przedstawił swojej oceny w zakresie zebranego materiału dowodowego, na obecnym etapie nie jest możliwe wskazanie ewentualnych konsekwencji protokołu kończącego postępowanie.

45. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na nieruchomościach oraz innych rzeczowych aktywach trwałych, czy też blokady środków pieniężnych.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

Wartość bilansowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Nieruchomości	94 183	115 202
Urządzenia techniczne i maszyny	39 550	41 719
Środki pieniężne	22 067	5 792
Razem	155 800	162 713

Opis innych form zabezpieczeń spłaty zobowiązań

Grupa stosuje również inne formy zabezpieczeń spłaty zobowiązań niż zabezpieczenia na majątku wymienione powyżej, wśród których na dzień 31 grudnia 2015 roku najistotniejsze pozycje stanowią zabezpieczenia następujących umów zawartych przez jednostkę dominującą:

Umowa	Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia
Program Emisji Obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku wraz z późniejszymi aneksami	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	• do kwoty 1 560 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2016 roku – dotyczy spłaconych Transz A i B • do kwoty 6 900 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2018 roku – dotyczy Transzy C oraz Transz D i E (niezaciągnięte)
Program Emisji Obligacji Długoterminowych w Banku Gospodarstwa Krajowego	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do maksymalnej kwoty 2 550 000 tysięcy złotych, obowiązujące do dnia 20 grudnia 2032 roku
Umowa ramowa zawarta z PKO Bankiem Polskim S.A. na gwarancje bankowe. Z limitu na gwarancje zabezpieczające transakcje może korzystać Spółka oraz spółki z Grupy TAURON. Na dzień 31 grudnia 2015 roku maksymalna kwota ustalonego limitu gwarancji wynosi 100 000 tysięcy złotych.	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A.	do kwoty 125 000 tysięcy złotych
Umowa zawarta z Bankiem Zachodnim WBK S.A. na gwarancje bankowe dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A.	pełnomocnictwo do pobierania środków pieniężnych z rachunku bankowego w BZ WBK S.A.	do kwoty 150 000 tysięcy złotych
Umowy kredytów w rachunku bieżącym w banku PKO Bank Polski S.A. (do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limit intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych)	pełnomocnictwa do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A.	do łącznej kwoty 800 000 tysięcy złotych
Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego (w EUR, do kwoty 25 000 tysięcy euro)	pełnomocnictwo do rachunku bankowego w Banku Gospodarstwa Krajowego	do kwoty 106 538 tysięcy złotych (25 000 tysięcy euro)
	oświadczenie o poddaniu się egzekucji	do kwoty 50 000 tysięcy euro z terminem obowiązywania 31 grudnia 2019 roku

Pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie

Pozostałe istotne zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie TAURON na dzień 31 grudnia 2015 roku:

- Weksle in blanco

Umowa/transakcja, którą zabezpiecza weksel in blanco	Spółka Grupy, która wystawiła weksel in blanco	Wartość na 31 grudnia 2015
Umowy pożyczek udzielonych spółkom zależnym TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ciepło Sp. z o.o. przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	TAURON Polska Energia S.A.	71 180
Zabezpieczenia należytego wykonania kontraktów oraz zawartych umów przez spółkę, w tym na dofinansowania prowadzonych projektów	TAURON Dystrybucja S.A.	131 390
Zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie zawartych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	80 579
Umowy o przyłączenie do sieci przesyłowej, o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej oraz umowy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o częściowe umorzenie pożyczki	TAURON Wytwarzanie S.A.	64 144

• Zabezpieczenia umów leasingu finansowego

Umowa leasingu finansowego	Leasingobiorca	Wartość bilansowa przedmiotu leasingu na 31 grudnia 2015	Zabezpieczenie
Umowa leasingu zwrotnego, którego przedmiotem są nieruchomości, maszyny i urządzenia techniczne	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	56 510	Weksel in blanco na kwotę 92 215 tysięcy złotych, dodatkowe zabezpieczenie tej umowy stanowią cesja wierzytelności, cesja praw z polis ubezpieczeniowych, hipoteka na nieruchomościach i urządzeniach technicznych i maszynach oraz pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi.
Umowa leasingu finansowego, którego przedmiotem jest nieruchomość w Katowicach	TAURON Polska Energia S.A.	28 935	Zabezpieczeniem tej umowy są: dwa weksle in blanco, cesja wierzytelności oraz pełnomocnictwo do rachunku bankowego.

- Spółka udzieliła gwarancji korporacyjnej na rzecz spółki zależnej TAURON Sweden Energy AB (publ) celem zabezpieczenia obligacji wyemitowanych w grudniu 2014 roku przez tą spółkę. Gwarancja obowiązuje w całym okresie obligacji, tj. do dnia 3 grudnia 2029 roku i opiewa na kwotę 168 000 tysięcy euro;
- W ramach umowy ramowej na gwarancje bankowe zawartej z PKO Bankiem Polskim S.A. na zlecenie Spółki bank wystawił gwarancje bankowe na zabezpieczenie zobowiązań spółek zależnych od TAURON Polska Energia S.A. na łączną kwotę 2 185 tysięcy złotych oraz na zabezpieczenie realizowanych przez Spółkę transakcji:
 - gwarancja dla CAO Central Allocation Office GmbH (obecnie Joint Allocation Office S.A.) do kwoty 1 000 tysięcy euro (4 262 tysiące złotych) obowiązująca do dnia 5 lutego 2016 roku;
 - gwarancja na zabezpieczenie dobrego wykonania umowy (Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.) do kwoty 6 300 tysięcy złotych obowiązująca do dnia 11 lutego 2016 roku;
 - gwarancja na zabezpieczenie dobrego wykonania umowy (Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM S.A.) do kwoty 3 864 tysiące złotych obowiązująca do dnia 30 listopada 2016 roku.
- W ramach umowy na gwarancje bankowe zawartej z Bankiem Zachodnim WBK S.A. bank wystawił gwarancję celem zabezpieczenia transakcji giełdowych wynikających z członkostwa w Giełdowej Izbie Rozrachunkowej do wysokości 20 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do 15 stycznia 2016 roku;
- zabezpieczenie transakcji na Towarowej Giełdzie Energii:
 - Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie zawarta pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. ("IRGIT"). W ramach tego zabezpieczenia Spółka zdeponowała na rachunku w Rejestrze Uprawnień jednostki w ilości 5 183 500 EUA. Umowa obowiązuje do dnia 31 marca 2016 roku;
 - Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie pomiędzy spółką zależną TAURON Wytwarzanie S.A. a IRGIT. W ramach tej umowy dokonano blokady uprawnień do emisji CO2 w Rejestrze Uprawnień stanowiących własność TAURON Wytwarzanie S.A.:
 - 8 000 000 EUA – za zobowiązania zaciągnięte przez Spółkę względem IRGIT, w terminie do dnia 31 marca 2016 roku;
 - 5 040 086 EUA – na zabezpieczenie depozytów handlowych dotyczących transakcji realizowanych na TGE S.A. przez TAURON Wytwarzanie S.A. w terminie do dnia 31 marca 2016 roku.

W dniu 18 grudnia 2015 roku z rachunku, na którym zdeponowany był wolumen 5 040 086 EUA zostało zwrócone do TAURON Wytwarzanie S.A. 5 000 000 EUA. Po dokonaniu powyższego transferu na rachunku TAURON Wytwarzanie S.A. w IRGIT pozostało 40 086 EUA stanowiących zabezpieczenie transakcji realizowanych na TGE przez TAURON Wytwarzanie S.A.

W celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych. Informacje na ten temat przedstawiono w nocie 36.1.

46. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne w kwocie 5 597 990 tysięcy złotych, a największe pozycje przedstawiono w poniższej tabeli:

Segment operacyjny	Przedmiot umowy / nazwa projektu inwestycyjnego	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Wytwarzanie	Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III	3 773 520	4 390 240
	Przekazanie do eksploatacji części układu nawęglania zewnętrznego oraz układu odpopielania dla potrzeb bloku energetycznego o mocy 910 MW w Elektrowni Jaworzno III	144 325	-
	Budowa nowych mocy w kogeneracji Elektrociepłowni Tychy	98 970	393 949
Dystrybucja	Wdrożenie systemu inteligentnego opomiarowania Smart City Wrocław	91 126	-
Wydobycie	Wykonanie wlotu szybowego i zabudowa infrastruktury szybu Janina	37 986	65 333

47. Informacja o podmiotach powiązanych

47.1. Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami

Grupa posiada wspólne przedsięwzięcia: Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A., Elektrownię Blachownia Nowa Sp. z o.o. oraz TAMEH HOLDING Sp. z o.o. wraz ze spółkami zależnymi, które zostały szerzej opisane w nocie 22 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Łączna wartość transakcji ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody	58 013	10 371
Koszty	(36 002)	-

Wzrost transakcji w stosunku do okresu porównywalnego wynika z ujęcia, począwszy od grudnia 2014 roku wspólnego przedsięwzięcia – grupy kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o.

Główną pozycję rozrachunków ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą stanowi pożyczka udzielona Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., o czym szerzej w nocie 23 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółka udzieliła również zabezpieczeń wspólnym przedsięwzięciom poprzez zastaw na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o., o czym szerzej w nocie 43 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W związku z zawartymi umowami ze wspólnym przedsięwzięciem Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa utworzyła rezerwę na umowy rodzące obciążenia w wysokości 182 877 tysięcy złotych, co zostało opisane w nocie 36 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

47.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Głównym akcjonariuszem Grupy jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane.

Łączna wartość transakcji ze spółkami Skarbu Państwa została przedstawiona w tabeli poniżej.

Przychody i koszty

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Przychody	2 558 894	2 820 889
Koszty	(3 018 993)	(2 636 725)

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Należności	367 207	413 102
Zobowiązania	270 429	302 646

Na dzień 31 grudnia 2015 roku pozycja należności w powyższej tabeli obejmuje zaliczki na łączną kwotę 128 650 tysięcy złotych, w tym główne pozycje to zaliczki na dostawy związane z zakupem węgla na kwotę 124 996 tysięcy złotych oraz zaliczki na zakup środków trwałych w kwocie 3 649 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2014 roku w należnościach wykazana została zaliczka na dostawy węgla w wysokości 115 344 tysiące złotych.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku byli KGHM Polska Miedź S.A., PSE S.A., PKP Energetyka S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 79% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE S.A. oraz Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 80% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku byli KGHM Polska Miedź S.A., PSE S.A., PKP Energetyka S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 87% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE S.A. i Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 86% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku.

Grupa Kapitałowa dokonuje istotnych transakcji na rynkach energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostki te zajmują się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zdecydowano aby nie traktować dokonywanych za ich pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotem powiązanym.

Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

47.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

	Jednostka dominująca		Jednostki zależne	
	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Zarząd jednostki	11 225	9 144	22 152	21 546
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	7 333	7 022	19 640	20 865
Świadczenia po okresie pełnienia funkcji członka Zarządu	2 820	600	1 018	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-	599	43
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	750	526	263
Inne	1 072	772	369	375
Rada nadzorcza jednostki	1 118	908	990	925
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	1 118	908	927	862
Inne	-	-	63	63
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	14 588	12 819	40 541	42 246
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	12 392	11 672	38 580	40 630
Nagrody jubileuszowe	-	-	1 001	1 359
Świadczenia po okresie zatrudnienia	507	140	607	40
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	627	-	125	-
Inne	1 062	1 007	228	217
Razem	26 931	22 871	63 683	64 717

W powyższej nocie nie zostały uwzględnione koszty z tytułu utworzenia przez Grupę rezerwy z tytułu świadczeń po okresie pełnienia funkcji Członka Zarządu w kwocie 6 708 tysięcy złotych oraz rezerwy z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia pozostałych członków głównej kadry kierowniczej w kwocie 180 tysięcy złotych, które są przewidziane do wypłaty po dniu bilansowym. Powyższe rezerwy zostały zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako bierne rozliczenia międzyokresowe

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy jednostką dominującą a członkami władz jednostki dotyczą wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych.

W roku objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie zawierano pożyczek z ZFŚS z członkami organów zarządzających i nadzorujących spółek Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły salda niespłaconych pożyczek.

48. Instrumenty finansowe

48.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Nota	Stan na 31 grudnia 2015		Stan na 31 grudnia 2014	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu		5 684		1 811	
Instrumenty pochodne	34	5 684	5 684	1 811	1 811
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		140 783		116 695	
Udziały i akcje (długoterminowe)		132 383		108 399	
Udziały i akcje (krótkoterminowe)		4 105		3 997	
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych		2 405	2 405	2 409	2 409
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe		1 890	1 890	1 890	1 890
3 Pożyczki i należności		2 150 918		2 255 585	
Należności od odbiorców	27	1 830 033	1 830 033	1 917 098	1 917 098
Lokaty i depozyty		39 724	39 724	35 823	35 823
Pożyczki udzielone		223 911	223 911	204 699	204 699
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe		-	-	21 732	22 893
Inne należności finansowe		57 250	57 250	76 233	76 233
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39		418 127		414 584	
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	22	418 127		414 584	
5 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29	364 912	364 912	1 420 909	1 420 909
Razem aktywa finansowe,		3 080 424		4 209 584	
w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:					
Aktywa trwałe		851 145		791 967	
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach		418 127		414 584	
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć		221 803		198 331	
Pozostałe aktywa finansowe		211 215		179 052	
Aktywa obrotowe		2 229 279		3 417 617	
Należności od odbiorców		1 830 033		1 917 060	
Pozostałe aktywa finansowe		34 334		79 648	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		364 912		1 420 909	

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Nota	Stan na 31 grudnia 2015		Stan na 31 grudnia 2014	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu		16 642		15 183	
Instrumenty pochodne	34	16 642	16 642	15 183	15 183
2 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		9 980 020		9 969 713	
Kredyty i pożyczki preferencyjne	33.1	47 999	47 999	55 222	55 222
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	33.1	1 353 571	1 375 724	1 164 892	1 202 546
Kredyty w rachunku bieżącym	33.1	10 206	10 206	11 918	11 918
Wyemitowane obligacje	33.2	6 680 433	6 683 707	6 821 830	6 821 830
Zobowiązania wobec dostawców		790 706	790 706	916 744	916 744
Pozostałe zobowiązania finansowe		157 240	157 240	232 215	232 215
Zobowiązania inwestycyjne		767 759	767 759	595 550	595 550
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		155 957	155 957	154 718	154 718
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia		16 149	16 149	16 624	16 624
3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39		46 438		59 904	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	33.3	46 438	46 438	59 904	59 904
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	34	95 467	95 467	180 933	180 933
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:		10 138 567		10 225 733	
Zobowiązania długoterminowe		5 025 832		7 611 262	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia		4 924 127		7 468 775	
Pochodne instrumenty finansowe		15 156		93 501	
Pozostałe zobowiązania finansowe		86 549		48 986	
Zobowiązania krótkoterminowe		5 112 735		2 614 471	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia		3 214 520		644 991	
Zobowiązania wobec dostawców		790 706		916 744	
Zobowiązania inwestycyjne		766 843		595 550	
Pochodne instrumenty finansowe		96 953		102 615	
Pozostałe zobowiązania finansowe		243 713		354 571	

Pochodne instrumenty finansowe klasyfikowane do kategorii aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz stanowiące instrumenty zabezpieczające, które na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej, zostały wycenione zgodnie z metodologią opisaną w nocie 34 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ujawnienie odnośnie hierarchii wartości godziwej instrumentów pochodnych zostało również zaprezentowane w nocie 34.

Instrumenty finansowe klasyfikowane do pozostałych kategorii instrumentów finansowych:

- W odniesieniu do instrumentów finansowych o stałej stopie procentowej, które na dzień 31 grudnia 2015 roku obejmowały kredyty otrzymane z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz obligacje wyemitowane przez spółkę zależną, Grupa dokonała wyceny w wartości godziwej. Wycena wartości godziwej instrumentów finansowych o stałej stopie procentowej dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych aktualnie obowiązującą stopą procentową dla danej emisji obligacji czy kredytu, tzn. przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych. Wycena została sklasyfikowana do Poziomu 2 hierarchii wyceny wartości godziwej. Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa dokonała wyceny w wartości godziwej kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Wartość godziwa obligacji wyemitowanych przez spółkę zależną była zbliżona do wartości bilansowej.
- Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych (poza udziałami i akcjami w ramach kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz wyłączonych z zakresu MSR 39, o czym mowa poniżej) na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:
 - w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
 - instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

Z powyższych względów wartość godziwa wspomnianych instrumentów w powyższej tabeli została ujawniona w wysokości wartości bilansowej.

- Grupa nie ujawnia wartości godziwej dla udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zaklasyfikowanych w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Grupa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach. Na dzień bilansowy są one wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Podobnie, udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach – aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39 - zgodnie z polityką rachunkowości Grupy wyceniane są według metody praw własności.

48.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	-	4 684	-	-	-	-	4 684
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	15 651	-	44 734	(189 057)	(89 380)	(1 236)	(219 288)
Różnice kursowe	1 887	-	(24)	(2 152)	-	813	524
Odpisy aktualizujące/ aktualizacja wartości	2 415	189	(9 798)	-	-	-	(7 194)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	-	(12 514)	-	-	(12 514)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	3	754	-	-	-	-	757
Inne	(8 475)	-	-	-	-	-	(8 475)
Zysk/(strata) netto	11 481	5 627	34 912	(203 723)	(89 380)	(423)	(241 506)
Zmiana wyceny	-	-	-	-	85 932	-	85 932
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	-	85 932	-	85 932

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	-	3 931	-	-	-	-	3 931
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	14 636	-	36 679	(207 282)	(75 699)	(2 493)	(234 159)
Różnice kursowe	3 433	-	117	(17 737)	-	(153)	(14 340)
Odpisy aktualizujące/ aktualizacja wartości	(12 236)	213	(2 091)	-	-	-	(14 114)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	-	(14 013)	-	-	(14 013)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	-	22 953	-	-	-	(44)	22 909
Inne	(614)	-	-	-	-	-	(614)
Zysk/(strata) netto	5 219	27 097	34 705	(239 032)	(75 699)	(2 690)	(250 400)
Zmiana wyceny	-	-	-	-	(20 207)	-	(20 207)
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	-	(20 207)	-	(20 207)

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku całość zysków/strat związanych z instrumentem zabezpieczającym IRS objętych rachunkowością zabezpieczeń stanowiła efektywne zabezpieczenie i była odpowiednio ujmowana w pozostałych całkowitych dochodach. Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmowane były w wyniku finansowym okresu w pozycji kosztów finansowych wynikających z odsetek od wyemitowanych obligacji, w momencie, w którym pozycja zabezpieczana, tzn. odsetki od obligacji wpływały na wynik finansowy okresu. Wynik finansowy bieżącego okresu obciążony został kwotą 89 380 tysięcy złotych, z czego kwota 88 914 tysięcy złotych stanowi zapłaconą kwotę zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zakończonych okresów odsetkowych, natomiast kwota 466 tysięcy złotych stanowi zmianę wyceny instrumentów dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu obligacji.

49. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa Kapitałowa świadomie i w sposób odpowiedzialny zarządza ryzykiem finansowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania *Politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie TAURON*, będącą zbiorem zasad i standardów zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie. Ze względu na korelację pomiędzy ponoszonym ryzykiem, a poziomem możliwego do osiągnięcia dochodu, zasady te stosuje się po to, aby utrzymać zagrożenia na ustalonym i akceptowalnym poziomie. Głównym celem zarządzania ryzykiem finansowym jest minimalizacja wrażliwości przepływów pieniężnych Grupy TAURON na czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja

kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych. Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym określa strategię zarządzania ryzykiem finansowym w obszarze ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej.

Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym równocześnie określa zasady stosowania rachunkowości zabezpieczeń, w tym rodzaje zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych zgodnie z MSSF. Zgodnie z polityką Grupa TAURON w przypadkach, w których jest to możliwe i ekonomicznie uzasadnione, wykorzystuje instrumenty pochodne, których charakterystyka pozwala na zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń. Zasady rachunkowości zabezpieczeń dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w notce 9.18.

Ponadto, w Grupie TAURON zostały wdrożone:

- *Polityka zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON.* Dzięki wdrożonej polityce, opartej m.in. na precyzyjnej cotygodniowej aktualizacji planów finansowych, analizach scenariuszowych oraz analizach porównawczych następuje optymalizacja zarządzania pozycją płynnościową Grupy TAURON i tym samym zmniejsza się ryzyko utraty płynności;
- *Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie TAURON.* Polityka ta określa zbiór zasad i reguł zarządzania ryzykiem kredytowym na poziomie Grupy TAURON, mających doprowadzić do skutecznego minimalizowania wpływu ryzyka kredytowego na realizację celów Grupy. Grupa posiada zdecentralizowany system zarządzania ryzykiem kredytowym, jednak kontrola, limitowanie i raportowanie ryzyka kredytowego odbywa się centralnie z poziomu Spółki.

Zarządzanie ryzykiem finansowym i kredytowym zostało opisane w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2015 w punkcie 3.

Rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych, na które narażona jest Grupa TAURON w ramach prowadzonej działalności:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym:
 - ryzyko zmian stóp procentowych;
 - ryzyko zmian kursów walutowych;
 - ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych.

49.1. Ryzyko kredytowe

Poniższa tabela przedstawia główne klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów finansowych Grupy TAURON jest równa ich wartościom bilansowym.

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Należności od odbiorców	1 830 033	1 917 098
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	364 912	1 420 909
Pożyczki udzielone	223 911	204 699
Lokaty i depozyty	39 724	35 823
Inne należności finansowe	57 250	76 233

W Grupie TAURON została wdrożona *Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie TAURON*, o czym szerzej w notce 49 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

49.1.1 Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców oraz innymi należnościami finansowymi

Grupa posiada należności od dwóch grup odbiorców: odbiorcy instytucjonalni oraz odbiorcy indywidualni. Procentowy udział poszczególnych grup w łącznej kwocie należności od odbiorców oraz innych należności finansowych przedstawia poniższa tabela:

	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 31 grudnia 2014
Odbiorcy instytucjonalni	75,39%	74,70%
Odbiorcy indywidualni	24,61%	25,30%
Razem	100%	100%

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z działalnością podstawową. Największą pozycję należności stanowi należność od PSE S.A., a udział w saldzie należności od odbiorców oraz innych należności finansowych wynosi odpowiednio na dzień 31 grudnia 2015 roku – 6,97% oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku – 6,13%.

Należności od odbiorców nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności w przypadku kontrahentów instytucjonalnych. W odniesieniu do klientów indywidualnych płatności dokonywane są w cyklach miesięcznych lub dwumiesięcznych.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów instytucjonalnych i indywidualnych głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik:

- ocenę standingu finansowego kontrahentów wraz z nadawaniem limitów kredytowych;
- wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym;
- standaryzację zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzację zabezpieczeń kredytowych;
- system bieżącego monitoringu płatności i system wczesnej windykacji;
- systematyczny pomiar ryzyka kredytowego wynikający z prowadzonej działalności handlowej;
- bieżące monitorowanie kondycji finansowej kontrahenta, współpraca z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

W odniesieniu do klientów instytucjonalnych sprzedaż jest realizowana tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Wiekowanie oraz odpisy aktualizujące wartość należności od odbiorców oraz innych należności finansowych przedstawiają poniższe tabele.

Odpisy aktualizujące należności od odbiorców oraz inne należności finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Odpis aktualizujący na początek okresu	(282 848)	(273 499)
Utworzenie	(106 039)	(129 961)
Wykorzystanie	18 438	17 760
Rozwiązanie	89 435	102 864
Inne zmiany	116	(12)
Odpis aktualizujący na koniec okresu	(280 898)	(282 848)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 168 181	2 276 179
Wartość pozycji netto na koniec okresu	1 887 283	1 993 331

Grupa nie posiada istotnych pozycji, które na dzień bilansowy byłyby nieściągalne, lecz nie objęte odpisem aktualizującym.

Wiekowanie należności od odbiorców oraz innych należności finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 643 946	173 145	36 604	22 435	40 656	251 395	2 168 181
Odpisy aktualizujące	(1 753)	(3 298)	(3 060)	(8 037)	(29 922)	(234 828)	(280 898)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 642 193	169 847	33 544	14 398	10 734	16 567	1 887 283

Wiekowanie należności od odbiorców oraz innych należności finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 680 340	228 451	46 794	26 179	49 008	245 407	2 276 179
Odpisy aktualizujące	(1 335)	(1 763)	(5 314)	(8 668)	(35 723)	(230 045)	(282 848)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 679 005	226 688	41 480	17 511	13 285	15 362	1 993 331

49.1.2 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Udział trzech banków, w których Grupa posiada największe salda środków pieniężnych, na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 73%.

49.1.3 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

W ramach udzielonych pożyczek Grupa ujmuje pożyczki na rzecz wspólnych przedsięwzięć. Pożyczki te nie były i nie są na dzień bilansowy przeterminowane. Grupa ocenia, że na dzień bilansowy narażenie na ryzyko kredytowe z tytułu udzielonych pożyczek jest niewielkie. Główną pozycję stanowi pożyczka podporządkowana w wysokości 205 922 tysiące złotych, która została zabezpieczona poprzez weksel in blanco z porozumieniem wekslowym.

49.2. Ryzyko związane z płynnością

Grupa utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, pożyczki, obligacje oraz umowy leasingu finansowego. Takie wykorzystanie źródeł finansowania pozwala na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizuje jego negatywne skutki materializacji.

Zarządzanie płynnością odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej. W Grupie TAURON została wdrożona *Polityka zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON*, o czym szerzej w nocie 49 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Dodatkowo, w celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa TAURON podobnie jak w poprzednim roku stosowała mechanizm cash pooling. Cash pooling, niezależnie od środków gromadzonych przez poszczególnych uczestników, jest powiązany z elastyczną linią kredytową w postaci kredytu w rachunku bieżącym. W ramach umowy cash pool, Spółka ma możliwość korzystania z finansowania zewnętrznego w postaci kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 300 000 tysięcy złotych oraz limitu intraday do kwoty 500 000 tysięcy złotych.

Poza kredytem bieżącym dostępnym w ramach umowy cash pool Grupa ma możliwość zaciągania finansowania z tytułu kredytów w rachunku bieżącym w walutach obcych:

- do 2 000 tysięcy dolarów, na dzień bilansowy wykorzystane zadłużenie to 404 tysiące dolarów;
- do 25 000 tysięcy euro, na dzień bilansowy wykorzystane zadłużenie to 2 025 tysięcy euro.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa	Umowne niezdyskontowane płatności*	Z tego umowne niezdyskontowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi:								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	8 092 209	(9 236 101)	(2 335 274)	(1 046 480)	(316 908)	(324 752)	(2 596 757)	(2 615 930)
Zobowiązania wobec dostawców	790 706	(790 706)	(790 655)	(29)	(22)	-	-	-
Zobowiązania inwestycyjne	767 759	(767 759)	(766 749)	(93)	(613)	(113)	(191)	-
Inne zobowiązania finansowe	329 346	(329 346)	(231 380)	(12 332)	(9 184)	(40 662)	(35 647)	(141)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	46 438	(46 625)	(4 799)	(9 110)	(10 958)	(23 730)	(4)	(24)
Pochodne zobowiązania finansowe:								
Instrumenty pochodne IRS	95 467	(96 559)	-	(96 559)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne CCIRS	14 423	(68 165)	-	2 749	2 662	988	(4 350)	(70 214)
Instrumenty pochodne-towarowe	2 208	(985)	-	(251)	(734)	-	-	-
Razem	10 138 556	(11 338 246)	(4 128 857)	(1 162 105)	(335 757)	(388 269)	(2 636 949)	(2 686 309)

* Wartości ujemne oznaczają wypływ środków pieniężnych. W przypadku instrumentów pochodnych oszacowanie przyszłych płatności w pewnych okresach może wykazywać wartość dodatnią, tzn. wpływ środków pieniężnych, gdy tymczasem w całym okresie wymagalności wycena instrumentu jest ujemna (zobowiązanie).

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa	Umowne niezdyskontowane płatności*	Z tego umowne niezdyskontowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi:								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	8 053 862	(9 317 895)	(199 728)	(625 209)	(3 340 049)	(289 008)	(2 412 307)	(2 451 594)
Zobowiązania wobec dostawców	916 744	(916 744)	(916 512)	(188)	(22)	(22)	-	-
Zobowiązania inwestycyjne	595 550	(595 550)	(572 425)	(23 125)	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	403 557	(403 557)	(327 643)	(26 927)	(8 437)	(40 451)	-	(99)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	59 904	(63 903)	(5 110)	(10 036)	(20 753)	(4 247)	(23 731)	(26)
Pochodne zobowiązania finansowe:								
Instrumenty pochodne IRS	194 313	(198 470)	-	(103 415)	(95 055)	-	-	-
Instrumenty pochodne CCIRS	1 241	(45 378)	-	1 190	2 351	1 389	(1 224)	(49 084)
Instrumenty pochodne-towarowe	562	(580)	-	(580)	-	-	-	-
Razem	10 225 733	(11 542 077)	(2 021 418)	(788 290)	(3 461 965)	(332 339)	(2 437 262)	(2 500 803)

* Wartości ujemne oznaczają wypływ środków pieniężnych. W przypadku instrumentów pochodnych oszacowanie przyszłych płatności w pewnych okresach może wykazywać wartość dodatnią, tzn. wpływ środków pieniężnych, gdy tymczasem w całym okresie wymagalności wycena instrumentu jest ujemna (zobowiązanie).

49.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wiąże się z możliwością negatywnego wpływu na wyniki Grupy poprzez wahania wartości godziwej instrumentów finansowych lub przyszłych przepływów pieniężnych z nimi związanych na skutek zmian cen rynkowych.

Grupa identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej;
- ryzyko walutowe;
- ryzyko cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych.

49.3.1 Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko zmian stóp procentowych wynika głównie z zobowiązań z tytułu zadłużenia, zawartych instrumentów pochodnych na stopę procentową (IRS, CCIRS), depozytów środków pieniężnych oraz pożyczek udzielonych na rzecz wspólnych przedsięwzięć.

Pozycje oprocentowane według stopy zmiennej narażają Grupę na zmianę przepływów pieniężnych w wyniku zmiany stóp procentowych. Pozycje oprocentowane według stopy stałej narażają Grupę na zmianę wartości godziwej w przypadku pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Ryzyko zmiany wartości godziwej w wyniku zmiany stóp procentowych dotyczy również instrumentów pochodnych IRS oraz CCIRS. Grupa jest również narażona na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu lub ze wzrostem stóp procentowych w przypadku posiadanych aktywów o stałym oprocentowaniu, jednak zmiany te nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne oraz minimalizacja kosztów

finansowych, z wykorzystaniem instrumentów pochodnych (IRS). W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem stopy procentowej związanej z wyemitowanymi obligacjami o zmiennej stopie procentowej Grupa w 2012 roku zawarła transakcje typu swap procentowy (IRS) (więcej informacji na temat instrumentów IRS zamieszczono w notce 34).

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej. Wszystkie obligacje wyemitowane przez jednostkę dominującą oprocentowane są zmienną stopą procentową. Część obligacji, której zmienność przepływów odsetkowych została zabezpieczona poprzez swap procentowy, w tabelach poniżej została zaprezentowana łącznie z wyceną tych instrumentów zabezpieczających w ramach pozycji o oprocentowaniu stałym.

Instrumenty finansowe w podziale na rodzaj oprocentowania na dzień 31 grudnia 2015 roku

Instrumenty finansowe	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem
Aktywa finansowe			
Lokaty i depozyty	-	39 724	39 724
Pożyczki udzielone	-	223 911	223 911
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	364 912	364 912
Instrumenty pochodne (CCIRS)	-	3 055	3 055
Zobowiązania finansowe			
Kredyty w rachunku bieżącym	-	10 206	10 206
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	47 999	47 999
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 324 191	29 380	1 353 571
Wyemitowane obligacje	3 714 744	2 965 689	6 680 433
Instrumenty pochodne (IRS)	95 467	-	95 467
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	46 438	46 438
Instrumenty pochodne (CCIRS)	-	14 423	14 423

Instrumenty finansowe w podziale na rodzaj oprocentowania na dzień 31 grudnia 2014 roku

Instrumenty finansowe	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem
Aktywa finansowe			
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	21 732	-	21 732
Lokaty i depozyty	-	35 823	35 823
Pożyczki udzielone	-	204 699	204 699
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 420 909	1 420 909
Instrumenty pochodne (CCIRS)	-	1 499	1 499
Zobowiązania finansowe			
Kredyty w rachunku bieżącym	-	11 918	11 918
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	55 222	55 222
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 160 411	4 481	1 164 892
Wyemitowane obligacje	3 713 490	3 108 340	6 821 830
Instrumenty pochodne (IRS)	180 933	13 380	194 313
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	59 904	59 904
Instrumenty pochodne (CCIRS)	-	1 241	1 241

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach krótszych niż rok. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów lub do określonego momentu w przyszłości, kiedy to stopy zostaną zweryfikowane i mogą zostać zmienione – dotyczy to kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, o czym szerzej w notce 33.1.

Analiza wrażliwości

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR oraz EURIBOR, przy czym na dzień 31 grudnia 2015 roku narażenie na zmianę stopy EURIBOR było nieistotne. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz pozostałych całkowitych dochodów brutto Grupy na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2015 roku	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR	
			WIBOR +66 pb	WIBOR -66 pb
			Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody	
Lokaty i depozyty	39 724	39 724	262	(262)
Pożyczki udzielone	223 911	223 911	1 478	(1 478)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	364 912	364 912	2 152	(2 152)
Instrumenty pochodne (aktywa)	5 684	3 055	(3 360)	3 360
Kredyty i pożyczki preferencyjne	47 999	47 999	(317)	317
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 353 571	29 380	(194)	194
Wyemitowane obligacje	6 680 433	5 969 017	(39 396)	39 396
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	46 438	46 438	(306)	306
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	112 109	109 890	(24 358)	24 358
Razem			(64 039)	64 039

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2014		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2014 roku			
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			WIBOR +69 pb	WIBOR -69 pb	EURIBOR +97 pb	EURIBOR -97 pb
			Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody		Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody	
Lokaty i depozyty	35 823	35 823	247	(247)	-	-
Pożyczki udzielone	204 699	204 699	1 412	(1 412)	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 420 909	1 420 909	9 606	(9 606)	237	(237)
Instrumenty pochodne (aktywa)	1 811	1 499	(4 624)	4 624	(223)	223
Kredyty i pożyczki preferencyjne	55 222	55 222	(381)	381	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 164 892	4 481	(31)	31	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	11 918	11 918	-	-	(116)	116
Wyemitowane obligacje	6 821 830	6 110 631	(42 163)	42 163	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	59 904	59 904	(413)	413	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	196 116	195 554	(4 439)	4 439	(26 016)	26 016
Razem			(40 786)	40 786	(26 118)	26 118

49.3.2 Ryzyko walutowe

W spółkach Grupy TAURON występuje ekspozycja na ryzyko walutowe transakcyjne i translacyjne. Spółki z Grupy Kapitałowej narażone są na zmiany kursów walutowych EUR/PLN, CZK/PLN i USD/PLN w związku z ich działalnością operacyjną i finansową. Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych w latach 2015 oraz 2014.

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

Klasy instrumentów finansowych	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		CZK		USD	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	1 887 283	1 586	6 759	57 819	9 118	96	376
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	364 912	8 184	34 876	16 988	2 679	338	1 317
Instrumenty pochodne (aktywa)	5 684	334	1 425	-	-	205	800
Razem		10 104	43 060	74 807	11 797	639	2 493
Zobowiązania finansowe							
Kredyty w rachunku bieżącym	10 206	2 025	8 630	-	-	404	1 576
Wyemitowane obligacje	6 680 433	166 941	711 417	-	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	947 946	3 173	13 523	13 139	2 072	1	4
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	112 109	242	1 032	70	11	301	1 176
Razem		172 381	734 602	13 209	2 083	706	2 756
Pozycja walutowa netto		(162 277)	(691 542)	61 598	9 714	(67)	(263)

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

Klasy instrumentów finansowych	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		CZK		USD	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	1 993 331	1 520	6 477	81 737	12 563	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 420 909	5 723	24 395	17 879	2 748	444	1 556
Instrumenty pochodne (aktywa)	1 811	-	-	-	-	89	312
Razem		7 243	30 872	99 616	15 311	533	1 868
Zobowiązania finansowe							
Kredyty w rachunku bieżącym	11 918	2 796	11 918	-	-	-	-
Wyemitowane obligacje	6 821 830	166 858	711 199	-	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1 148 959	4 756	20 272	18 556	2 852	91	320
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	196 116	132	562	-	-	-	-
Razem		174 542	743 951	18 556	2 852	91	320
Pozycja walutowa netto		(167 299)	(713 079)	81 060	12 459	442	1 548

Grupa TAURON wykorzystywała w 2015 roku i 2014 roku w ramach zarządzania ryzykiem walutowym kontrakty terminowe typu forward celem zabezpieczenia Grupy przed ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności handlowej. Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym.

Dodatkowo, w listopadzie 2014 roku Grupa zawarła transakcję Coupon Cross Currency Swap (CCIRS) celem eliminacji ryzyka walutowego zmian kursu EUR/PLN w odniesieniu do kuponów odsetkowych od obligacji wyemitowanych w EUR. Wycena w wartości godziwej tego instrumentu narażona jest na ryzyko zmian kursu EUR/PLN. Transakcja ta nie jest objęta rachunkowością zabezpieczeń. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wycena CCIRS wynosiła (11 368) tysięcy złotych. Po dniu bilansowym, w dniu 12 lutego 2016 roku powyższa transakcja została zamknięta, natomiast w dniu 15 lutego 2016 roku doszło do rozliczenia gotówkowego transakcji w wyniku którego Spółka otrzymała kwotę 5 400 tysięcy złotych.

Analiza wrażliwości

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, CZK/PLN oraz USD/PLN. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2015 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		CZK/PLN		USD/PLN	
			kurs	kurs	kurs	kurs	kurs	kurs
			EUR/PLN +7,15%	EUR/PLN -7,15%	CZK/PLN +8,22%	CZK/PLN -8,22%	USD/PLN +11,43%	USD/PLN -11,43%
			Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody		Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody		Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody	
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	1 887 283	16 253	483	(483)	749	(749)	43	(43)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	364 912	38 872	2 494	(2 494)	220	(220)	151	(151)
Instrumenty pochodne (aktywa)	5 684	5 684	3 078	(3 078)	-	-	91	(91)
Kredyty w rachunku bieżącym	10 206	10 206	(617)	617	-	-	(180)	180
Wyemitowane obligacje	6 680 433	711 417	(50 866)	50 866	-	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	947 946	15 599	(966)	966	(170)	170	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	112 109	16 642	21 587	(21 587)	(1)	1	(135)	135
Razem			(24 807)	24 807	798	(798)	(30)	30

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2015 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2014		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2014 roku					
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		CZK/PLN		USD/PLN	
			kurs	kurs	kurs	kurs	kurs	kurs
			EUR/PLN +7,7%	EUR/PLN -7,7%	CZK/PLN +8,37%	CZK/PLN -8,37%	USD/PLN +12,89%	USD/PLN -12,89%
			Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody		Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody		Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody	
Należności od odbiorców oraz inne należności finansowe	1 993 331	19 040	499	(499)	1 052	(1 052)	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 420 909	28 699	1 878	(1 878)	230	(230)	201	(201)
Instrumenty pochodne (aktywa)	1 811	1 811	1 925	(1 925)	-	-	40	(40)
Kredyty w rachunku bieżącym	11 918	11 918	(918)	918	-	-	-	-
Wyemitowane obligacje	6 821 830	711 199	(54 762)	54 762	-	-	-	-
Zobowiązania wobec dostawców oraz pozostałe zobowiązania finansowe	1 148 959	23 444	(1 561)	1 561	(239)	239	(2)	2
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	196 116	1 803	25 162	(25 162)	-	-	-	-
Razem			(27 777)	27 777	1 043	(1 043)	239	(239)

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2014 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego, z wyjątkiem istotnych transakcji, które miały miejsce pod koniec 2014 roku. Dotyczą one klasy wyemitowanych obligacji, która obejmuje wyemitowane w grudniu 2014 roku obligacje w EUR oraz klas instrumentów pochodnych - aktywa i zobowiązania, które obejmują zawartą w listopadzie 2014 roku transakcję CCIRS.

49.3.3 Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych

Spółka zawiera transakcje pochodne, dla których instrumentem bazowym są towary lub surowce. Narażenie Grupy na ryzyko cenowe w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych wiąże się z ryzykiem wahań wartości godziwej tych instrumentów na skutek zmian cen surowców/towarów, na których te instrumenty są oparte. Celem ograniczenia ryzyka zawierane transakcje są w zdecydowanej większości domykane poprzez zawarcie transakcji przeciwstawnych. W ten sposób Grupa ogranicza ryzyko cenowe związane z towarowymi instrumentami pochodnym. Ryzyko ogranicza się do otwartych transakcji na zakup lub sprzedaż danego towaru lub surowca.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku otwarte pozycje stanowiły transakcje forward i futures na uprawnienia do emisji oraz transakcja futures na gaz. Łączna wartość bilansowa wszystkich instrumentów pochodnych na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 433 tysiące złotych (aktywo 1 425 tysięcy złotych i zobowiązanie 992 tysiące złotych), a transakcji pochodnej na gaz 40 tysięcy złotych (zobowiązanie).

Na dzień 31 grudnia 2014 roku ekspozycja Grupy na ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do posiadanych towarowych instrumentów pochodnych nie była istotna i ograniczała się do jednego otwartego kontraktu terminowego.

Analiza wrażliwości

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka uprawnień do emisji gazów Grupa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Scenariusze odzwierciedlają ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka w przyszłości oraz mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka na wyniki finansowe Grupy.

	Wartość bilansowa na 31 grudnia 2015			Wzrost		Spadek	
	cena (EUR)	Aktywo	Zobowiązanie	cena (EUR)	Wpływ na wynik finansowy	cena (EUR)	Wpływ na wynik finansowy
Towarowe instrumenty pochodne - uprawnienia do emisji zanieczyszczeń	8,25-8,29	1 425	992	8,53-8,57	(122)	4,83-4,85	1 490

50. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne handlowe zarządzane jest na poziomie Grupy TAURON, co zostało opisane w punkcie 3 sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2015. Spółka zarządza ryzykiem handlowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem w działalności handlowej w Grupie TAURON, która określa zbiór zasad i reguł zarządzania ryzykiem handlowym na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON. Powyższy dokument stanowi implementację praktyk rynkowych oraz rozwiązań stosowanych w zakresie zarządzania ryzykiem handlowym w obrocie energią elektryczną oraz produktami powiązanymi wraz z ich dostosowaniem do struktury Grupy Kapitałowej TAURON, w tym specyfiki branży energetycznej.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów. Ekspozycję Grupy na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców i towarów, do których zalicza się węgiel kamienny, gaz oraz energię. Wolumen oraz koszty zakupów podstawowych surowców od dostawców spoza Grupy przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2015		2014	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Węgiel	tona	4 821 241	947 360	4 578 847	935 604
Gaz	tys. m3	112 270	122 189	3 598 607	208 615
Energia elektryczna	MWh	33 993 308	5 703 158	38 036 718	6 185 219
Energia cieplna	GJ	6 028 877	227 926	4 941 873	118 225
Razem			7 000 633		7 447 663

51. Zarządzanie kapitałem i finansami

Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie zasobami finansowymi jest wdrożony centralny model finansowania oraz polityka zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON wraz z funkcjonującym w Grupie TAURON cash poolingiem. Dodatkowo, system zarządzania finansami jest wspomagany centralną polityką zarządzania ryzykiem specyficznym oraz centralną polityką ubezpieczeniową Grupy TAURON, w których to Spółka pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Szczegółowe informacje dotyczące zarządzania finansami opisano w punkcie 4.12. Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.

W 2015 roku Grupa TAURON posiadała pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Grupa zarządza strukturą kapitałową i stosownie do zmian warunków ekonomicznych odpowiednio ją modyfikuje. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może kreować politykę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom, wyemitować nowe akcje lub odpowiednio wpływać na poziom zadłużenia zewnętrznego.

Grupa monitoruje przede wszystkim wskaźnik zadłużenia definiowany jako relacja zadłużenia finansowego netto do EBITDA.

Zadłużenie finansowe netto oznacza zadłużenie finansowe Grupy TAURON z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych oraz z tytułu leasingu finansowego, pomniejszone o środki pieniężne oraz inwestycje krótkoterminowe o okresie zapadalności do 1 roku. EBITDA oznacza zysk lub stratę z działalności operacyjnej Grupy

TAURON powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe. Zadłużenie finansowe oznacza zobowiązanie do zapłaty lub zwrotu pieniędzy (w tym kwoty głównej i odsetek). Wartość powyższego wskaźnika jest monitorowana również przez instytucje finansujące Spółkę oraz agencje ratingowe i ma wymierny wpływ na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania, a także ocenę wiarygodności kredytowej Spółki.

Na dzień bilansowy wartość wskaźnika zadłużenia kształtowała się na poziomie 2,2, co zgodnie z obowiązującymi standardami rynkowymi jest oceniane jako poziom bezpieczny, umożliwiający dalsze zaciąganie zobowiązań finansowych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Kredyty i pożyczki	1 223 814	1 068 750
Obligacje	3 666 590	6 353 582
Leasing finansowy	33 723	46 443
Zobowiązania z tytułu zadłużenia długoterminowe	4 924 127	7 468 775
Kredyty i pożyczki	187 962	163 281
Obligacje	3 013 843	468 249
Leasing finansowy	12 715	13 461
Zobowiązania z tytułu zadłużenia krótkoterminowe	3 214 520	644 991
Razem zadłużenie	8 138 647	8 113 766
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	364 912	1 420 909
Inwestycje krótkoterminowe o terminie zapadalności do 1 roku	9 772	27 539
Zadłużenie netto	7 763 963	6 665 318
EBITDA	3 523 303	3 694 544
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(1 901 141)	1 830 113
Amortyzacja	(1 832 690)	(1 796 987)
Odpisy aktualizujące	(3 591 754)	(67 444)
Dług netto / EBITDA	2,2	1,8

Zmianę stanu zobowiązań z tytułu zadłużenia prezentuje poniższa tabela.

	Zobowiązania z tytułu zadłużenia
Stan na 1 stycznia 2014	5 864 135
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	3 649 150
otrzymane finansowanie	3 653 234
koszty transakcyjne	(4 084)
Naliczenie odsetek	330 869
odniesione do rachunku wyników	284 594
kapitalizacja na rzeczowe aktywa trwałe	46 275
Płatności z tytułu zadłużenia	(1 658 460)
splaty kapitału	(1 338 793)
odsetki zapłacone	(273 392)
odsetki zapłacone aktywowane na zadania inwestycyjne	(46 275)
Zmiana stanu zadłużenia w rachunku bieżącym oraz cashpoola	(82 740)
Zmiana wyceny zadłużenia	11 755
Pozostałe zmiany niepieniężne	(943)
Stan na 31 grudnia 2014	8 113 766
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	604 494
otrzymane finansowanie	605 000
koszty transakcyjne	(506)
Naliczenie odsetek	344 378
odniesione do rachunku wyników	275 218
kapitalizacja na rzeczowe aktywa trwałe	69 160
Płatności z tytułu zadłużenia	(950 476)
splaty kapitału	(605 011)
odsetki zapłacone	(276 305)
odsetki zapłacone aktywowane na zadania inwestycyjne	(69 160)
Zmiana stanu zadłużenia w rachunku bieżącym oraz cashpoola	23 184
Zmiana wyceny zadłużenia	3 143
Pozostałe zmiany niepieniężne	158
Stan na 31 grudnia 2015	8 138 647

52. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Informacja na temat wynagrodzenia biegłego rewidenta została zaprezentowana w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2015 w punkcie 4.13.

53. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Emisja dłużnych papierów wartościowych

W dniu 8 stycznia 2016 roku Spółka wyemitowała obligacje długoterminowe o łącznej wartości nominalnej 210 000 tysięcy złotych w ramach umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z terminami wykupu:

- Transza 70 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 20 grudnia 2023 roku;
- Transza 70 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 20 grudnia 2024 roku;
- Transza 70 000 tysięcy złotych z terminem wykupu 20 grudnia 2025 roku.

Przejęcie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Zakładu Górniczego w Brzeszczach

W dniu 31 grudnia 2015 roku, pomiędzy spółką Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A. („SRK”) zawarta została umowa sprzedaży oznaczonej części Zakładu Górniczego w Brzeszczach, jako zorganizowanej części przedsiębiorstwa („ZCP Brzeszcze”). Umowa sprzedaży została zawarta w wykonaniu umowy przedwstępnej z dnia 19 października 2015 roku oraz na podstawie art. 8a ust. 4 Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Zgodnie z podpisaną umową sprzedaży, data wydania przedmiotu sprzedaży i oddania nabytego ZCP Brzeszcze do używania przez Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. ustalona została na 1 stycznia 2016 roku, w tym dniu na Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. przeszły korzyści i ryzyka związane z nabywanym przedmiotem sprzedaży.

W umowie sprzedaży strony uzgodniły, że cena sprzedaży ZCP Brzeszcze należąca SRK wyniesie 1 złoty. W związku z faktem, iż KWK Brzeszcze w czasie działania w SRK przynosiła straty, umową z dnia 29 maja 2015 roku zawartą między Ministrem Gospodarki a SRK, przyznano SRK środki budżetowe na pokrycie bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa górnictwa w 2015 roku („Pomoc publiczna”). Jednocześnie zgodnie z postanowieniami umowy o zwrot pomocy, Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. zobowiązała się do zwrotu Pomocy publicznej wraz z odsetkami liczonymi od dat przekazania poszczególnych transz Pomocy publicznej przez udzielającego Pomocy publicznej do SRK. Tym samym cena nabycia obejmuje cenę zapłaty 1 złoty oraz kwotę zwrotu Pomocy publicznej wraz z należnymi odsetkami na dzień 31 grudnia 2015 roku tj., 130 108 tysięcy złotych.

Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o., w związku z faktem, iż transakcja nabycia ZCP Brzeszcze odbywa się pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa, rozliczy połączenie zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w nocie 9.1.3, przy założeniu braku możliwości przedstawienia danych porównywalnych. Transakcja nabycia zostanie ujęta w sprawozdaniach finansowych Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Grupy TAURON od dnia wydania przedmiotu sprzedaży, tj. od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Poniżej przedstawiono szacunkowy bilans na dzień objęcia przez Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. oznaczonej części Zakładu Górniczego w Brzeszczach.

Stan na 1 stycznia 2016		Stan na 1 stycznia 2016	
Aktywa trwałe		Kapitały własne	(10 087)
Rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne	215 924	Rezerwy i zobowiązania	
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	2 538	Rezerwa na likwidację zakładów górniczych	65 992
	218 462	Rezerwy na świadczenia pracownicze	26 462
		Rozliczenia międzyokresowe (rezerwa na niewykorzystane urlopy)	4 203
Aktywa obrotowe		Zobowiązanie z tytułu leasingu	3 132
Zapasy	1 348	Zobowiązanie z tytułu zwrotu pomocy publicznej	130 108
Pozostałe aktywa finansowe	25	Pozostałe zobowiązania finansowe	25
	1 373		229 922
Razem aktywa	219 835	Razem pasywa	219 835

W związku z faktem, iż Zakład Górniczy Brzeszcze nie sporządzał swojego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF, na potrzeby rozliczenia transakcji Grupa przygotowała szacunkowy bilans ZCP Brzeszcze zgodnie z obowiązującą w Grupie polityką rachunkowości. W tym celu zostały przeprowadzone następujące procedury:

- Środki trwałe zostały wycenione przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. Dla większości z nich zastosowana została metoda amortyzowanego kosztu odtworzenia, z uwagi na brak aktywnego rynku.
- Rozpoznane zostały następujące rezerwy:
 - na likwidację zakładu górniczego – rezerwa oszacowana została na bazie kalkulacji zewnętrznych ekspertów;
 - aktuarialne – rezerwa oszacowana została metodami aktuarialnymi na podstawie porozumień regulujących naliczanie i wypłatę odpraw emerytalnych, odpraw rentowych oraz nagród jubileuszowych w Kompani Węglowej S.A.;
 - na niewykorzystane urlopy – rezerwa została oszacowana przez aktuarium.

W ramach nabycia ZCP Brzeszcze na Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. nie przeszły żadne zobowiązania i należności handlowe związane z tą częścią przedsiębiorstwa, oraz żadne zapasy z wyjątkiem zapasu materiałów o wartości 1 348 tysięcy złotych.

W dniu 31 grudnia 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Nowe Brzeszcze Grupa TAURON Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 2 900 tysięcy złotych w drodze emisji 29 000 akcji o wartości nominalnej 100 złotych każda, które zostaną objęte przez jednostkę dominującą po cenie 1000 złotych/akcję, za łączną wartość 29 000 tysięcy złotych. Do dnia bilansowego podniesienie kapitału spółki nie zostało zarejestrowane, ani nie zostały wydatkowane środki na podwyższenie kapitału. Środki na podwyższenie kapitału zostały przekazane przez Spółkę w dniu 8 stycznia 2016 roku. Rejestracja podwyższenia kapitału nastąpiła w dniu 29 stycznia 2016 roku.

Wykup oraz emisja dłużnych papierów wartościowych

W dniu 29 lutego 2016 roku Spółka nabyła w celu umorzenia 22 500 sztuk obligacji spośród 30 000 sztuk obligacji transzy C wyemitowanych w dniu 12 grudnia 2011 roku w ramach programu emisji obligacji z dnia 16 grudnia 2010 roku. Wcześniejszy wykup nie obejmuje pozostałych 7 500 sztuk Obligacji Transzy C, które zgodnie z warunkami emisji będą wykupione w dniu 12 grudnia 2016 roku. Wykupione Obligacje zostały nabyte po cenie emisyjnej wynoszącej 100 tysięcy złotych, tym samym łączna wartość nominalna nabytych i umorzonych obligacji to 2 250 000 tysięcy złotych. Kwota nabycia została powiększona o odsetki należne od dnia rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego poprzedzającego nabycie do dnia nabycia obligacji. Nabycie w celu umorzenia zostało przeprowadzone na podstawie bilateralnych umów zawartych przez TAURON z obligatariuszami Obligacji Transzy C, a głównym celem transakcji jest prolongata terminu spłaty przez Spółkę zadłużenia zaciągniętego w formie obligacji. Środki na zrefinansowanie wykupionych obligacji Spółka pozyskała w ramach nowego programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku. W ramach nowego programu Spółka wyemitowała w dniu 29 lutego 2016 roku 22 500 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 250 000 tysięcy złotych, z terminem wykupu w dniu 29 grudnia 2020 roku. Obligacje zostały wyemitowane w złotych jako papiery wartościowe niezabezpieczone, zdematerializowane oraz kuponowe. Obligacje zostały objęte po cenie emisyjnej równej wartości nominalnej wynoszącej 100 tysięcy złotych. Oprocentowanie wyemitowanych obligacji zostało ustalone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o stałą marżę. Obligacje będą wykupywane po cenie emisyjnej w dniu wykupu, a odsetki będą płatne z dołu, na zakończenie każdego okresu odsetkowego na rzecz obligatariuszy będących w posiadaniu obligacji na dzień ustalania praw. Odsetki z tytułu obligacji są płatne w okresach półrocznych (z zastrzeżeniem pierwszego, czteromiesięcznego okresu). Obligacje zostały objęte przez instytucje finansowe będące stronami umów programu emisji obligacji, tj. Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) BV, Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Polska) S.A., Bank Zachodni WBK S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A. oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską obejmuje 91 stron.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 8 marca 2016 roku

Remigiusz Nowakowski - Prezes Zarządu

Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu

Kamil Kamiński - Wiceprezes Zarządu

Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu

Piotr Zawistowski - Wiceprezes Zarządu

Oliwia Tokarczyk – Dyrektor Departamentu Rachunkowości i Podatków